

รายงานประจำปี 2564

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

Annual Report
2021

- คำนำ -

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรฐานการบริหารจัดการทุนชุมชน รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชนและการบริหารจัดการทุนชุมชน สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน ดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาแหล่งทุน และความร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนา และการบริหารจัดการทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน การพัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชน ประสานงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพของกองทุนแม่ของแผ่นดิน โครงการรณรงค์ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรภาพ (TO BE NUMBER ONE) การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ในการพัฒนาทุนชุมชน ภายใต้วิสัยทัศน์ของกรมการพัฒนาชุมชน ที่ว่า “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง และชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565”

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้จัดทำรายงานประจำปี 2564 (ANNUAL REPORT 2021) โดยได้รวบรวมผลการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามประเด็น การพัฒนาที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล ด้วย 3 กลยุทธ์ คือ 1) พัฒนากลไก การขับเคลื่อนกองทุนชุมชน 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนสู่ธรรมาภิบาล และ 3) พัฒนา เศรษฐกิจชุมชนด้วยกองทุนชุมชน ผ่านโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการ เข้าถึงแหล่งทุน โดยมีเป้าหมายงานทุนชุมชนในความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กิจกรรม เครือข่าย (ศูนย์สวัสดิการรตลาด) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ศูนย์จัดการกองทุน ชุมชน การเสริมสร้างธรรมาภิบาลกองทุนชุมชน และการพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ผู้บริหารกรมการพัฒนาชุมชน ได้ใช้ประโยชน์ของข้อมูลประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล และเสริมสร้างให้ครัวเรือนมีการบริหารจัดการเงินทุนให้เกิดความคุ้มค่า สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงงานทุนชุมชนตามภารกิจของพื้นที่ ให้บรรลุเป้าหมายเกิดประสิทธิผลต่อองค์กรและประชาชนต่อไป

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
ตุลาคม 2564

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานประจำปี 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เสนอผู้บริหารกรมการพัฒนารัฐบาล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากองทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล และประชาสัมพันธ์งานของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนต่อสาธารณะ โดยการรวบรวมผลการดำเนินงานของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ตามประเด็นการพัฒนาที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล เป้าประสงค์ให้ชุมชนสามารถจัดการทุนชุมชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้ดำเนินการขับเคลื่อนพันธกิจตามแผนปฏิบัติการกรมการพัฒนารัฐบาล โดยดำเนินกิจกรรมตามอำนาจหน้าที่ และกิจกรรมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

1. การดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ส่งผลให้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 22,887 หมู่บ้าน และมีหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่มีความพร้อมเข้ารับเงินพระราชทานขวัญถุงในปี 2565 จำนวน 878 หมู่บ้าน จากผลการตรวจสอบคุณภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินในปี 2564 จำนวน 22,574 หมู่บ้าน (ซึ่งเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินในเขตชนบทที่กรมการพัฒนารัฐบาลรับผิดชอบ) มีหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ระดับ A จำนวน 4,882 หมู่บ้าน ระดับ B จำนวน 15,569 หมู่บ้าน และระดับ C จำนวน 2,123 หมู่บ้าน

2. เสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนสู่ธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กับโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) โดยการตรวจสอบคุณภาพกองทุนชุมชนเพื่อประเมินศักยภาพกองทุน และจัดทำแผนการพัฒนาระดับกองทุนชุมชนให้สามารถหนุนเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ส่งเสริมกองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยกิจกรรม Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน กองทุนชุมชนเป้าหมาย จำนวน 9,000 กองทุน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 4,500 กองทุน และโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 4,500 กองทุน โดยทีมคู่มือคิด Move for fund team ลงพื้นที่ให้คำแนะนำ ปรึกษากองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการ บริหารสัญญา และบริหารหนี้ ส่งเสริมการออมเชิงคุณภาพแก่สมาชิกกองทุนชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน และนำเงินทุนไปประกอบอาชีพตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.1.1 การดำเนินงานกองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล กองทุนชุมชนสามารถยกระดับการพัฒนา จำนวน 9,000 กองทุน ประกอบด้วย

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 4,500 กลุ่ม

- ระดับก่อนการพัฒนา ระดับ 1 (พอใช้) จำนวน 2,262 กลุ่ม
 - พัฒนาเป็นระดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 1,586 กลุ่ม
 - พัฒนาเป็นระดับ 3 (ดี) จำนวน 676 กลุ่ม
- ระดับก่อนการพัฒนา 2 (ปานกลาง) จำนวน 2,238 กลุ่ม
 - พัฒนาเป็นระดับ 3 (ดี) จำนวน 2,238 กลุ่ม

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน จำนวน 4,500 กองทุน

- ระดับก่อนการพัฒนา ระดับ 1 (พอใช้) จำนวน 1,909 กองทุน
 - พัฒนาเป็นระดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 1,184 กองทุน
 - พัฒนาเป็นระดับ 3 (ดี) จำนวน 725 กองทุน
- ระดับก่อนการพัฒนา ระดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 2,591 กองทุน
 - พัฒนาเป็น ระดับ 3 (ดี) จำนวน 2,591 กองทุน

2.12 ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน จำนวน 150,000 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวนเงินที่เข้าถึงแหล่งทุน จำนวน 10,321,532,000 บาท โดยอาชีพของผู้เข้าถึงแหล่งทุน ประกอบด้วย 1) ด้านเกษตรกร จำนวน 128,351 คน 2) ค้าขาย จำนวน 7,931 คน 3) รับจ้างทั่วไป จำนวน 8869 คน 4) โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 217 คน 5) พนักงานบริษัท จำนวน 299 คน 6) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 650 คน 7) นักเรียน นักศึกษา จำนวน 195 คน 8) ว่างาน/ไม่มีงานทำ จำนวน 954 คน 9) อื่น ๆ ไม่ระบุ จำนวน 2,534 คน

2.2 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปัจจุบันมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 19,222 กลุ่ม สมาชิกจำนวน 5,187,466 คน จำนวนเงินสะสมสะสม 34,940,535,543 บาท สามารถสนับสนุนเงินทุนให้สมาชิกกู้ไปประกอบอาชีพ จำนวน 1,178,962 คน เป็นเงินจำนวน 24,337,966,705 บาท ผลการจัดระดับการพัฒนา มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ 3 ผลงานดี จำนวน 9,200 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 47.87 ระดับ 2 ผลงานพอใช้ จำนวน 7,115 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 37.01 และระดับ 1 ผลงานปรับปรุง จำนวน 2,907 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 15.12

2.3 โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) ตามรายงานภาวะหนี้สินและสถานะทางการเงิน กย.คจ. ปี 2564 ปัจจุบันมีหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) จำนวน 29,231 หมู่บ้าน เงินทุนจำนวน 8,990,664,522.30 บาท จำนวนครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม 1,155,692 ครัวเรือน เป็นเงิน 7,672,013,840 บาท จำนวนเงินทุนฝากธนาคาร 891,346,519.30 บาท เงินทุนที่อยู่ระหว่างการเร่งรัดติดตามการชำระเงินยืม จำนวน 2,656 หมู่บ้าน รวมเป็นเงิน 427,304,163 บาท ผลการจัดระดับการพัฒนา มีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) ที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ 1 ปรับปรุง จำนวน 3,735 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 12.78 ระดับ 2 ปานกลาง จำนวน 11,272 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 38.56 และระดับ 3 ผลงานดี จำนวน 14,224 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 48.66 โดยมีกิจกรรมการดำเนินการของโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

2.3.1 มาตรการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) **ระลอกแรก** ในปี พ.ศ. 2563 มีครัวเรือนเป้าหมายได้รับการผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืม จำนวน 55,176 ครัวเรือน เป็นเงิน 490,583,774 บาท 1,820 หมู่บ้าน 1,224 ตำบล 583 อำเภอ 74 จังหวัด

2.3.2 มาตรการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) **ระลอกใหม่** ในปี พ.ศ. 2564 มีครัวเรือนเป้าหมายได้รับการผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืม จำนวน 21,793 ครัวเรือน เป็นเงิน 203,894,571 บาท 717 หมู่บ้าน 446 ตำบล 208 อำเภอ 51 จังหวัด

รวมครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืมตามมาตรการดังกล่าว จำนวน 76,969 ครัวเรือน เป็นเงิน 694,478,315 บาท 2,537 หมู่บ้าน 1,670 ตำบล 791 อำเภอ 76 จังหวัด

2.3.3 การติดตาม ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) ประจำปี พ.ศ. 2563 โดยมีผลการติดตามฯ จำนวน 2,834 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 78.94 ของจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างการติดตามฯ เป็นเงิน 131,555,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.51 ของจำนวนเงินทุนโครงการฯ ที่อยู่ระหว่างการติดตามฯ

2.4 พัฒนาศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่มาตรฐาน SMART Saving Group ให้มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง จำนวน 760 กลุ่ม

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบให้มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง จำนวน 18 แห่ง

2.6 ส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ จำนวน 152 กองทุน (กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 76 กลุ่ม และโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.) 76 กองทุน) เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่กองทุนชุมชนที่มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลดีเด่น และสามารถสร้างโอกาสให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุน

3. การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในพื้นที่ที่ประสบกับปัญหาความยากจนซ้ำซาก 10 อันดับของประเทศ จำนวน 107 แห่ง มีกลไกคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 1,459 คน กลุ่มองค์กรที่บูรณาการกองทุนชุมชนในการขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 381 แห่ง ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเงินที่บูรณาการกองทุนชุมชน จำนวนรวม 641,148,358 บาท มีครัวเรือนของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งปี 2563-2564 เข้าร่วมกิจกรรม “สำนึกดีแผนดี บริหารหนี้ได้” รวมทั้งสิ้น จำนวน 6,420 ครัวเรือน มีแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 18 แห่ง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ และศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 107 แห่ง จำนวน 3,210 ครัวเรือน สามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 2,494 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.69 ของครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมด สามารถลดหนี้ได้ จำนวน 1,737 ครัวเรือน เป็นเงิน 8,998,311 บาท ปลดหนี้ได้ จำนวน 166 ครัวเรือน เป็นเงิน 2,059,060 บาท

4. การพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ จัดประกวดหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีหมู่บ้านต้นแบบการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ จำนวน 18 หมู่บ้าน มีฐานข้อมูลพันธกรรมพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่นกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เพื่อเป็นฐานข้อมูลพันธุกรรมพืชพื้นถิ่นและสมุนไพรหายาก จัดทำป้าย QR Code ประจำต้นไม้ ปลูกรักษาพันธุกรรมพืช ปลูกไม้พื้นถิ่น พันธุ์ไม้ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ สมุนไพรพื้นถิ่น และพันธุ์ไม้ให้สี ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน (ศูนย์สารภี) ตำบลขี้ม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ส่งเสริมอาชีพให้แก่ครัวเรือนยากจน ผู้ด้อยโอกาสและผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และประชาชนที่สนใจ จำนวน 350 คน จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์งานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ ส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคิชฌกูฏอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สารบัญ

คำนำ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ผู้บริหารสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

ส่วนที่ 1 : รู้จักสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน.....	1
ส่วนที่ 2 : ผลการดำเนินงาน.....	11
• กองทุนแม่ของแผ่นดิน	11
• กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	22
• โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน	24
• โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)	44
- การเสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน	45
• ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	48
• การพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ	53
- โครงการ 9;10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน	53
- โครงการสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)	57
- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สืบสานงานแผ่นดิน	61
- โครงการส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน (ศูนย์สารภี) ตำบลขี้ม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	63
- โครงการส่งเสริมศิลปอาชีพตามแนวพระราชดำริ	66
ส่วนที่ 3 : การเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง.....	67
ส่วนที่ 4 : ความภาคภูมิใจ.....	71
ส่วนที่ 5 : คำวาทะของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน.....	74

ภาคผนวก

- รายชื่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต/โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่ได้รับรางวัลกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน เรื่อง ผลคัดเลือกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ประจำปี พ.ศ. 2564 ลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2564
- ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เรื่อง ผลการพิจารณารางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2564 ลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2564
- บทความ สทอ. เรื่องที่ 3 การออม The Series ตอนที่ 2 การออมเชิงคุณภาพเพื่อชีวิตวัยเกษียณ
- บทความ สทอ. ปลดหนี้ประชาชนอย่างยั่งยืนด้วยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- บทความ สทอ. พช. ดันผลงาน “การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนโดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” คว่ำรางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ปี 2564
- คู่มือการดำเนินงานกองทุนชุมชน
- ทำเนียบผู้บริหารสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

ผู้บริหาร
สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

นายทรงพล วิชัยชัทคะ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

นางสาวจุฑาทิพย์ สมปราชญ์นันท์

ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
พัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

นายสานิต สุขจี

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริม
และพัฒนาองค์การการเงินชุมชน

นางทัศนีย์ ตันจิริภรณ์

ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
ประสานแผนและยุทธศาสตร์

นางเตือนใจ อุ่นจันทร์

ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
ส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
และปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
เสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน

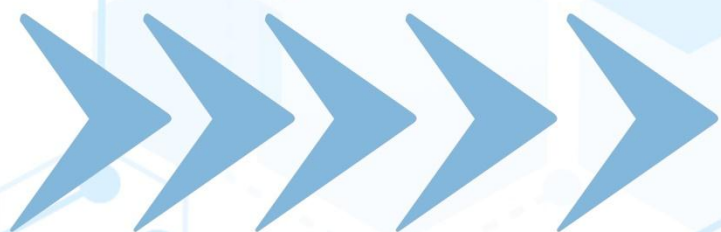

นางสาวนวมล รัตนเสนีย์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่
หัวหน้าฝ่ายอำนาจาน

ส่วนที่ 1

รู้จักสำนักพัฒนาทุนและองค์การวิสาหกิจ

ส่วนที่ 1

รู้จักสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางระดับสำนัก สังกัด กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 ซึ่งได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 และมีคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ 820/2563 ลงวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2563 เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งการจัดโครงสร้างส่วนราชการและการแบ่งงานภายในกรมการพัฒนาชุมชน ให้สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

■ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท มาตรฐานการบริหารจัดการทุนชุมชน รูปแบบ และแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชนและการบริหารจัดการทุนชุมชน สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน

■ ดำเนินการเกี่ยวกับการแสวงหาแหล่งทุนและความร่วมมือเกี่ยวกับการพัฒนา และการบริหารจัดการทุนชุมชนและองค์การการเงินชุมชน

■ การพัฒนารูปแบบและวิธีการด้านการขยายกิจกรรมของชุมชนเพื่อพัฒนาระบบทุนชุมชน

■ ประสานงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนตามความรับผิดชอบของส่วนราชการ

■ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด กองทุนแม่ของแผ่นดิน โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE)

■ การพัฒนาตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาทุนชุมชน

■ ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างภายใน

แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มงาน 1 ฝ่าย ดังนี้

- กลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
- กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรการเงินชุมชน
- กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ
- กลุ่มงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน
- ฝ่ายอำนวยการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงาน

กลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์

ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บท การประสานแผน ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ จัดทำ แผนงานโครงการ งบประมาณของสำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน กำกับ ดูแล ควบคุมงาน ให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน จัดทำ ระบบฐานข้อมูลทุนชุมชนและองค์กรการเงินชุมชน แสวงหาความร่วมมือและบูรณาการงาน กับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน

ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ด้านการพัฒนาทุนชุมชน ระบบกองทุนชุมชน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบและแนวทางการเสริมสร้าง และพัฒนากองทุนชุมชนและเงินทุนชุมชน การบริหารจัดการกองทุนชุมชนและเงินทุนชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพในการพัฒนา ทุนชุมชนเพื่อการบริหารการพัฒนา การพัฒนารัฐกิจการเงินและการลงทุนของกองทุนชุมชนและเงินทุน ชุมชน จัดตั้งและพัฒนาโรงเรียนกองทุนชุมชน ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนกองทุน ชุมชน กลุ่มเครือข่ายกองทุนชุมชนและเงินทุนชุมชน ส่งเสริมสภาพทางกฎหมายของกองทุนชุมชน และเงินทุนชุมชน ส่งเสริมการหาแหล่งทุนในชุมชนเพื่อการบริหารจัดการ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ จากกองทุนชุมชนและเงินทุนชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน พัฒนาระบบการบริหารจัดการ และยกระดับการบริหารกองทุนชุมชนและเงินทุนชุมชนให้เข้มแข็งมีธรรมาภิบาล แสวงหาความร่วมมือ และบูรณาการงานกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

▶ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์กรการเงินชุมชน

ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยด้านการพัฒนาองค์กรการเงินชุมชนและการจัดสวัสดิการชุมชน กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบ แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรการเงินชุมชน และการจัดสวัสดิการชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจการเงิน และการลงทุนขององค์กรการเงินชุมชน และการจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การส่งเสริมสถานภาพทางกฎหมายขององค์กรการเงินชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างวินัยการออมของประชาชน แสวงหาความร่วมมือและบูรณาการงานกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

▶ กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาตามแนวพระราชดำริในการพัฒนาทุนชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาชุมชนตามแนวพระราชดำริ เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของทุนชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้และขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ ประสานการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) กรมการพัฒนาชุมชน การขับเคลื่อนงานส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟตีด การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน การบริหารกองทุนแม่ของแผ่นดิน หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสฟตีด (TO BE NUMBER ONE) แสวงหาความร่วมมือและบูรณาการงานกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

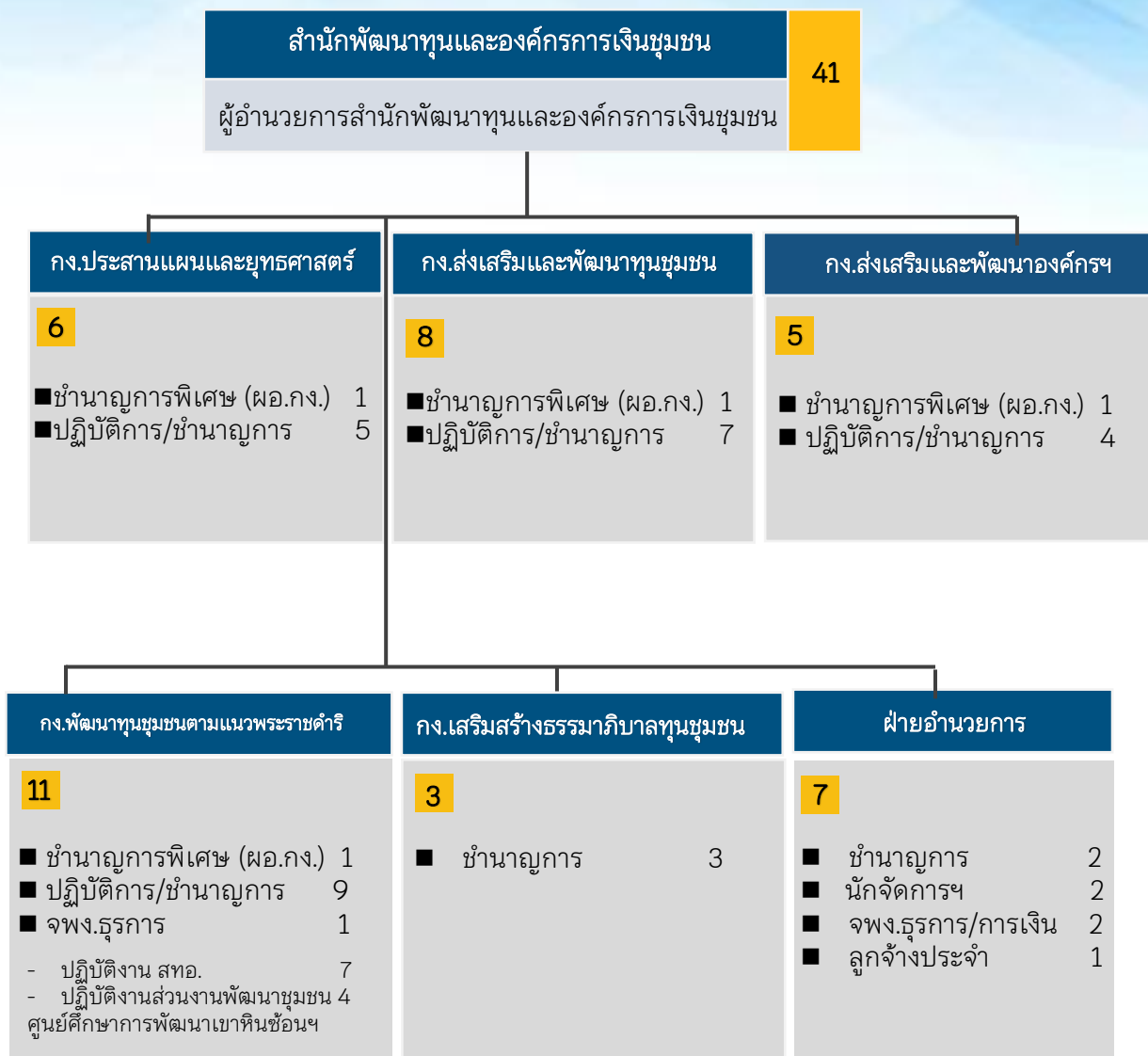
▶ กลุ่มงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน

ออกแบบระบบการตรวจสอบและประเมินผลกองทุนชุมชน เงินทุนชุมชน และองค์กรการเงินชุมชน จัดทำแผนปฏิบัติการตรวจสอบและประเมินผลประจำปี ตรวจสอบและประเมินผลกองทุนชุมชน เงินทุนชุมชนและองค์กรการเงินชุมชน ในด้านการเงิน การบัญชี การบริหารงาน การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน การปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และด้านอื่น ๆ จัดทำรายงานการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน รวมทั้งเพื่อป้องกันปราชญ์ให้เกิดความเสียหายหรือทุจริตรั่วไหลเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของกองทุนชุมชน เงินทุนชุมชน และองค์กรการเงินชุมชน จัดการ ขอร้องเรียน บริการให้คำปรึกษา และให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ระเบียบทางการเงิน สนับสนุนการปฏิบัติงานของกลุ่มงานในสำนักฯ แสวงหาความร่วมมือและบูรณาการงานกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

▶ ฝ่ายอำนวยการ

การปฏิบัติงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานการเจ้าหน้าที่ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ งานประชาสัมพันธ์ งานควบคุมภายใน งานบริหารความเสี่ยง งานจัดการข้อร้องเรียน งานพัฒนาประสิทธิภาพ งานพัฒนาชุมชนใสสะอาด งานจัดการความรู้ของสำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

โครงสร้างการแบ่งงานภายในและกรอบอัตรากำลัง

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) ของกรมการพัฒนาชุมชน

วิสัยทัศน์

“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565”

พันธกิจ

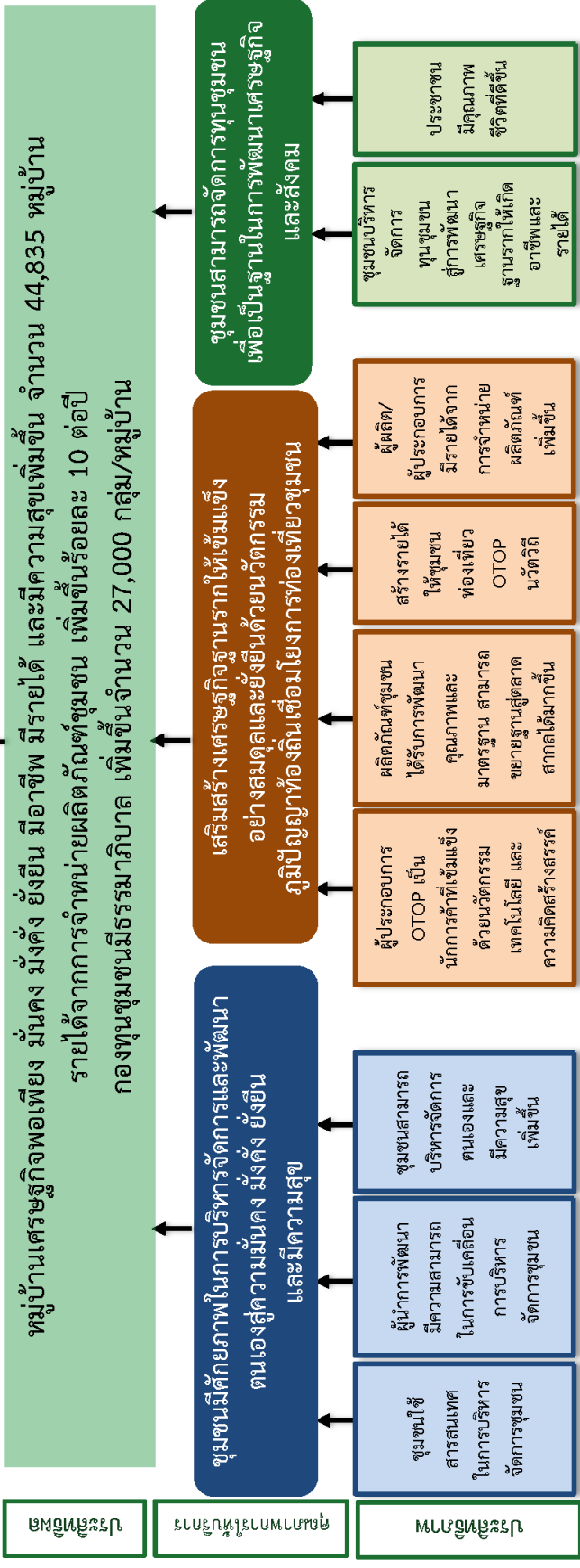
1. พัฒนาระบบกลไกการมีส่วนร่วม และการเรียนรู้การพึ่งตนเอง
2. พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้พึ่งตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว
4. ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล
5. พัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง บุคลากรมีอุดมการณ์ในงานพัฒนาชุมชน และเชี่ยวชาญการทำงานเชิงบูรณาการ

ประเด็นการพัฒนา

- เรื่องที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้
- เรื่องที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัวอย่างสมดุล
- เรื่องที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล
- เรื่องที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

แผนที่การปฏิบัติราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกรมการพัฒนาชุมชน

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565

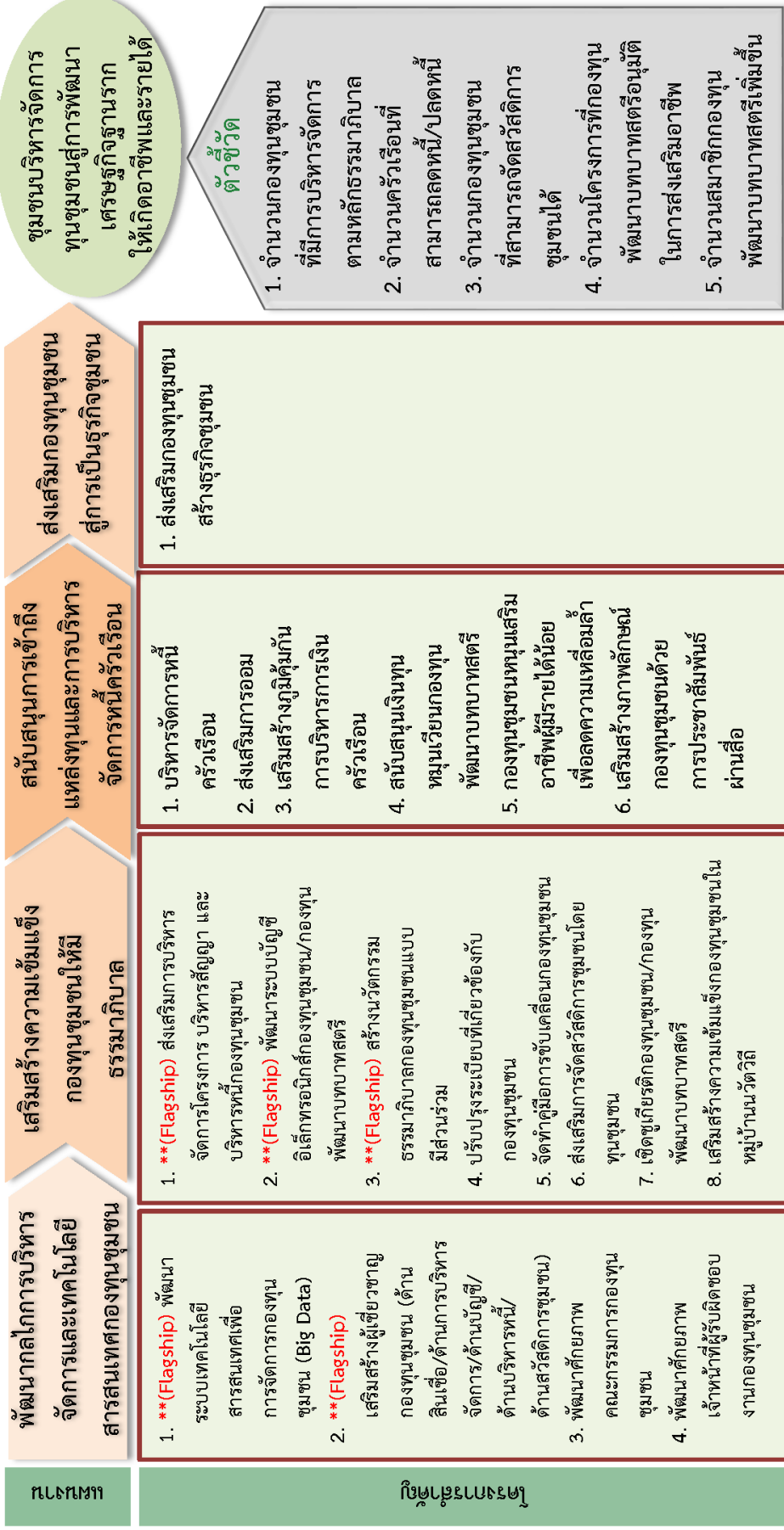
องค์กรมีสมรรถนะสูงในการบริหารการพัฒนาชุมชน

ประเด็นการพัฒนา เรื่องที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล

เป้าหมาย: ชุมชนสามารถจัดการทุนชุมชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

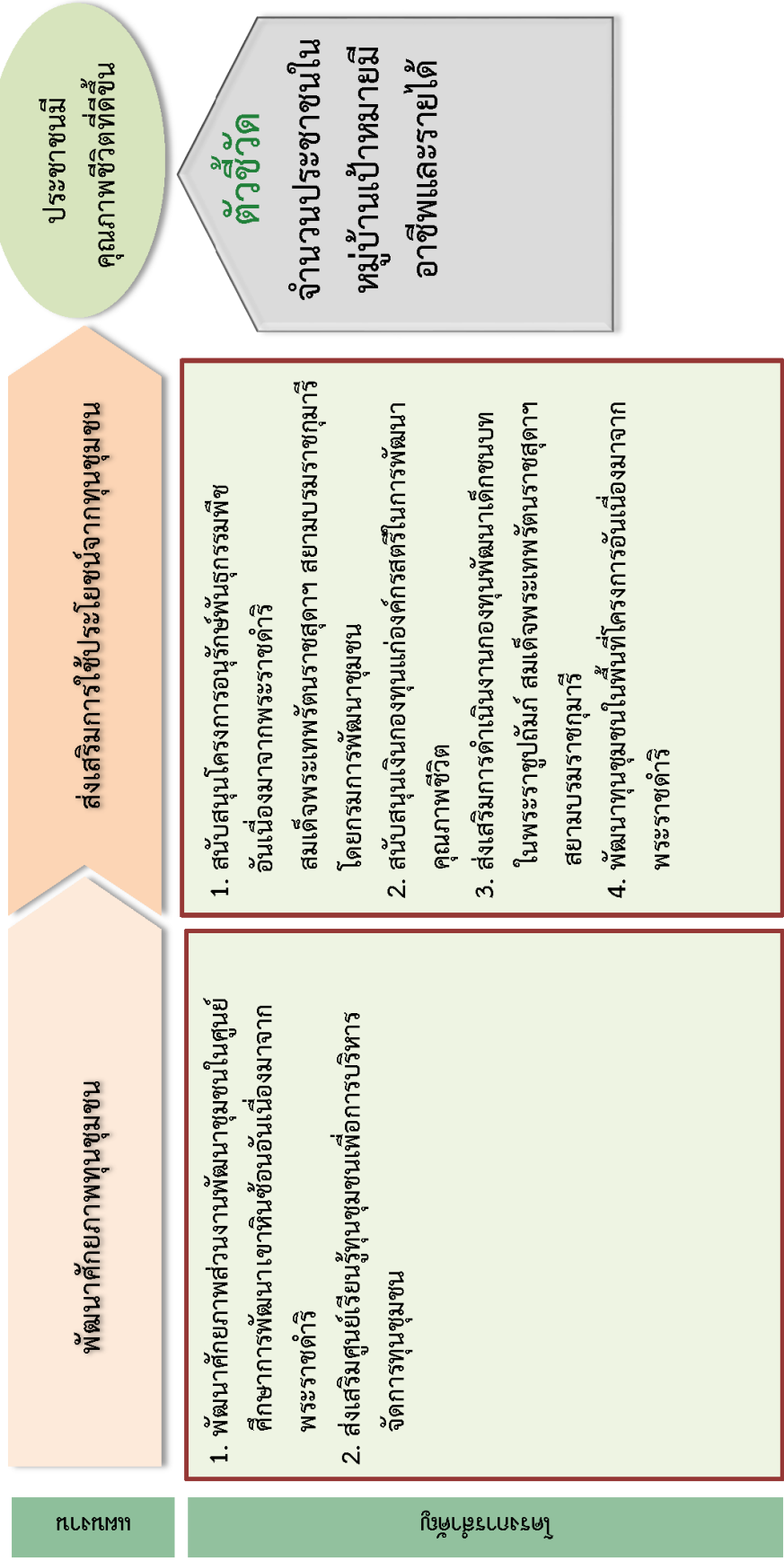
แนวทางการพัฒนา 3.1 พัฒนาระบบการบริหารและการเข้าถึงแหล่งทุน

ประเด็นการพัฒนา เรื่องที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล

เป้าหมาย: ชุมชนสามารถจัดการทุนชุมชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แนวทางการพัฒนา 3.2 พัฒนาทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผลสัมฤทธิ์

ร้อยละ ๖๕.๕๒

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

งบดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และงบประมาณที่ได้รับโอนจัดสรรให้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมตามผลผลิต ภารกิจของสำนักฯ งบประมาณทั้งสิ้น 98,499,900 บาท แยกเป็น 2 แผนงานบูรณาการ 2 โครงการ ดังนี้

▶ แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดผู้รักษาผู้ติดยาเสพติด โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน งบประมาณ 23,499,900 บาท

▶ แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน กิจกรรมหลัก : ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากด้วยทุนชุมชน งบประมาณ 75,000,000 บาท แบ่งเป็น 2 กระบวนงาน ได้แก่ 1. เสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล งบประมาณ 27,884,300 บาท และ 2. ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน งบประมาณ 47,115,700 บาท

หมายเหตุ : มีการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีงบประมาณส่งคืนกรมฯ จำนวน 5,084,983.69 บาท และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแผนงาน บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เพื่อดำเนินโครงการ 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา "สืบสาน รักษา ต่อยอด" เพื่อพัฒนาชุมชน งบประมาณ 6,084,200 บาท

▶ งบประมาณเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติ โครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมการใช้ผ้าไทย ครั้งที่ 2 จำนวน 124,700 บาท

งบบริหาร

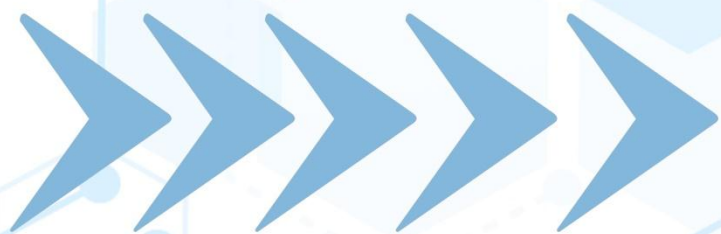
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับบริหารสำนักฯ งบประมาณทั้งสิ้น 1,510,000 บาท สำหรับดำเนินการ ดังนี้

ค่าจ้างเหมาเอกชนดำเนินงาน ส่วนงานพัฒนาชุมชน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบประมาณ 288,000 บาท

ค่าใช้จ่ายในการบริหารสำหรับหน่วยงานส่วนกลาง งบประมาณ 1,222,000 บาท

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากชุมชน การแก้ไขปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ กองทุนชุมชนมีธรรมาภิบาล จึงได้กำหนดเป็นประเด็นการพัฒนาของกรมการพัฒนาชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ให้สามารถจัดการทุนชุมชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้รูปแบบการพัฒนาระบบบริหารจัดการและการเข้าถึงแหล่งทุน เป็นกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนภารกิจกรมการพัฒนาชุมชนให้มุ่งไปสู่วิสัยทัศน์ของกรมการพัฒนาชุมชน ที่ว่า “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้ขับเคลื่อนภารกิจของสำนักฯ ตามประเด็นการพัฒนาที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีความมีธรรมาภิบาล ภายใต้ 2 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีเป้าหมายเพื่อให้ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติด 23,765 หมู่บ้าน และร้อยละ 100 ของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลไกในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด และ 2) แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดการออม สามารถเข้าถึงแหล่งทุน มีอาชีพและมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีการบริหารโครงการบริหารสัญญา และบริหารหนี้ที่ดี มีเป้าหมายคือกองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 9,000 กลุ่ม/หมู่บ้าน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน จำนวน 150,000 คน ซึ่งมีการดำเนินงาน ดังนี้

โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับความไว้วางใจจากรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน การพัฒนากลไกแกนนำในพื้นที่ให้เป็นพลังแผ่นดินในการต่อสู้กับยาเสพติด และเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์พระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยต่อวิกฤติมหันตภัยจากปัญหายาเสพติด โดยได้ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ผ่านเลขาธิการ ป.ป.ส. โดยมีพระประสงค์ที่จะให้นำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน สำนักงาน ป.ป.ส. นำพระราชทรัพย์ดังกล่าว สมทบกับงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ส. และขอพระราชทานนามจัดตั้งเป็น “กองทุนแม่ของแผ่นดิน”

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินมาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีกองทุนแม่ของแผ่นดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2563 จำนวน 22,887 กองทุน หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 878 หมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้ประชาชน โดยใช้กลไกของกองทุนแม่ของแผ่นดิน

➤ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมการพัฒนาชุมชน โดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นเงิน 23,499,900 บาท ซึ่งส่วนกลางดำเนินการ 85,200 บาท และโอนจัดสรรให้ส่วนภูมิภาคดำเนินการ 23,414,700 บาท รายละเอียดดังนี้

1. ส่วนกลางดำเนินการ โครงการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน งบประมาณ 85,200 บาท ซึ่งเป็นการจัดทำโปสเตอร์สื่อสารสร้างการรับรู้ และสร้างความตระหนักในกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 14,200 แผ่น เพื่อให้ทั้ง 76 จังหวัด 878 อำเภอ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมถึงภาคีเครือข่ายที่ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้นำไปเผยแพร่ต่อไป

2. ส่วนภูมิภาคดำเนินการ

กิจกรรมหลักที่ 1 เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมย่อย 1

เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการ
เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน
ระดับอำเภอ

ในพื้นที่ 878 อำเภอ ๑ ละ
1 รุ่น รวม 8,780 คน

กิจกรรมย่อย 2

เพิ่มศักยภาพ
คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้
กองทุนแม่ของแผ่นดิน
ระดับจังหวัด

ในพื้นที่ 76 จังหวัด ๑ ละ
1 รุ่น รวม 1,140 คน

กิจกรรมย่อย 3

สนับสนุนกิจกรรม
ศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ
หนุนเสริมสัมมาชีพ
ชุมชนแก่เยาวชน
กลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่าน

การบำบัด
ในพื้นที่ 76 จังหวัด ๑
ละ 1 รุ่น รวม 1,140 คน

กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน
ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมย่อย 1

ประชุมเชิงปฏิบัติการ
คณะกรรมการหมู่บ้านต้น
กล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

ในพื้นที่ 878 หมู่บ้าน ๆ ละ
15 คน รวม 13,170 คน

กิจกรรมย่อย 2

สนับสนุนกิจกรรม
หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่
ของแผ่นดิน

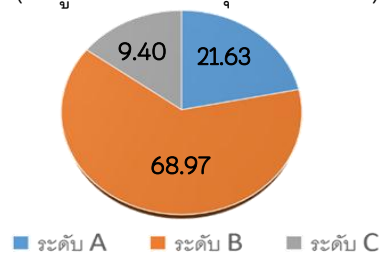
ในพื้นที่ 878 หมู่บ้าน

เป้าหมายการดำเนินงาน ผลผลิต ปี 2564

- 1) คณะกรรมการเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ 878 อำเภอ จำนวน 8,780 คน ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และมีการส่งเสริมให้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน 22,887 กองทุน ได้รับการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดังกล่าว นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการพัฒนา พร้อมจัดกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เช่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ การรณรงค์หาทุนเพิ่มฯ การจัดเวรยามเฝ้าระวังหมู่บ้าน/ชุมชน การรับสมัครสมาชิกเพิ่ม การตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ฯลฯ อย่างน้อยหมู่บ้านละ 5 กิจกรรม
- 2) คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด จำนวน 1,140 คน ได้รับการพัฒนาศักยภาพและมีหลักสูตรมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- 3) เยาวชนกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ผ่านการบำบัดมีอาชีพ และมีรายได้ จำนวน 1,125 คน
- 4) มีการพัฒนาและขยายผลหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 878 หมู่บ้าน
- 5) หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน มีแผนปฏิบัติการและกิจกรรมขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน ไม่น้อยกว่า 4,390 กิจกรรม
- 6) มีฐานข้อมูลผลการตรวจสอบสภาพกองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี พ.ศ. 2564 เพื่อจัดระดับความเข้มแข็งกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 22,574 กองทุน ในการนำไปใช้วางแผนการพัฒนาและยกระดับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน รายละเอียด ดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2564)

ระดับ A จำนวน 4,882 กองทุน
ระดับ B จำนวน 15,569 กองทุน
ระดับ C จำนวน 2,123 กองทุน

- 7) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน 22,887 หมู่บ้าน และหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน 878 หมู่บ้าน รวม 23,765 หมู่บ้าน มีกลไกและเครื่องมือการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดครบทั้ง 5 องค์ประกอบ ดังนี้ ประกอบด้วย
 - (1) **สมาชิก** มีครัวเรือนที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 2,432,377 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 58.70 ของจำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน 23,765 หมู่บ้าน
 - (2) **คณะกรรมการ** มีคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมทั้งสิ้น 243,281 คน มีค่าเฉลี่ย 10.24 คน/กองทุน
 - (3) **กิจกรรม** โดยหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน และหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 23,765 หมู่บ้าน มีการดำเนินกิจกรรมที่นำไปสู่หมู่บ้านปลอดภัยจากยาเสพติดรวมทั้งสิ้น 177,602 กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 7 กิจกรรม/หมู่บ้าน โดยมี 7 กิจกรรมที่มีการดำเนินการมากที่สุด ดังนี้
 - (3.1) กิจกรรมการดำรงชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดำเนินการรวมทั้งสิ้น 23,472 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 98.77
 - (3.2) กิจกรรมการขยายผลรับสมัครสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ดำเนินการจำนวน 21,949 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 92.36
 - (3.3) กิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในวันสำคัญต่าง ๆ ดำเนินการ จำนวน 21,804 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 91.75
 - (3.4) การตั้งด่านตรวจและเวรยาม ดำเนินการ 20,135 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 84.76
 - (3.5) กิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน 16,488 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 69.38
 - (3.6) การทอดผ้าป่า/จัดหาทุนเพิ่มให้กองทุนแม่ของแผ่นดิน ดำเนินการ 14,087 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 59.28
 - (3.7) รับรอง/ขยายผลครัวเรือนปลอดยาเสพติด 10,812 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 45.49

- (4) กองทุน โดยมียอดรวมเงินกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 646,118,217 บาท แบ่งเป็น
- (1) เงินที่ได้รับพระราชทาน (ทุนศักดิ์สิทธิ์) จำนวน 183,080,000 บาท
 - (2) เงินที่รัฐบาลสมทบ จำนวน 119,437,449 บาท
 - (3) ทุนศรัทธา และทุนปัญญา (ราษฎร, ส่วนราชการ ร่วมกันดำเนินกิจกรรม เพื่อต่อยอด และร่วมกันสมทบ) จำนวน 339,373,900 บาท

ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีการใช้จ่ายเงินเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน กองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวนรวมทั้งสิ้น จำนวน 89,745,022 บาท คงเหลือที่เก็บไว้ในรูปแบบ เงินฝากในบัญชีธนาคาร, คณะกรรมการเก็บไว้ในมือ และฝากไว้ในที่อื่น ๆ เช่น สถาบันการเงินชุมชน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มอาชีพ รวมจำนวนทั้งสิ้น 556,373,195 บาท

(5) กฎระเบียบ/กติกากฎ ซึ่งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีการจัดทำระเบียบกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อควบคุมสมาชิกและคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินให้มีความสัมพันธ์กันภายใต้แบบแผนและกฎเกณฑ์เดียวกัน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

➤ ผลผลิตสะสม

ตั้งแต่ปี 2554–2563 กรมการพัฒนาชุมชนมีการขับเคลื่อนหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 22,887 หมู่บ้าน เพื่อให้หมู่บ้านดังกล่าวปลอดภัยจากยาเสพติดและมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด

➤ ผลลัพธ์

- 1) คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีความรู้ ความเข้าใจ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 2) คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน สามารถบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้หมู่บ้าน/ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติด ยึดหลักธรรมาภิบาล และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง
- 3) จังหวัด/อำเภอมีเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นกลไกและพลังสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควบคู่กับภาครัฐ
- 4) คณะกรรมการเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ สามารถบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้หมู่บ้าน/ชุมชนปลอดภัยจากยาเสพติด ดำเนินกิจกรรมอย่างน้อยหมู่บ้านละ 5 กิจกรรม และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง

▶ ผลลัพธ์ (ต่อ)

- 5) เยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัดได้รับการสนับสนุนอาชีพมีรายได้และมีงานทำ
- 6) คณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินและการสร้างกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 7) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน 22,887 กองทุน และในหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน 878 หมู่บ้าน ปลอดภัยจากยาเสพติดและมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด

▶ ตัวชี้วัดการดำเนินงานตามโครงการ

เชิงปริมาณ : หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 23,765 หมู่บ้าน มีความปลอดภัยจากยาเสพติด

เชิงคุณภาพ : หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินปลอดภัยจากยาเสพติดและมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด

▶ ผลกระทบที่เกิดกับองค์กร หรือประชาชน

▶ ผลกระทบต่อองค์กร

- 1) กรมการพัฒนาชุมชน/จังหวัด/อำเภอ มีเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน และคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่เป็นกลไกและพลังสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควบคู่กับภาครัฐ
- 2) คณะกรรมการเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ สามารถบริหารจัดการกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้หมู่บ้านปลอดภัยจากยาเสพติด โดยมีการดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันจากยาเสพติด อย่างน้อยหมู่บ้านละ 5 กิจกรรม (จากจำนวน 17 กิจกรรม) พร้อมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง
- 3) คณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 878 หมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน นำไปสู่การเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

▶ ผลกระทบต่อประชาชน

- 1) ประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน และในหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยพลังสามัคคีของชาวบ้าน โดยให้พึ่งพาตนเองบนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่มีอยู่ และต่อยอดไปสู่การแก้ไขปัญหายาที่ยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยใช้กลไกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ส่งผลให้หมู่บ้านดังกล่าวปลอดภัยจากยาเสพติดและมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 2) การพัฒนาศักยภาพและยกระดับการพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีผลการตรวจสอบคุณภาพในระดับ A สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนทั้งภายในและระหว่างหมู่บ้าน การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นการขยายพลังแห่งความดีของคนในหมู่บ้าน เสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ร่วมกันภายในหมู่บ้าน มีการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง และพึ่งพาตนเอง ในการร่วมกันแก้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

➤ ผลกระทบต่อประชาชน (ต่อ)

3) การส่งเสริมให้เยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัดมีอาชีพ มีรายได้ ให้ดำเนินชีวิตอย่างมีประโยชน์และคุณค่าทั้งต่อตนเอง และสังคม เป็นการลดอาชญากรรม สร้างความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งเป็นช่องทางในการเพิ่มความเข้มแข็ง และความสัมพันธ์อันดีของสถาบันครอบครัวของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

การสนับสนุนอาชีพการเลี้ยงแห่นแดง

การสนับสนุนอาชีพการปลูกฟ้าทะลายโจร

➤ ความแตกต่างจากแนวทางการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีการเพิ่มกิจกรรมเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด และกิจกรรมสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ต้นแบบหนุนเสริมสัมมาชีพชุมชนแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัด โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพิ่มศักยภาพให้กับคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชน ในการเชื่อมโยงสู่การใช้พลังชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน
- 2) เสริมสร้างโอกาสให้กับคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ในการเรียนรู้ การถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา เผยแพร่นวัตกรรมและแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเป็นแกนนำหลักในการดูแลช่วยเหลือเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัด
- 3) เยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัด ได้รับการฝึกอาชีพตามความต้องการและความถนัด
- 4) เยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัด มีอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัว และห่างไกลจากยาเสพติด ฯลฯ

➤ การขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดินโดยไม่ใช้งบประมาณ

1. การประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2564

ความเป็นมา

จากการจัดทำรายงานการประชุมการศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาศึกษาปัญหาเสพติดแนวทางการจัดตั้งศูนย์บำบัดยาเสพติด การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเป็นระบบ สภาผู้แทนราษฎร มีประเด็นที่นางผ่องศรี แซ่จิ่ง รองประธานคณะกรรมการคนที่แปด และรองประธานคณะกรรมการด้านการป้องกันและสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดคนที่สอง ได้สอบถามในที่ประชุมเรื่อง การประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด เป็นกิจกรรมที่ดี ทำให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีกิจกรรมร่วมกัน เกิดความสามัคคีและมีการดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง จึงมีความเห็นว่าการจัดการประกวดอย่างเช่นเคย โดยนางวิไลวรรณ ไกรโสดา รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ชี้แจงว่า เนื่องจากการประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด กรมฯ ไม่ได้จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินงานดังกล่าว และอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน รับทราบถึงรายงานการประชุมพร้อมมีบัญชาให้สำนักพัฒนาชุมชน ดำเนินการจัดทำแนวทางและหลักเกณฑ์การประกวดฯ เพื่อให้จังหวัดพิจารณา ดำเนินการตามแนวทางและหลักเกณฑ์การประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด ในการสนองพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน และให้ประชาชนเกิดความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

ด้วยกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมถึงเป็นการเชิดชูเกียรติ สร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินแก่หมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งนี้ ให้จังหวัดพิจารณาบูรณาการงบประมาณกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ผลกระทบที่เกิดกับองค์กร หรือประชาชน

- 1) คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้ร่วมแสดงออกถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- 2) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีการบริหารจัดการดีเด่นระดับจังหวัด
- 3) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด/อำเภอ มีการประชาสัมพันธ์สร้างรับรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน
- 4) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินอื่น ๆ เกิดความตื่นตัว และมีการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน

1. มีจังหวัดที่ดำเนินการประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 65 จังหวัด สรุปได้ ดังนี้

1) มี 24 จังหวัดที่ดำเนินการโดยใช้งบประมาณจากหน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 6 แห่งงบประมาณ รวมเป็นเงิน 758,750 บาท ได้แก่

- (1) มี 16 จังหวัด ที่ใช้งบเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด เป็นเงิน 328,280 บาท
- (2) มี 4 จังหวัด ที่ใช้งบพัฒนาจังหวัด เป็นเงิน 354,600 บาท
- (3) มี 1 จังหวัด ที่ใช้งบ ศอ.ปส.จ. เป็นเงิน 25,450 บาท
- (4) มี 1 จังหวัด ที่ใช้งบสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นเงิน 20,000 บาท
- (5) มี 1 จังหวัด ที่ใช้งบสำนักงาน ป.ป.ส. ภาค เป็นเงิน 12,980 บาท
- (6) มี 1 จังหวัด ที่ใช้งบราษฎรสมทบ เป็นเงิน 17,450 บาท

2) มีหน่วยงานที่เข้าร่วมบูรณาการดำเนินการประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด รวมทั้งสิ้น 12 หน่วยงาน/องค์กร ได้แก่

(1) เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัดเข้าร่วม 47 จังหวัด	(3) สำนักงาน ป.ป.ส. เข้าร่วม 24 จังหวัด
(2) ศอ.ปส.จ. เข้าร่วม 26 จังหวัด	(4) สาธารณสุขจังหวัดเข้าร่วม 17 จังหวัด
(4) ปกครองจังหวัดเข้าร่วม 30 จังหวัด	(5) ตำรวจภูธรจังหวัดเข้าร่วม 8 จังหวัด
(6) ท้องถิ่นจังหวัดเข้าร่วม 16 จังหวัด	(7) สตรีจังหวัดเข้าร่วม 6 จังหวัด
(8) กอ.รมน. เข้าร่วม 8 จังหวัด	(9) ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนเข้าร่วม 2 จังหวัด
(10) ผู้สื่อข่าวพัฒนาชุมชนเข้าร่วม 2 จังหวัด	(11) เกษตรจังหวัดเข้าร่วม 3 จังหวัด
(12) กศน. จังหวัดเข้าร่วม 2 จังหวัด	

2. มีจังหวัดที่ไม่ได้ดำเนินการประกวดกองทุนแม่ของแผ่นดินดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 11 จังหวัด เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ ราชบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง สระแก้ว สุโขทัย นครราชสีมา และอำนาจเจริญ

ข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

1. เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ และพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินในการเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ขอให้กรมการพัฒนาชุมชนตั้งงบประมาณรางวัลสำหรับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ได้รับการคัดเลือก

2. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรมีการขยายผลการประกวดในระดับเขตตรวจราชการ และมีการมอบโล่รางวัลแก่หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ได้รับการคัดเลือกดังกล่าว

ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ตามข้อ 1-2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จึงได้กำหนดดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและยกระดับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินสู่การเป็นต้นแบบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นการประกวดหมู่บ้านกองทุนแม่ฯ ในระดับจังหวัด และระดับเขตตรวจราชการ

➤ 2. การดำเนินงานกิจกรรมยุทธการพิชิตภัยยาเสพติด ด้วยแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก

ความเป็นมา

1) จากการประชุมมอบนโยบาย เพื่อป้องกัน ควบคุม และแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และหารือข้อราชการอื่น ๆ ผ่านระบบวีดิทัศน์ทางไกล (Video Conference) เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2564 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มีข้อสั่งการและเน้นย้ำประเด็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยให้จัดทำแคมเปญรณรงค์และแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2564 ซึ่งเน้นการรณรงค์เพื่อลดผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด (Demand side) และลดผู้ผลิต/ผู้ค้า (Supply side) โดยอาศัยกลไกในพื้นที่ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ภายใต้กรอบแนวทาง/กิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินงาน ของสำนักงาน ป.ป.ส. และมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ของกระทรวงสาธารณสุข

2) กระทรวงมหาดไทยได้ประชุมศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย (ศอ.ป.ส.มท.) ครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2564 โดยที่ประชุมได้กำหนดยุทธการพิชิตภัยยาเสพติด ด้วยแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2564 ของกระทรวงมหาดไทย และมอบหมายให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณากำหนดแนวทาง/ขั้นตอน ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และภารกิจ ให้สอดคล้องกับยุทธการดังกล่าว ตลอดจนกำกับ ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงาน ให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

3) กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำยุทธการพิชิตภัยยาเสพติด ด้วยแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2564 ของกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดกิจกรรม และแนวทางขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับแนวทางยุทธการฯ ของกระทรวงมหาดไทย และกรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนดกิจกรรม “พลังเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินและพลังสตรี Re X-ray กองทุนแม่ของแผ่นดิน” มีวัตถุประสงค์ เพื่อค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด นำเข้าสู่กระบวนการบำบัดแบบสมัครใจของกระทรวงสาธารณสุข และรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาเสพติดแก่เยาวชนและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยกำหนดให้คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินหมู่บ้านร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (ภพสม.) ร่วมกัน Re X-ray ค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยา นำเข้าสู่การบำบัดของสาธารณสุขแบบสมัครใจ รวมถึงรณรงค์สร้างความรู้ ความเข้าใจผ่านหอกระจายข่าวการประชุมหมู่บ้าน พร้อมออกเยี่ยมเยียนครัวเรือนสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินและสรุปผลการดำเนินงาน รายงานให้กับกรมการพัฒนาชุมชนทราบ

ผลการดำเนินการยุทธการพิชิตภัยยาเสพติด ด้วยแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2564 ของกรมการพัฒนาชุมชน

1) จำนวนหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ทั้งหมด 22,887 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ดำเนินการยุทธการพิชิตภัยยาเสพติด ด้วยแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2564 ของกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 17,478 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 76.36 ของหมู่บ้านทั้งหมด

ผลการดำเนินการยุทธการพิชิตภัยยาเสพติด ด้วยแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ เนื่องในวันต่อต้านยาเสพติดโลก (26 มิถุนายน) ประจำปี 2564 ของกรมการพัฒนาชุมชน (ต่อ)

2) ผลการค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด

- (1) ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด จำนวน 10,698 คน
- (2) ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดในระบบของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 5,497 คน คิดเป็นร้อยละ 51.38
- (3) ผู้เสพที่ไม่ประสงค์เข้ารับการบำบัดในระบบของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 5,201 คน คิดเป็นร้อยละ 48.62

3) ผลการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้สร้างการรับรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยของยาเสพติด แก่เยาวชนและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน

- (1) มีการประชาคมหมู่บ้าน 24,584 ครั้ง
- (2) มีการประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว 35,751 ครั้ง
- (3) สมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ได้รับการเยี่ยมเยียนจากคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินและคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน จำนวน 74,914 ครั้งเรือน

▶ ปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ของกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยกองทุนแม่ของแผ่นดิน ของกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ทั้งที่ใช้งบประมาณ และไม่ใช้งบประมาณ ประสบความสำเร็จเกิดจากปัจจัยดังนี้

1) มีผู้นำเข้มแข็งที่ตระหนักในความรับผิดชอบต่อชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ ประชุมและประสานงานทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ ในการขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมถึงถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการประชุม อบรม ให้สมาชิก/ประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมที่นำไปสู่หมู่บ้านปลอดภัยจากยาเสพติด

2) มีปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มองค์กร เยาวชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน มาร่วมเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

3) การสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิก/ประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีความตระหนักถึงพิษภัยยาเสพติดที่อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดอาชญากรรม ลักขโมย ผู้เสพยาเสพติดทางจิตเวชทำร้ายคนรอบข้าง ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จึงร่วมกันเฝ้าระวังและไม่มองว่าเป็นปัญหาไกลตัว มีการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันจากยาเสพติด โดยการปลูกฝังให้เยาวชนมีทักษะชีวิตที่ดี ไม่ให้เข้ายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งมอมเมาทุกชนิด

4) การดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นการสร้างทัศนคติของสมาชิก/ประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ และตระหนักถึงความศักดิ์สิทธิ์ในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน เช่น การรับเงินขวัญถุงพระราชทาน การมอบธงสัญลักษณ์ครัวเรือนปลอดภัย การตั้งปณิธานในการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดต่อหน้าพระฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

5) มีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน ในการร่วมมือกันดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

6) ผู้นำชุมชน คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับจังหวัด มีความไว้วางใจในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และไว้วางใจต่อเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัด จึงให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์ต้นแบบหนุนเสริมสัมมาชีพแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงและผู้ผ่านการบำบัด

7) หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีการสร้างการรับรู้และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิก/ประชาชนตระหนักถึงพิษภัยยาเสพติด มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เสียงตามสาย เฟซบุ๊ก ไลน์กลุ่ม การประชุมหมู่บ้าน การเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในวันสำคัญต่าง ๆ การส่งเสริมให้เยาวชนเล่นกีฬา ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การสอดแทรกเรื่องภัยยาเสพติดในที่ประชุม

➤ ปัญหา/อุปสรรค แนวทางแก้ไข

1) ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาด้านความมั่นคง ที่ต่อเนื่องจากปัญหาอื่น ๆ เช่น ครอบครัวยุติธรรม เศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำ ฯลฯ ดังนั้นการดำเนินการเฉพาะด้านการป้องกันเพียงอย่างเดียวไม่สามารถครอบคลุมการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ทุกมิติ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา งาน การทำงานในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ได้ผลอย่างยั่งยืน ต้องร่วมมือกันทั้งเชิงปราบปราม ซึ่งมีผู้ค้า/ผู้ผลิต เป็นต้นทางของปัญหา การป้องกันโดยสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการป้องกัน เป็นการแก้ไขปัญหากลางทาง และช่วยเหลือบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติด ซึ่งถือเป็นปลายทางของปัญหายาเสพติด ดังนั้น ต้องมีการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมถึงมีการบูรณาการฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงเป็น Big Data ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการขับเคลื่อนงานที่เป็นทิศทางเดียวกัน

2) เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ทำให้จังหวัดส่วนใหญ่มีการควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพได้ แนวทางแก้ไข มีการจัดทำแนวทางการดำเนินงานเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยให้จังหวัดสามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบทชุมชนอย่างเหมาะสม และให้นำเงินถึงการเว้นระยะห่างทางสังคม และดำเนินการตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมายาวนานกว่า 47 ปี โดยใช้ “เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน” เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมให้มีคุณธรรม มีการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทร แบ่งปันซึ่งกันและกัน พัฒนาเศรษฐกิจให้มีแหล่งทุนในการประกอบอาชีพในชุมชน และลดการพึ่งพาจากภายนอก ตลอดจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตย โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ฐานข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตั้งแต่ปี 2517 โดยใช้ “เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน” ยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

กิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

- จำนวนกลุ่ม 19,222 กลุ่ม
- จำนวนสมาชิก 5,187,466 คน
- จำนวนเงินสะสมสะสม 34,941,530,703 บาท
- จำนวนสมาชิกกู้ยืมเงิน 1,178,962 คน
- จำนวนเงินที่สมาชิกกู้ยืม จำนวน 24,337,966,705 บาท

กิจกรรมเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

- ศูนย์สาธิตการตลาด 693 แห่ง
 - โรงสีชุมชน 106 แห่ง
 - ย่างฉาง 91 แห่ง
 - บิมน้ำมัน 73 แห่ง
 - ลานตากผลผลิต 4 แห่ง
 - อื่นๆ อาทิ โรงน้ำดื่มชุมชน
- โรงงานทำแป้งขนมจีน ลานค้าชุมชน กองทุนปို့

ผลการจัดระดับการพัฒนา

(จากการประเมินศักยภาพภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล)

ระดับ 3 : ผลงานดี	ระดับ 2 : ปานกลาง	ระดับ 1 : ปรับปรุง
9,200 กลุ่ม	7,115 กลุ่ม	2907 กลุ่ม
คิดเป็นร้อยละ 47.86	คิดเป็นร้อยละ 37.01	คิดเป็นร้อยละ 15.12

ที่ตั้งโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ข้อมูล ณ วันที่ 5 ตุลาคม 2564

ขนาดกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามฐานเงินของกลุ่ม

ขนาด (Size)	ฐานเงินของกลุ่ม	จำนวน
B : Beginner	ไม่เกิน 1 ล้านบาท	13,489กลุ่ม
S : Small Size	ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป - 5 ล้านบาท	4,421 กลุ่ม
M : Medium Size	มากกว่า 5 ล้านบาทขึ้นไป - 20 ล้านบาท	1,097 กลุ่ม
L : Large Size	มากกว่า 20 ล้านบาทขึ้นไป - 50 ล้านบาท	182 กลุ่ม
XL : Extra Size	มากกว่า 50 ล้านบาทขึ้นไป	33 กลุ่ม

➤ ผลการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งการส่งเสริมการดำเนินงาน กิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้สามารถหนุนเสริมธุรกิจชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ของเศรษฐกิจฐานรากชุมชน ผ่านกิจกรรม ดังนี้

การประเมินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล

◆ **การตรวจสอบสภาพทางการเงิน** และจัดทำแผนการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตภายใต้ ความรับผิดชอบของกรมฯ ครบทุกกลุ่ม (จำนวน 19,222 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100) เพื่อพัฒนาให้ กลุ่มฯ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และเฝ้าระวัง ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มฯ พร้อมส่งเสริมให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจัดสวัสดิการ และหนุนเสริมสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือน ผู้มีรายได้น้อยให้มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล และการเข้าถึงแหล่งทุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกองทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล สนับสนุนการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านสามขาชุมชน ตลอดจนครัวเรือนยากจนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ให้ประชาชนมีความรู้ทางการเงินเพื่อรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำเงินทุนไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคงชุมชนพึ่งตนเองได้ในที่สุด มีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 4,500 กลุ่ม/หมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 4,500 กองทุน/หมู่บ้าน และประชาชน จำนวน 150,000 คน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมกองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนและนำเงินไปประกอบอาชีพ
3. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และประกาศความสำเร็จกองทุนชุมชนที่มีการบริหารจัดการดีเด่น

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้รับการอนุมัติให้จัดทำโครงการตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน งบประมาณ 37,776,600 บาท ดำเนินการไตรมาส 1 - 4 มีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรมหลักที่ 1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

กิจกรรมที่ 1.1 พัฒนากลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้ดำเนินการจัด **ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน มีความรู้ทางวิชาการ และทักษะงานด้านทุนชุมชน ให้สามารถนำแนวทางการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติได้เท่าทันสถานการณ์ปัจจุบัน และเป็นกลไกในการเสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล จำนวน 10 รุ่น สืบเนื่องจากสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีความรุนแรงในหลายพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการกิจกรรมตามกำหนดได้ จึงได้ปรับแผนการดำเนินการ กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล คงเหลือ 2 รุ่นๆ ละ 3 วัน รวมจำนวน 954 คน ประกอบด้วย รุ่นที่ 1 จำนวน 8 จังหวัด ดำเนินการระหว่างวันที่ 2 - 4 เมษายน 2564 ณ ศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณป่าดงใหญ่ วังอ้อ ตำบลหัวดอน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมฯ จำนวน 128 คน และรุ่นที่ 2 จำนวน 68 จังหวัด ดำเนินการระหว่างวันที่ 23-25 มิถุนายน 2564 ผ่านระบบ Video Conference ณ ห้อง WarRoom ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

การประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

รุ่นที่ 1 : วันที่ 2 - 4 เมษายน 2564 ณ ศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณป่าดงใหญ่วังอ้อ ตำบลหัวดอน อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี

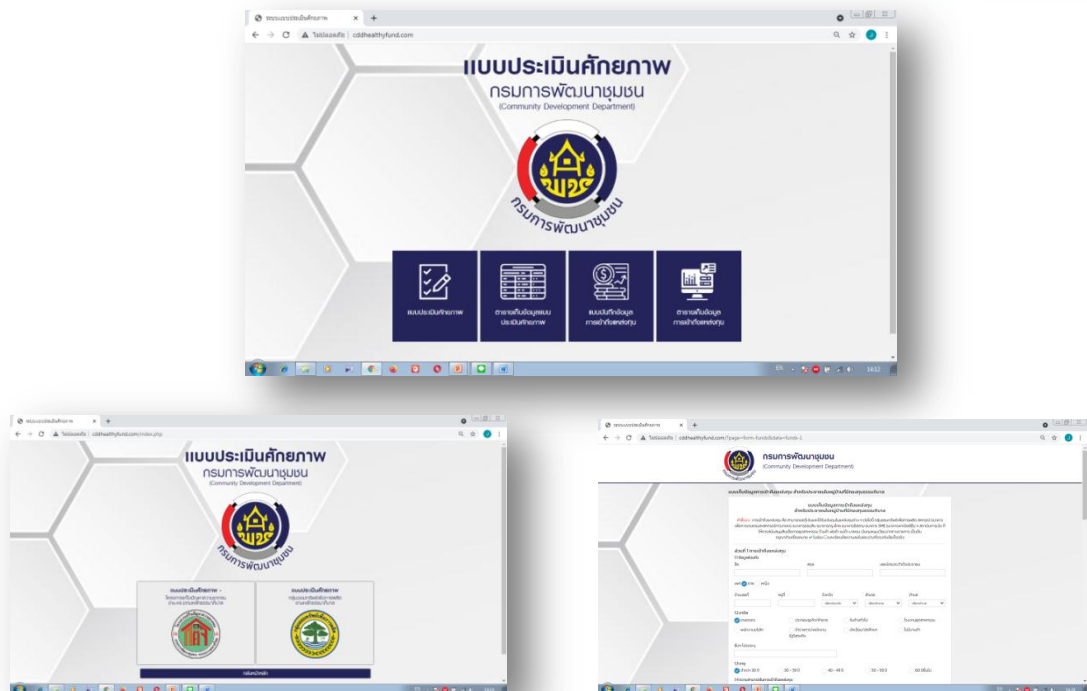
รุ่นที่ 2 : วันที่ 23 - 25 มิถุนายน 2564 ผ่านระบบ Video Conference ณ ห้อง War Room ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

กิจกรรมที่ 1.2 สนับสนุนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

1) ปรับปรุงฐานข้อมูลกองทุนชุมชนให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลกองทุนชุมชนงบประมาณ 480,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บแบบประเมินศักยภาพกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและข้อมูลการส่งเสริมประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนให้สามารถประมวลผลและรายงานผลได้อย่างรวดเร็ว

2) จัดทำสมุดบัญชีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จัดทำคู่มือบัญชีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) งบประมาณ 690,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ใช้สำหรับเป็นหลักฐานตรวจสอบการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้เป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพสำหรับโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 11,500 ชุด ชุดละ 3 เล่ม ได้แก่ บัญชีกลุ่มลูกหนี้ สมุดบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย และบัญชีคุมเงินฝากธนาคาร

คู่มือบัญชีกองทุนแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

จ้างผลิตคู่มือบัญชีโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 11,500 ชุด ๆ ละ 3 เล่ม รวม 34,500 เล่ม ประกอบด้วย

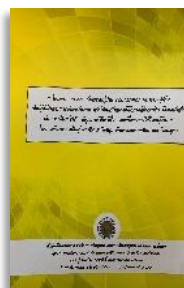
1. สมุดบัญชีทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) (เล่มสีม่วง) จำนวน 11,500 เล่ม

2. บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) (เล่มสีเขียว) จำนวน 11,500 เล่ม

3. บัญชีคุมลูกหนี้ โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) (เล่มสีเหลือง) จำนวน 11,500 เล่ม

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

กองทุนแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) มีเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 11,500 ชุด

เชิงคุณภาพ

กองทุนแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 11,500 กองทุน มีการบริหารจัดการเป็นไปตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมสนับสนุน

กิจกรรมที่ 1.3 พัฒนาศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่มาตรฐาน SMART Saving Group (SSG)

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำเนินการพัฒนา ศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่มาตรฐาน SMART Saving Group งบประมาณ 2,280,000 บาท เป้าหมายจำนวน 760 แห่ง ดำเนินการไตรมาส 3 – 4 โดยการจัดประชุมคณะกรรมการในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 1 วัน วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง เป็นแกนนำในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน โดยการนำเงินทุนที่มีอยู่ของกลุ่มไปปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อลดหนี้และปลดหนี้ให้กับสมาชิก มีการจัดสวัสดิการครอบคลุมทั้งสมาชิกและชุมชนได้อย่างทั่วถึง สามารถพัฒนาสู่ระดับมาตรฐาน

กลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิตบ้านสุขสวัสดิ์
หมู่ที่ 13
ต. ในคลองบางปลากด
อ. พระสมุทรเจดีย์
จ. สมุทรปราการ

กลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิตบ้านนาทุ่ง
หมู่ที่ 10
ต. บ้านนา
อ. ปะเหลียน
จ. ตรัง

การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่มาตรฐาน SMART Saving Group (SSG) เป็นผลให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน SMART Saving Group (SSG) ดังนี้

- » (S) : Standard กลุ่มได้ดำเนินงานมาตรฐานตามแนวทางที่กรมการพัฒนากลุ่มชุมชนกำหนด
- » (M) : Management กลุ่มมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
- » (A) : Attitude กลุ่มสร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างการยอมรับและสร้างความศรัทธาในกลุ่ม
- » (R) : Redevelopment กลุ่มมีการทบทวนและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อความก้าวหน้า
- » (T) : Teaching กลุ่มมีการจัดการความรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ขยายแนวคิดไปสู่ชุมชนอื่น

กิจกรรมที่ 1.4 ประกาศความสำเร็จกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบ โดยการส่งเสริมการค้าเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ ให้มีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง จำนวน 18 แห่ง โดยสนับสนุนงบประมาณรวมจำนวน 1,800,000 บาท (แห่งละ 100,000 บาท) ดำเนินการในไตรมาส 3 โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

➤ ศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ 18 แห่ง ดังนี้

ที่	ชื่อศูนย์สาธิตการตลาด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	บ้านโคกห้วย	7	เทพมงคล	บางซ้าย	พระนครศรีอยุธยา
2	บ้านไทย	3	ต้นหยงมัส	ระแงะ	นราธิวาส
3	บ้านห้วยน้ำโจน	3	เขาน้อย	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
4	บ้านปากมุด	6	เขาโร	ทุ่งสง	นครศรีธรรมราช
5	บ้านกอตง	1	เขาดิน	เขาพนม	กระบี่
6	บ้านลาดปลาเค้า	2	คลองเขื่อน	คลองเขื่อน	ฉะเชิงเทรา
7	บ้านห้วยสะอาด	4	ถ้ำเจริญ	โซพิสัย	บึงกาฬ
8	บ้านท่าเรือ	8	ท่าเรือ	นาหว้า	นครพนม
9	บ้านหนองแวงเรือ	7	ดงเมืองแอม	เขาสวนกวาง	ขอนแก่น
10	บ้านบะดากา	6	หนองใหญ่	โพนทอง	ร้อยเอ็ด
11	บ้านนาตากลม	8	โคกแก้ว	โนนสุวรรณ	บุรีรัมย์
12	บ้านพลับ	4	สนม	สนม	สุรินทร์
13	บ้านสร้างช้าง	1,2	ไผ่	ทรายมูล	ยโสธร
14	บ้านหนองมูก	2	หัวเรือ	เมืองอุบลราชธานี	อุบลราชธานี
15	บ้านเชียงฮิน	4	บ่อสวก	เมืองน่าน	น่าน
16	บ้านหนองคล้า	8	พุดเตย	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์
17	บ้านนคลองกล้วย	8	คอรุ่ม	พิชัย	อุตรดิตถ์
18	บ้านทรัพย์เจริญ	6	ถาวรวัฒนา	ทรายทองวัฒนา	กำแพงเพชร

ตัวอย่าง ผลการขับเคลื่อนกิจกรรมยกระดับการค้าเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ

ศูนย์สาธิตการตลาดบ้านหนองคล้า หมู่ที่ 8 ตำบลพยุหะ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

กรมการพัฒนาชุมชน จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาชุมชนสำนัก โดยแจ้งศูนย์สาธิตการตลาดที่ได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ เพื่อให้ศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบจัดทำแผนการพัฒนาศูนย์สาธิตการตลาด โดยการสำรวจความต้องการวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการยกระดับศูนย์สาธิตการตลาด และจัดทำโครงการเสนอจังหวัดในการขอรับงบประมาณสนับสนุน โดยดำเนินการ 3 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

1. กิจกรรมยกระดับศูนย์สาธิตการตลาดเป็นศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ ดำเนินการ 3 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

- (1) จัดทำป้ายศูนย์สาธิตการตลาด ป้าย Plastwood จำนวน 1 ป้าย
- (2) ทำป้าย X - stand จำนวน 5 ป้าย
- (3) จัดทำสติ๊กเกอร์ จำนวน 50 ตารางเมตร

2. กิจกรรมส่งเสริมการขาย การเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมการขายผลผลิต ดำเนินการ 5 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

- (1) เครื่องซีลสูญญากาศเพื่อใช้เก็บรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์
- (2) ถังพลาสติก
- (3) สติกเกอร์ติดผลิตภัณฑ์

- (4) ส่งเสริมช่องทางการตลาดขายสินค้า ร้านค้าชุมชน ดังนี้
ร้านค้าในศูนย์สาธิตการตลาด เปิดจำหน่ายทุกวัน เวลา 08.00 – 17.00 น.
- (5) กิจกรรมส่งเสริมการขาย
- การจำหน่ายสินค้าในชุมชน ทุกวันที่ 15 และ 30 ของเดือน
 - ร้านค้าชุมชน จำหน่ายผักผลไม้ อาหารแปรรูปที่มีอยู่ในชุมชน จำหน่าย เดือนละ 2 ครั้ง

3. การสนับสนุนให้สมาชิกศูนย์สาธิตการตลาดมีความมั่นคงด้านอาหารระดับครัวเรือน ดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการ 2 กิจกรรมย่อย ประกอบด้วย

(1) กิจกรรม การเลี้ยงปลาหมอบูมพร การปลูกพุดรา การปลูกฝรั่ง ปลูกผักอินทรีย์ ปลูกผักสลัด เพื่อให้สมาชิกของศูนย์สาธิตการตลาดลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารภายในครอบครัวได้

(2) กิจกรรม “ถังขยะเปียกลดโลกร้อน” ให้สมาชิกศูนย์สาธิตการตลาด หันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมรอบตัว นอกจากนี้จะเป็นการรักษาโลกเพื่อลดโลกร้อนแล้ว ยังช่วยลดรายจ่ายในการปลูกพืชผักในครัวเรือน เพราะสามารถนำขยะเปียกที่แปรสภาพเป็นปุ๋ยชั้นดี มาใช้กับผักสวนครัวที่ปลูกในครัวเรือนได้อีกด้วย

» เทคนิค/วิธีการที่ทำให้ศูนย์สาธิตการตลาดประสบความสำเร็จ และยังคงดำเนินการได้ในปัจจุบัน

ปัจจัยความสำเร็จของศูนย์สาธิตการตลาด

1. ชุมชนมีความพร้อม เสียสละ เอื้ออาทร แบ่งปัน
2. คณะกรรมการให้ความร่วมมือ เสียสละ ให้ความสำคัญกับสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
3. มีคณะกรรมการที่เข้มแข็ง และอุทิศตนต่อส่วนรวม ช่วยเหลือชุมชนโดยไม่หวังผลตอบแทน
4. ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต
5. คณะกรรมการตัวอย่างที่ดี ครองตนให้เกิดความศรัทธาและปฏิบัติหน้าที่อย่างมุ่งมั่นตั้งใจ

เทคนิค/วิธีการ กลยุทธ์ในการทำงาน

1. สร้างทีมงานที่เข้าใจ และมีความพร้อมในการทำงาน
2. เข้าใจสภาพการดำรงชีวิตของคนในหมู่บ้าน เพื่อร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน
3. กระตุ้นให้ชุมชน มีความจริงใจ เต็มใจ และตั้งใจจริง ในการบริหารจัดการชุมชนร่วมกัน
4. กระตุ้นให้ชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. มีการลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงกระตุ้น ให้เกิดการกระตือรือร้นในการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง
6. ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง
7. มีกิจกรรมส่งเสริมการขาย โดยมอบรางวัลให้สมาชิกที่มียอดซื้อสินค้าจำนวนมาก
8. คณะกรรมการทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างความโปร่งใส โดยแบ่งหน้าที่ตรวจสอบจำนวนสินค้าในร้านทุกวัน มีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย และจัดทำป้ายแสดงผลการดำเนินงาน

กิจกรรมหลักที่ 2 ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุน

งบประมาณ 28,840,000 บาท ประกอบด้วย

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการ Mobile clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน งบประมาณ 25,800,000 บาท

กรมการพัฒนาชุมชน ได้เสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนสู่ธรรมาภิบาลผ่านโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน โดยดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อประเมินศักยภาพกองทุนพร้อมจัดทำแผนการพัฒนากองทุน และส่งเสริมกองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลด้วยกิจกรรม Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกองทุนชุมชน จำนวน 9,000 กองทุน ประกอบด้วย กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 4,500 กลุ่ม (มีงบประมาณ 3,000 กลุ่ม ไม่มีงบประมาณ 1,500 กลุ่ม) และโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 4,500 กองทุน (มีงบประมาณ 3,000 กลุ่ม ไม่มีงบประมาณ 1,500 กลุ่ม) และส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถเข้าถึงแหล่งทุน และนำเงินทุนไปประกอบอาชีพได้ จำนวน 6,000 หมู่บ้าน ๆ ละ 25 คน รวม 150,000 คน โดยทีมคู้หูคิด Move for fund team ลงพื้นที่ให้คำแนะนำ ปรึกษากองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการบริหารสัญญา และบริหารหนี้ ส่งเสริมการออมเชิงคุณภาพแก่สมาชิกกองทุนชุมชน และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุน นำเงินทุนไปประกอบอาชีพตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต้นไม้ ประเภทพันธุ์ไม้เศรษฐกิจในชุมชนเป้าหมาย

» ผลการดำเนินงาน

1. การดำเนินงานกองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

กองทุนชุมชนสามารถยกระดับการพัฒนา จำนวน 9,000 กองทุน ประกอบด้วย

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 4,500 กลุ่ม

- ▶ ระดับก่อนการพัฒนา ระดับ 1 (พอใช้) จำนวน 2,262 กลุ่ม
 - พัฒนาเป็นระดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 1,586 กลุ่ม
 - พัฒนาเป็นระดับ 3 (ดี) จำนวน 676 กลุ่ม
- ▶ ระดับก่อนการพัฒนา 2 (ปานกลาง) จำนวน 2,238 กลุ่ม
 - พัฒนาเป็นระดับ 3 (ดี) จำนวน 2,238 กลุ่ม

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน จำนวน 4,500 กองทุน

- ▶ ระดับก่อนการพัฒนา ระดับ 1 (พอใช้) จำนวน 1,909 กองทุน
 - พัฒนาเป็นระดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 1,184 กองทุน
 - พัฒนาเป็นระดับ 3 (ดี) จำนวน 725 กองทุน
- ▶ ระดับก่อนการพัฒนา ระดับ 2 (ปานกลาง) จำนวน 2,591 กองทุน
 - พัฒนาเป็น ระดับ 3 (ดี) จำนวน 2,591 กองทุน

2. ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน จำนวน 150,000 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีจำนวนเงินประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าถึงแหล่งทุน จำนวน 10,321,532,000 บาท โดยการประกอบอาชีพของผู้เข้าถึงแหล่งทุน ได้แก่

1) ด้านเกษตรกร	จำนวน	128,351 คน
2) ค้าขาย	จำนวน	7,931 คน
3) รับจ้างทั่วไป	จำนวน	8,869 คน
4) โรงงานอุตสาหกรรม	จำนวน	217 คน
5) พนักงานบริษัท	จำนวน	299 คน
6) ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	จำนวน	650 คน
7) นักเรียน นักศึกษา	จำนวน	195 คน
8) ว่างาน/ไม่มีงานทำ	จำนวน	954 คน
9) อื่น ๆ ไม่ระบุ	จำนวน	2,534 คน

3. แหล่งทุนที่เข้าถึงของประชาชน ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
จำนวน 91,787 คน จำนวนเงิน 876,505,000 บาท
- 2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กย.คจ.)
จำนวน 104,690 คน จำนวนเงิน 667,370,400 บาท
- 3) กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
จำนวน 50,555 คน จำนวนเงิน 129,467,500 บาท
- 4) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.)
จำนวน 110,856 คน จำนวนเงิน 2,244,673,400 บาท
- 5) สหกรณ์/สหกรณ์เครดิตยูเนียน
จำนวน 40,742 คน จำนวนเงิน 333,626,200 บาท
- 6) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.)
จำนวน 74,672 คน จำนวนเงิน 4,518,407,800 บาท

7) ธนาคารออมสิน	จำนวน 50,455 คน	จำนวนเงิน 678,198,100 บาท
8) ธนาคารกรุงไทย	จำนวน 26,960 คน	จำนวนเงิน 79,265,800 บาท
9) ธนาคารอิสลาม	จำนวน 9,425 คน	จำนวนเงิน 5,720,800 บาท
10) ธนาคาร SME	จำนวน 15,119 คน	จำนวนเงิน 10,805,000 บาท
11) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	จำนวน 14,534 คน	จำนวนเงิน 7,649,500 บาท
12) ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ	จำนวน 23,716 คน	จำนวนเงิน 47,081,700 บาท
13) ร้านค้า/พ่อค้า/นายทุนหรืออื่น ๆ	จำนวน 35,881 คน	จำนวนเงิน 44,562,500 บาท

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน

2. กองทุนเพื่อความสำเร็จ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนมอบหมายให้จังหวัดดำเนินการคัดเลือกกองทุนเพื่อความสำเร็จ จังหวัดละ 2 กลุ่ม/กองทุน รวมจำนวน 152 กลุ่ม/กองทุน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 76 กลุ่ม และโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กจ.คจ.) 76 กองทุน จากกองทุนชุมชนเป้าหมายที่ได้รับงบประมาณ จากโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ Mobile clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่กองทุนชุมชนเป้าหมายที่มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลดีเด่นและสามารถสร้างโอกาสให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุน

ตัวอย่าง ขั้นตอนการส่งเสริมการดำเนินงานกองทุนเพื่อความสำเร็จ จังหวัดอุทัยธานี

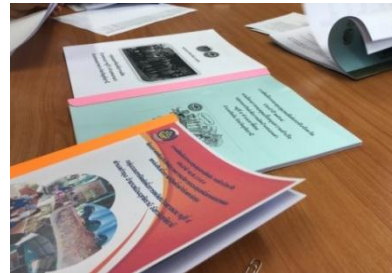
1. จังหวัดจัดทำคำสั่งพิจารณาคณะกรรมการคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่น

2. คณะทำงานคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่น จังหวัดอุทัยธานี ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่นตามหลักเกณฑ์ จากกองทุนชุมชนเป้าหมายที่ได้รับงบประมาณ จากโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ Mobile clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยให้ทุกอำเภอคัดเลือกกองทุนดีเด่นตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด อำเภอละ 2 ประเภท (กลุ่มออมทรัพย์ 1 กลุ่ม โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน จำนวน 1 กลุ่ม) ประกอบด้วยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 8 กลุ่ม และโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 8 กองทุน โดยมีเงื่อนไขในการพิจารณา ครบ 3 ข้อ ดังนี้

- 1) เป็นกลุ่ม/กองทุน ที่พัฒนาศักยภาพจากระดับ 1 ไประดับ 3 หากไม่มี ให้เลือกจากระดับ 1 ไประดับ 2 หรือจากระดับ 2 ไประดับ 3 (ที่คะแนนสูงที่สุด) ตามข้อมูลที่บันทึกในระบบประเมินศักยภาพกองทุนชุมชน
- 2) เป็นกลุ่ม/กองทุนชุมชน ที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดส่งเสริมประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่เข้าถึงแหล่งทุน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100
- 3) เป็นกลุ่ม/กองทุนที่ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การคัดเลือก ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

3. คณะทำงานคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่น จังหวัดอุทัยธานี ได้ร่วมกันพิจารณาคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่น ตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. คณะทำงานคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่น จังหวัดอุทัยธานี ประกาศผลการคัดเลือกกองทุนชุมชนดีเด่นตามเงื่อนไขที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ตามข้อ 2 จังหวัดละ 2 กลุ่ม/กองทุน ดังนี้

- 1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านพักขยายปอน หมู่ที่ 1 ตำบลประจักษ์ยืน อำเภอลานสัก
- 2) โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านไผ่ล้อม หมู่ที่ 8 ตำบลหนองยายดา อำเภอทัพทัน

ตัวอย่าง ผลการดำเนินงานกิจกรรมกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านที่ขยายปอน หมู่ที่ 1 ตำบลประดู่ยืน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี

ส่วนที่ 1 เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นกองทุนชุมชนที่พัฒนาศักยภาพจากระดับ 2 ไประดับ 3
2. เป็นกองทุนที่ส่งเสริมประชาชนกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

ส่วนที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนน

1. ผลการประเมินศักยภาพกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล ผ่านทั้งหมด ตัวชี้วัด 19 ตัวชี้วัด ผ่านตัวชี้วัดหลัก 12 ตัวชี้วัด
 - มีการตรวจสอบระบบบัญชีเงินฝาก-ถอนของกลุ่มที่เป็นปัจจุบัน
 - มีการตรวจสอบบัญชีและหลักฐานการเงินของกลุ่ม
 - มีการตรวจสอบกำไร ขาดทุน งบดุล หนี้เสียค้างชำระ
 - โดยลูกหนี้ไม่มีหนี้เสียค้างชำระ
2. ลูกหนี้ไม่มีหนี้เสียค้างชำระ
3. ร้อยละ 90 ของกลุ่มเป้าหมายตามโครงการ มีการออมเพิ่ม
4. ร้อยละ 90 ของกลุ่มเป้าหมายของประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนสมัครเป็นสมาชิกกองทุนในชุมชน,
5. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน (สำหรับสาธารณประโยชน์) ในรอบปี 2564 (ตามหลักบ้าน วัด โรงเรียน : บวร)
 - 5.1 ร่วมสนับสนุนทำบุญวัดที่ขยายปอน จำนวน 1 ครั้ง เป็นเงิน 1,500 บาท
 - 5.2 ร่วมกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุหมู่ที่ 1 จำนวน 1 ครั้ง เป็นเงิน 1,500 บาท
 - 5.3 สนับสนุนกิจกรรมวันเด็กโรงเรียนวัดที่ขยายปอน 1 ครั้ง เป็นเงิน 1,500 บาท

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านที่ขยายปอน หมู่ที่ 1 ตำบลประดู่ยืน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2528 โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเข้ามาดำเนินการเผยแพร่การดำเนินงาน และได้ดำเนินการบริหารจัดการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด โดยมีสมาชิกแรกเริ่มก่อตั้งจำนวน 40 ราย เงินสัจจะสะสม 4,000 บาท ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 33 ปี ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 525 ราย ยอดเงินสัจจะสะสมรวมทั้งสิ้น 7,952,000 บาท ใช้ศาลาประชาคมบ้านที่ขยายปอน หมู่ที่ 1 ตำบลประดู่ยืน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี เป็นสถานที่ดำเนินการส่งเงินสัจจะสะสมทุกวันทั้ง 4 ของเดือน และมีการเปิดบริการให้สมาชิกในกลุ่มกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพ จำนวน 320 ราย รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 7,952,000 บาท

ภาพกิจกรรมของกลุ่ม

การจัดทำบัญชี ครั้วเรือน

ส่งเสริมการลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้

ส่งเสริมการสร้างความปลอดภัยทางด้านอาหาร โดยการ มอบพันธุ์ไม้เศรษฐกิจ
ครัวเรือนละ 10 ชนิด จำนวน 25 ครัวเรือน

ส่งเสริมการออม

รักษาความสะอาด ปรับภูมิทัศน์สองข้างทางโดยการเก็บขยะ ตัดหญ้า ถังหมักปุ๋ยน้ำ โดยเริ่มต้นจากผู้นำในชุมชน (ผู้นำต้องทำก่อน)

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม หมู่ที่ 8 ตำบลหนองยายดา อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี

บ้านหนองไผ่ล้อม หมู่ที่ 8 ตำบลหนองยายดา อำเภอทัพทัน จังหวัดอุทัยธานี ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เมื่อปี พ.ศ. 2540 เป็นเงิน 280,000 บาท

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนบ้านหนองไผ่ล้อม หมู่ที่ 8 ตำบลหนองยายดา อำเภอทัพทัน ปัจจุบันมีเงินทุนสำหรับให้ครัวเรือนเป้าหมายกู้ยืมเพื่อนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน จำนวน 501,812.96 บาท โดยบริหารผ่านระบบบัญชีธนาคาร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สาขาทัพทัน เลขบัญชี 01-349-2-43323-0 มีคณะกรรมการบริหารโครงการ จำนวน 7 คน ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการเงินทุนของโครงการ กข.คจ. มีครัวเรือนเป้าหมายเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพ จำนวน 38 รายเป็นเงิน 455,000 บาท

ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม ได้ดำเนินการประเมินศักยภาพ กองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลตามตัวชี้วัด 18 ตัวชี้วัด โดยมีผลการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับ 3 ซึ่งผ่านตัวชี้วัดบังคับหลัก 9 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- 1) จำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 142 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด จำนวน 449 คน
- 2) จำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่ยืมเงิน จำนวน 38 ครัวเรือน
- 3) ปีที่ได้รับงบประมาณ พ.ศ. 2540
- 4) จำนวนเงินกองทุน กข.คจ. ปัจจุบัน จำนวน 501,812.96 บาท
- 5) บัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เลขบัญชี 01-349-2-43323-0
- 6) จำนวนครัวเรือนที่ยืมเงินจำนวน 38 ครัวเรือน เป็นเงิน 455,000 บาท นำไปประกอบอาชีพการเกษตร เช่น ทำนา ทำไร่

การบริหารเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

1) การพิจารณาอนุมัติเงินยืม

1.1 คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม ร่วมกันพิจารณาอนุมัติโครงการและเงินยืมแก่ครัวเรือนเป้าหมาย ซึ่งจะพิจารณาตามลำดับบัญชีครัวเรือนเป้าหมาย (ข้อมูลจาก จปฐ.) ได้รับความเห็นชอบจากพัฒนาการผู้รับผิดชอบประจำตำบล

1.2 พิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการยืมเงิน โดยจะต้องเป็นโครงการที่สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือน สามารถคืนเงินจากการประกอบอาชีพได้ตามกำหนด

1.3 มีการบันทึกการประชุมไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

1.4 การประชุมครัวเรือนเป้าหมายก่อนการอนุมัติเงินยืมคณะกรรมการจะประชุมครัวเรือนเป้าหมายเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ ทบทวนการบริหารงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) พ.ศ. 2553 ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการใช้จ่ายเงินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การจัดทำสัญญาหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

1.5 แจ้งครัวเรือนเป้าหมายที่ได้รับการอนุมัติเงินยืมทำสัญญาโดยแจ้งหลักเกณฑ์และเตรียมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น สมุดเงินฝากของผู้ยืมเงิน ส่งให้คณะกรรมการรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รายงานให้อำเภอทราบ และนำส่งธนาคารเพื่อทำการโอนเงินให้ครัวเรือนเป้าหมายต่อไป

2) การหมุนเวียนเงินยืมให้กับครัวเรือนเป้าหมาย

มีการหมุนเวียนเงินยืมให้ครัวเรือนเป้าหมาย ได้ยืมเงินไปประกอบอาชีพตามวัตถุประสงค์โครงการครบทุกครัวเรือน ซึ่งรอบปัจจุบันได้อนุมัติเงินยืม จำนวน 38 ครัวเรือน เป็นเงินทั้งสิ้น 455,000 บาท กำหนดชำระคืนเงินยืมภายใน 1 ปี

3) การติดตามสนับสนุนการประกอบอาชีพครัวเรือน

หลังจากที่ครัวเรือนเป้าหมายได้รับโอนเงินยืมเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการจะแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเป็นคุ่ม ในการติดตามและสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ หากพบปัญหาคณะกรรมการประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขเบื้องต้น และแจ้งพัฒนาการผู้ประสานงานตำบลรับทราบ

4) การส่งใช้คืนเงินยืม

คณะกรรมการบริหารเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม จะประชุมเพื่อกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมก่อนครบกำหนดตามสัญญาเงินยืม และประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนยากจนเป้าหมายได้รับทราบเพื่อเตรียมตัวในการส่งใช้คืนเงินยืมตามกำหนด ซึ่งจากการดำเนินงานมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมาให้หมู่บ้าน จนถึงปัจจุบันยังไม่มีครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่ขอยืมเงินไปแล้วไม่ชำระคืนเงินยืม เมื่อคณะกรรมการฯ ได้รับชำระคืนเงินยืมครบทุกราย คณะกรรมการฯ ร่วมกันตรวจสอบการรับเงินอีกครั้งเพื่อความถูกต้อง โดยมอบหมายให้เหรัญญิกและเลขานุการ นำเงินฝากธนาคารภายใน 3 วันทำการและกำหนดวันประชุมเพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานและเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานในการให้ยืมเงินในรอบต่อไป

5) ภาวะเบียดเบียนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม คณะกรรมการฯ ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553 มาโดยตลอด ซึ่งบ้านหนองไผ่ล้อม หมู่ที่ 8 ตำบลหนองยายดา ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เมื่อ ปี พ.ศ. 2540 เป็นเงิน 280,000บาท (สองแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) ปัจจุบันมีเงินทุนทั้งสิ้น 501,812.96 บาท เป็นเงินฝากธนาคาร 46,812.96 บาท ครัวเรือนเป้าหมายยืมไปประกอบอาชีพ จำนวน 38 ราย เป็นเงิน 455,000 บาท ไม่มีปัญหาการค้างชำระหรือการคืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมาย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

1) ด้านการบริหารจัดการ

1.1 ประชุมชี้แจงแนวทางในการยืมเงินกองทุน โดยการพิจารณาจากครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ.เป็นอันดับแรก

1.2 การให้ครัวเรือนเป้าหมายนำเงินทุนไปประกอบอาชีพระยะสั้น จึงเห็นผลชัดเจน

1.3 สามารถติดตามผลการดำเนินงานและตรวจสอบได้

2) ด้านระบบบัญชีและหลักฐานเอกสาร

คณะกรรมการฯ มีการจัดทำทะเบียน บัญชี ตามแนวทางการดำเนินงาน เช่น ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมายทะเบียนคณะกรรมการฯ บัญชีคุมลูกหนี้ บัญชีคุมเงินธนาคาร สมุดบันทึกการประชุมมีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน สมาชิกที่ยืมเงินมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีอาชีพมั่นคง ครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งจากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี 2562 ไม่มีครัวเรือนตกเกณฑ์เรื่องรายได้ และผลการสำรวจประชากรมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ทำให้ครัวเรือนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3) ด้านแหล่งทุนหมุนเสริมในการประกอบอาชีพ ทำให้ครัวเรือนเป้าหมาย มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

3.1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายโครงการ กข.คจ. จำนวน 10 ครัวเรือน

3.2) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) เป็นแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายโครงการ กข.คจ. จำนวน 35 ครัวเรือน

ประโยชน์ที่สมาชิกได้รับ/กลุ่มได้รับ/ชุมชนได้รับ

- 1) ได้แบ่งเบาภาระในการนำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพ หรือการทำอาชีพเสริมของครัวเรือนเป้าหมาย เพราะในหมู่บ้านประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) สมาชิกในชุมชนได้มีงานทำ มีอาชีพเสริม ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง
- 3) สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยจัดทำแผนการทำงานร่วมกัน

การประชุมครัวเรือนเป้าหมาย

กิจกรรมของครัวเรือนเป้าหมายยืมเงินประกอบอาชีพการเกษตร

5. การสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม/กองทุนตามแผนพัฒนาเพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ตามหลักธรรมาภิบาล

จังหวัดอุทัยธานีจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณและได้แจ้งประสานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอลานสัก และอำเภอทัพทัน จัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจำนวน 40,000 บาท เป็นค่าสนับสนุนกลุ่ม/กองทุน เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทัพยายปอน งบประมาณ จำนวน 20,000 บาท
- 2) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ล้อม หมู่ที่ 8 ตำบลหนองยายดา อำเภอทัพทัน งบประมาณ จำนวน 20,000 บาท

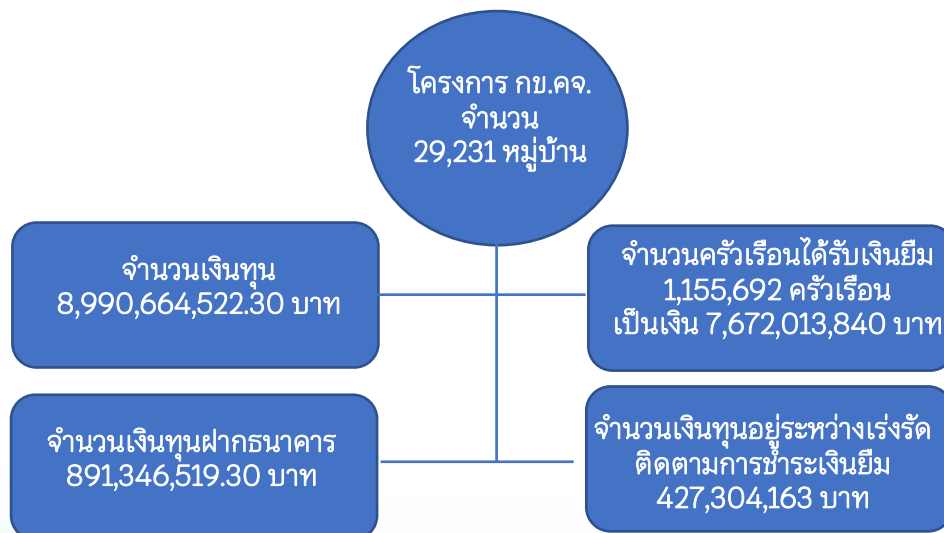

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมุ่งเป้าหมายที่ครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยการสนับสนุนเงินทุนในระดับหมู่บ้าน ๆ ละ 280,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้ครัวเรือนเป้าหมายยืมไปลงทุนประกอบอาชีพ การบริหารจัดการโครงการฯ ดำเนินการภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553 และการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนและประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีวิธีการบริหารจัดการเงินทุนให้หมุนเวียนคงอยู่ในหมู่บ้าน รวมถึงการตรวจสอบเงินทุนโดยคณะกรรมการและมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบและติดตามการดำเนินโครงการ กข.คจ. ให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและเกิดธรรมาภิบาล

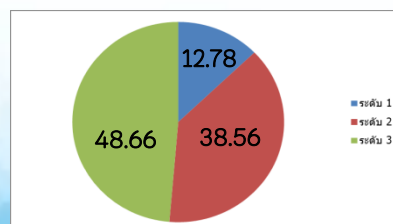
▶ ผลการดำเนินงาน

ตามรายงานภาวะหนี้สินและสถานะทางการเงิน กข.คจ. ปี 2564 ปัจจุบันมีหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 29,231 หมู่บ้าน เงินทุนจำนวน 8,990,664,522.30 บาท จำนวนครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม 1,155,692 ครัวเรือน เป็นเงิน 7,672,013,840 บาท จำนวนเงินทุนฝากธนาคาร 891,346,519.30 บาท เงินทุนที่อยู่ระหว่างการเร่งรัดติดตามการชำระเงินยืม จำนวน 2,656 หมู่บ้าน รวมเป็นเงิน 427,304,163 บาท ผลการจัดระดับการพัฒนา มีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับ 1 ปรับปรุง จำนวน 3,735 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 12.78 ระดับ 2 ปานกลาง จำนวน 11,272 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 38.56 และระดับ 3 ผลงานดี จำนวน 14,224 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 48.66

ผลการจัดระดับการพัฒนา

ระดับ 1 ปรับปรุง 3,735 กองทุน
ระดับ 2 ปานกลาง 11,272 กองทุน
ระดับ 3 ดี 14,224 กองทุน

เสริมสร้างธรรมาภิบาลชุมชน

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เป็นโครงการที่ให้ครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ได้มีแหล่งเงินทุนในระดับหมู่บ้านสำหรับยืมเงินไปประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการอาชีพของตน เพื่อเพิ่มรายได้ให้พ้นเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว จากงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนที่จัดตั้งเป็นเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการ โดยควบคุมดูแล และตรวจสอบการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งงบประมาณ และระเบียบของทางราชการ การบริหารจัดการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ดำเนินการภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553 และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) โดยให้คณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน บริหารจัดการเงินทุนให้ชุมชนเวียนคงอยู่ในหมู่บ้าน และการอนุมัติเงินทุน รวมถึงรายงานผลการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ซึ่งมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเกิดธรรมาภิบาล

➤ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การสร้างกลไกธรรมาภิบาลทางการเงินมีความสำคัญ เพื่อให้การบริหารจัดการเงินกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง กรมการพัฒนาชุมชน จึงมีแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการเงินทุน กข.คจ. โดยจัดทำโครงการประเมินศักยภาพกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) เพื่อป้องกันและหาทางแก้ไข ปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเงินทุน กข.คจ. ประกอบกับกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีการเจริญเติบโตมากขึ้น โดยเฉพาะจำนวนเงินทุน หากไม่ได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาบางประการ ในเรื่องการบริหารจัดการเงินทุน การจัดทำบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

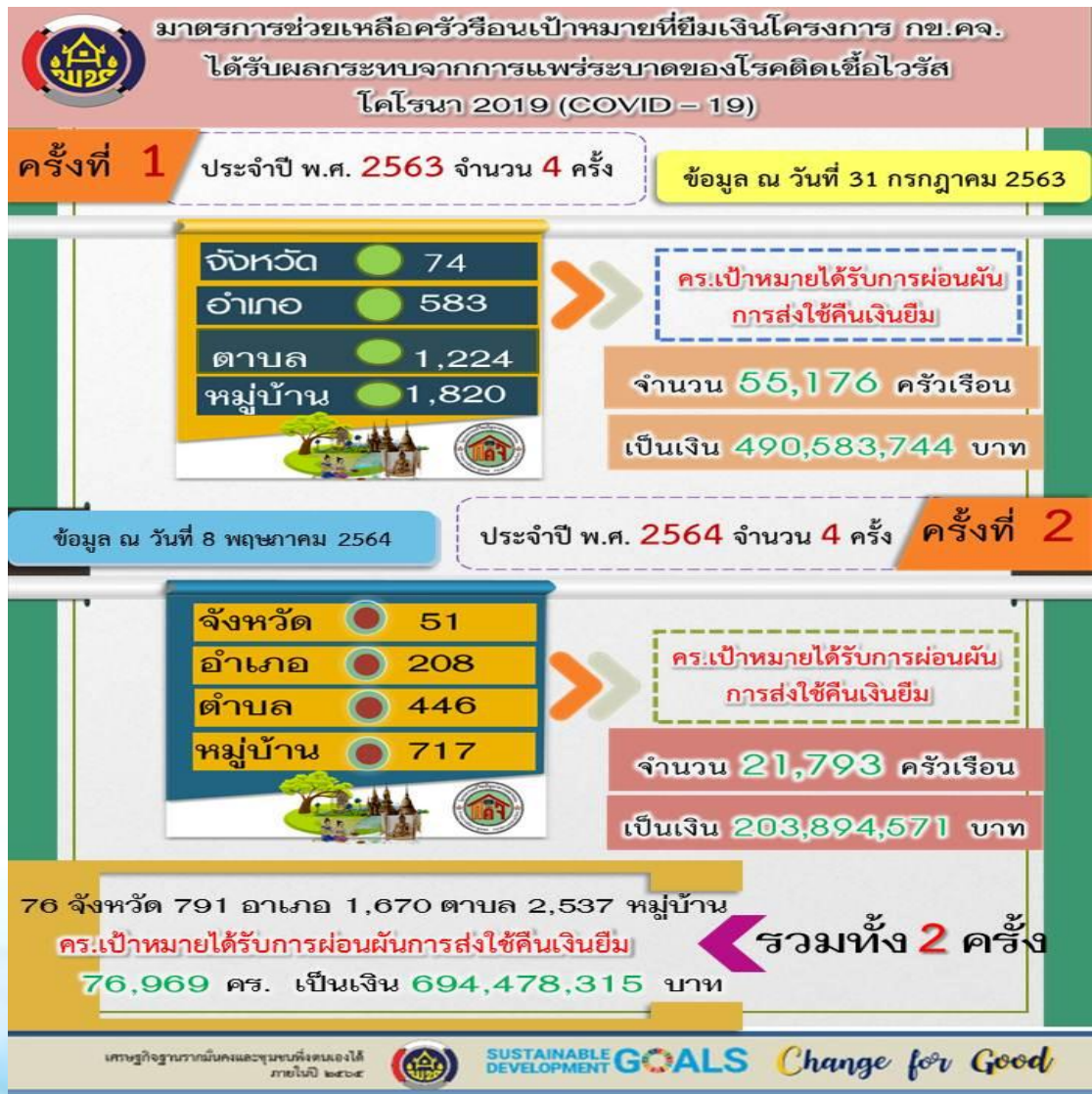
กิจกรรม มาตรการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงิน โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.)

ดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน (กข.คจ.) ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยการให้ผ่อนผันระยะเวลาการส่งใช้คืนเงินยืม ดังนี้

1. มาตรการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกแรก ในปี พ.ศ. 2563 มีครัวเรือนเป้าหมายได้รับการผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืม จำนวน 55,176 ครัวเรือน เป็นเงิน 490,583,774 บาท 1,820 หมู่บ้าน 1,224 ตำบล 583 อำเภอ 74 จังหวัด

2. มาตรการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ ในปี พ.ศ. 2564 มีครัวเรือนเป้าหมายได้รับการผ่อนผันการส่งใช้คืนเงินยืม จำนวน 21,793 ครัวเรือน เป็นเงิน 203,894,571 บาท 717 หมู่บ้าน 446 ตำบล 208 อำเภอ 51 จังหวัด

★ โดยสามารถให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายที่ยืมเงินที่ได้รับผลกระทบได้ทั้งหมด จำนวน 76,969 ครัวเรือน เป็นเงิน 694,478,315 บาท 2,537 หมู่บ้าน 1,670 ตำบล 791 อำเภอ 76 จังหวัด ★

▶ **กิจกรรม ติดตาม ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
ที่มีปัญหาด้านการชำระเงินยืมตามสัญญา**

ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
ที่มีปัญหาด้านการชำระเงินยืมตามสัญญา โดยให้จังหวัด จำนวน ๗๕ จังหวัด รายงานผลการติดตาม
ทั้งหมด 4 งวด ได้แก่

ครั้งที่ 1 28 ธันวาคม 2563 สามารถติดตาม ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไข
ปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 564 หมู่บ้าน เป็นเงินจำนวน 50,129,624 บาท

ครั้งที่ 2 2 เมษายน 2564 ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
จำนวน 797 หมู่บ้าน เป็นเงินจำนวน 28,042,267 บาท

ครั้งที่ 3 7 กรกฎาคม 2564 ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
จำนวน 1,273 หมู่บ้าน เป็นเงินจำนวน 41,573,296 บาท

ครั้งที่ 4 4 ตุลาคม 2564 ตรวจสอบเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)
จำนวน 198 หมู่บ้าน เป็นเงินจำนวน 12,220,652 บาท

โดยสามารถติดตามเงินทุนที่อยู่ระหว่างเร่งรัดติดตามการชำระคืนเงินยืมตามสัญญาคืนได้ทั้งหมด
จำนวน 2,834 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 78.94 ของจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ระหว่างการติดตามฯ
เป็นเงิน 131,555,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.51 ของจำนวนเงินทุนโครงการฯ
ที่อยู่ระหว่างการติดตามฯ ***

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การส่งเสริมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนภายใต้การดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนนับเป็นอีกหนึ่งภารกิจสำคัญที่กรมการพัฒนาชุมชนได้มุ่งเน้น ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน โดยเริ่มต้นที่ระดับครัวเรือน อันเป็นการพัฒนาโครงสร้างทางสังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานรากให้มีความเข้มแข็ง จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการของกลุ่ม/องค์กรในชุมชนในชื่อ **“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”** โดยมีกลไกขับเคลื่อน คือ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกรอบของงาน 3 มิติ ทั้งการจัดการหนี้สิน การจัดการเศรษฐกิจ และการปรับทัศนคติในการใช้ชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนนำไปสู่เป้าหมาย คือ **“การลดหนี้/ปลดหนี้”** ปัจจุบันกรมการพัฒนาชุมชนมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 1,138 แห่ง (ในพื้นที่ 76 จังหวัด 878 อำเภอ) ซึ่งสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปแล้ว 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ปี 2560- 2563 จำนวน 45,873 ครัวเรือน รวมเป็นเงิน 912,343,200 บาท แยกเป็น 1) ลดหนี้ได้ จำนวน 41,072 ครัวเรือน เป็นเงิน 753,353,129 บาท และ 2) ปลดหนี้ได้ จำนวน 4,801 ครัวเรือน เป็นเงิน 158,990,071 บาท

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมการพัฒนาชุมชนได้มีการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการขยายผลศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ สนับสนุนให้มีการสร้างศักยภาพด้านการบริหารจัดการหนี้ ผ่านกิจกรรม **“สำนึกดี แพนดิ บริหารหนี้ได้”** และพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบให้มีทุกจังหวัดเพื่อให้เป็นต้นแบบ **“Model”** การจัดการหนี้สินและยกระดับการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป้าหมายให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้ของคนในชุมชนรองรับการขยายผลสู่การปฏิบัติการไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ให้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่สามารถจัดการตนเองจัดการเศรษฐกิจชุมชน นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และมุ่งเน้นการส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้และหนุนเสริมสัมมาชีพ สร้างวินัยทางการเงินให้กับประชาชน สร้างแรงจูงใจในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน ส่งเสริมการออม ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดทำแผนการบริหารหนี้ของครัวเรือน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการหนี้ (ลดหนี้/ปลดหนี้ของครัวเรือน) ผ่านกิจกรรม ดังนี้

ตารางโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย
1	จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	7,383,000	2,140 คน
2	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	15,536,400	214 แห่ง
	2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	3,659,400	214 แห่ง
	2.2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผนฯ	11,877,000	214 แห่ง
3	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้	3,156,300	18 แห่ง
	3.1 ติดตามสนับสนุน และจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนางานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	305,100	18 จังหวัด
	3.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ (ระบบออนไลน์)	407,540	18 แห่ง
	3.3 สนับสนุน การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้	1,940,400	18 จังหวัด
	■ ประชุมเชิงปฏิบัติการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้	194,400	18 แห่ง
	■ สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนตามแผนการพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้	1,800,000	18 แห่ง
4	สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	3,613,700	54 แห่ง
	4.1 สนับสนุนศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	3,138,700	54 แห่ง
	■ ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ (ระบบออนไลน์)	141,700	54 แห่ง
	■ สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผนฯ	2,997,000	54 แห่ง
	4.2 เผยแพร่องค์ความรู้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้	475,000	18 แห่ง

▶ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

▶ กิจกรรมที่ 1 จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

เป็นการขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชนบูรณาการกลไกการทำงานในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน ในพื้นที่ 10 จังหวัด ที่ประสบกับปัญหาความยากจนซ้ำซาก 10 อันดับของประเทศ ประกอบด้วย จังหวัด แม่ฮ่องสอน กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ น่าน นครพนม นราธิวาส ปัตตานี ชัยนาท ตาก และจังหวัด อำนาจเจริญ รวม 107 แห่ง โดยดำเนินการในระดับส่วนภูมิภาค (จังหวัด/อำเภอ) ผ่านกิจกรรม 1) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 1 วัน 2) ศึกษาดูงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 2 วัน 3) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 1 วัน

ซึ่งจากการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในปี พ.ศ. 2564 ส่งผลให้ปัจจุบัน กรมการพัฒนาชุมชนมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 1,138 แห่งทั่วประเทศ

▶ กิจกรรมที่ 2 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

งบประมาณ 15,536,400 บาท ณ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 214 แห่ง เพื่อให้ ครัวเรือนเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหนี้สิน มีการเสริมสร้างวินัยทางการเงิน มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ตัวแทนครัวเรือนผู้มีหนี้สินหมู่บ้านละ 30 คน โดยครัวเรือนดังกล่าวต้องมีหนี้สินในกลุ่ม/กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ดำเนินการในพื้นที่หมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป้าหมาย รวมทั้งสิ้น 6,420 คน ขั้นตอนการดำเนินการแบ่งเป็น 2 กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารจัดการหนี้ได้” ณ พื้นที่หมู่บ้านที่ตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 214 แห่ง

กิจกรรมย่อยที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน เป็นการส่งเสริมสนับสนุน ครัวเรือนเป้าหมายในการประกอบอาชีพ โดยดำเนินการเป็นกลุ่ม และให้มีการวิเคราะห์ตลาด/ศักยภาพ/ความต้องการในการประกอบอาชีพของครัวเรือนผู้มีหนี้สิน เป้าหมายจำนวน 214 แห่ง

▶ กิจกรรมที่ 3 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

เป็นการส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด จำนวน 18 แห่ง (ไม่ซ้ำกับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดีเด่นสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 36 แห่ง เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานและสร้างความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การใช้จ่ายเงินของคนทั้งในและนอกชุมชน รวมถึงเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน งบประมาณรวมทั้งสิ้น 3,156,300 บาท (สามล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นหกพันสามร้อยบาทถ้วน) ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้

กิจกรรมย่อยที่ 1 ติดตามสนับสนุน และจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนางานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 18 จังหวัด

กิจกรรมย่อยที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

กิจกรรมย่อยที่ 3 สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 18 แห่ง

▶ กิจกรรมที่ 4 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

เป็นการสนับสนุนให้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีการบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” มีกลไกที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้ มีกิจกรรมสร้างอาชีพ รายได้ และสร้างความมั่นคงทางอาหาร และสร้างสมุนไพรวงจรูญ และให้มีการประชาสัมพันธ์รูปแบบการบริหารจัดการหนี้ “Model” ที่ประสบความสำเร็จให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวางต่อไป โดยมีกิจกรรมหลักประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 สนับสนุนศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ มีกิจกรรมย่อยประกอบด้วย

กิจกรรมย่อยที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

กิจกรรมย่อยที่ 2 สนับสนุนกิจกรรมบริหารจัดการหนี้ตามแผน โดยส่งเสริมกิจกรรมที่ได้จากการพิจารณาร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และครัวเรือนเป้าหมาย

กิจกรรมที่ 2 เผยแพร่องค์ความรู้สู่ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

ผลสำเร็จในภาพรวมของการดำเนินงาน โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน ของประชาชน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

1. มีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 107 แห่ง จำนวน 1,459 คน
2. มีกลุ่มองค์กรที่บูรณาการกองทุนชุมชนในการขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 381 แห่ง
3. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีเงินที่บูรณาการกองทุนชุมชน รวมจำนวน 641,148,358 บาท
4. มีครัวเรือนที่เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวน 6,420 ครัวเรือน มีการดำเนินงานใน 2 ส่วน ประกอบด้วย
 - 1) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ.2563 จำนวน 107 แห่ง มีครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวน 3,210 ครัวเรือน มีผลสัมฤทธิ์การบริหารจัดการหนี้ มีดังนี้
 - **ข้อมูลหนี้สินของครัวเรือนเป้าหมาย**
สามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 107 แห่ง จำนวน 2,494 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.69 ของครัวเรือนเป้าหมายทั้งหมด แบ่งเป็น
 - หนี้ในระบบ 5,081 สัญญา เป็นเงิน 150,842,262 บาท
 - หนี้นอกระบบ 41 สัญญา เป็นเงิน 394,900 บาท
 รวมหนี้ในระบบและนอกระบบ 5,122 สัญญา เป็นเงิน 151,237,162 บาท
 - **ผลการบริหารจัดการหนี้ (หลังปรับโครงสร้างหนี้)** จำนวนสัญญาเดิมทั้งหมด 5,122 สัญญา ลดลง 2,609 สัญญา คงเหลือ 2,494 สัญญา แยกเป็น
 - สัญญาเดิมในระบบ 5,081 สัญญา ลดลง 2,587 สัญญา คงเหลือ 2,494 สัญญา
 - สัญญาเดิมนอกระบบ 41 สัญญา ลดลง 22 สัญญา คงเหลือ 19 สัญญา
 - **การลดหนี้หลังปรับโครงสร้างหนี้** จำนวน 2,494 ครัวเรือน เป็นเงิน 8,059,539 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.32 (เฉลี่ยลดลงครัวเรือนละ 3,231 บาท)
 - **การลดหนี้จากการบริหารจัดการหนี้** รวมจำนวน 1,737 ครัวเรือน เป็นเงิน 8,998,311 บาท แยกเป็น
 - หนี้ในระบบ จำนวน 1,733 ครัวเรือน เป็นเงิน 8,983,311 บาท
 - หนี้นอกระบบ จำนวน 4 ครัวเรือน เป็นเงิน 15,000 บาท
 - **การปลดหนี้จากการบริหารจัดการหนี้** รวมจำนวน 165 ครัวเรือน เป็นเงิน 2,059,060 บาท แยกเป็น
 - หนี้ในระบบ จำนวน 143 ครัวเรือน เป็นเงิน 1,752,060 บาท
 - หนี้นอกระบบ จำนวน 22 ครัวเรือน เป็นเงิน 307,000 บาท
 - **สร้างอาชีพและรายได้เสริมให้กับประชาชน** ใน 107 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นการส่งเสริมและต่อยอดอาชีพ โดยดำเนินการในรูปแบบ “เงินทุนคืนกลุ่ม” และมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ
 - 2) ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่จัดตั้งในปีงบประมาณ พ.ศ.2564 จำนวน 107 แห่ง มีครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” จำนวน 3,210 ครัวเรือน อยู่ระหว่างรวบรวมผลการดำเนินงาน
 5. มีแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 18 แห่ง
 6. มีสื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ

การพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

โครงการ 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน

➤ ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานแนวคิดและทฤษฎีหลากหลาย ครอบคลุมและเกี่ยวพันกับกระบวนการพัฒนาหลายสาขา ก่อคุณูปการอันยิ่งใหญ่แก่การสงเคราะห์ช่วยเหลือ และยกระดับคุณภาพชีวิตของพลกนิกร เป็นอเนกอนันต์มาโดยตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ อีกทั้ง พระองค์ยังได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้นตามภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 6 ศูนย์ เพื่อเป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จโดยมีการศึกษา ทดลอง และสาธิตด้านต่างๆ เช่น ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการพัฒนาทางด้านสังคม และงานศิลปอาชีพ เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษา ดูงาน ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปส่งเสริมให้แก่ประชาชนในพื้นที่รอบศูนย์ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่ปวงชนชาวไทย และสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด แนวพระราชดำริ ฯ

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้จัดทำโครงการ 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสนับสนุนหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในการน้อมนำแนวพระราชดำริฯ ไปใช้และเป็นตัวอย่างในการขยายผลสำเร็จไปยังหมู่บ้านอื่น โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่

- 1) เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่ปวงชนชาวไทย และสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด แนวพระราชดำริฯ
- 2) เพื่อปฏิบัติบูชา สืบสาน รักษา และต่อยอด แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สู่การปฏิบัติของประชาชน โดยการส่งเสริมสนับสนุนของกรมการพัฒนาชุมชน ร่วมกับ 7 ภาคีเครือข่าย และ
- 3) เพื่อส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติหมู่บ้านที่ได้นำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปประยุกต์ใช้

➤ กลุ่มเป้าหมาย

หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 แห่ง รวมจำนวน 145 หมู่บ้าน

➤ สถานที่ดำเนินการ

หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 แห่ง ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทราเพชรบุรี นราธิวาส เชียงใหม่ และจังหวัดสกลนคร

➤ ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ไตรมาสที่ 3 - 4 (เดือนเมษายน – กันยายน 2564)

➤ กระบวนการ /ขั้นตอนการดำเนินการ

1. กำหนดเกณฑ์การประเมินและจัดระดับหมู่บ้าน
กรมการพัฒนาชุมชน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่วนกลาง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรมการพัฒนาชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย จำนวน 19 หน่วยงาน และจัดประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อจัดเกณฑ์การประเมินและจัดระดับหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2564 ณ ห้องสัมมนา 3003 ชั้น 3 กรมการพัฒนาชุมชน

➤ กระบวนการ /ขั้นตอนการดำเนินการ (ต่อ)

2. **สร้างกลไกการประเมินผล** จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด และคณะทำงานระดับอำเภอ

3. **ประเมินผลการดำเนินงานหมู่บ้าน** คณะทำงานระดับอำเภอ นำเกณฑ์การประเมินผลฯ ไปใช้ในการประเมินผลหมู่บ้าน โดยคณะทำงานระดับอำเภอดำเนินการประเมินผลหมู่บ้านและคัดเลือกหมู่บ้านที่ผ่านการประเมิน จำนวนจังหวัดละ 9 หมู่บ้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 3 หมู่บ้าน ด้านสังคม จำนวน 3 หมู่บ้าน และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 หมู่บ้าน และคณะทำงานระดับอำเภอ นำผลการประเมินมาจัดระดับหมู่บ้าน

4. **คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบ** คณะกรรมการระดับจังหวัดคัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบ จากจังหวัดละ 9 หมู่บ้าน ให้เหลือจังหวัดละ 3 หมู่บ้าน ได้แก่ ด้านสังคม จำนวน 1 หมู่บ้าน ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 1 หมู่บ้าน และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 หมู่บ้าน เพื่อเข้ารับรางวัลหมู่บ้านละ 150,000 บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

5. **ถอดบทเรียนหมู่บ้านต้นแบบ** นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการถอดบทเรียนความสำเร็จของหมู่บ้านต้นแบบ และสนับสนุนการจัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริ ซึ่งได้รับสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ จากกรมการพัฒนาชุมชน

6. **เผยแพร่และยกย่องเชิดชูเกียรติหมู่บ้านต้นแบบ** กรมการพัฒนาชุมชนมอบโล่รางวัลหมู่บ้านต้นแบบ การน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ จำนวน 18 รางวัล โดยผู้ว่าราชการจังหวัด 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จันทบุรี เพชรบุรี เชียงใหม่ สกลนคร และจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้มอบโล่รางวัล

➤ งบประมาณ

จำนวน 5,827,500 บาท (ห้าล้านแปดแสนสองหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

➤ ดำเนินการ 2 กิจกรรม ดังนี้

1. **การประกวดหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งบประมาณ 3,980,500บาท) ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้**

1.1 การประชุมคณะทำงานจัดทำเกณฑ์การประเมินผลและจัดระดับหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 1 ครั้ง งบประมาณ 12,500 บาท

1.2 การประชุมคณะกรรมการระดับจังหวัด จำนวน 2 ครั้ง งบประมาณ 93,600 บาท

1.3 คณะทำงานระดับอำเภอประชาสัมพันธ์หมู่บ้านจัดเก็บข้อมูลตามเกณฑ์การประเมินฯ และจัดทำโครงการของหมู่บ้าน จำนวน 1 ครั้ง งบประมาณ 828,800 บาท

1.4 คณะกรรมการระดับจังหวัดลงพื้นที่ประเมินผลและจัดระดับหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 1 ครั้ง/1 หมู่บ้าน จำนวน 54 หมู่บ้าน งบประมาณ 307,800 บาท

1.5 ถอดบทเรียนความสำเร็จหมู่บ้านต้นแบบ ลงพื้นที่ 1 ครั้ง/1 หมู่บ้าน จำนวน 18 หมู่บ้าน งบประมาณ 37,800 บาท

1.6 การพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกตามโครงการที่ได้จัดทำ จำนวน 18 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 150,000 บาท งบประมาณรวม 2,700,000 บาท

2. การประชาสัมพันธ์ โครงการ 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชนของหมู่บ้าน รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 18 หมู่บ้าน งบประมาณ 1,847,000 บาท ดำเนินการ ดังนี้

2.1 จัดทำหนังสือ หมู่บ้านต้นแบบ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” แนวพระราชดำริ จำนวน 3,000 เล่ม พร้อม E – book

2.2 จัดทำวิดีโอทัศน์ เรื่อง หมู่บ้านต้นแบบ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” แนวพระราชดำริ จำนวน 1 ตอน ความยาวไม่ต่ำกว่า 5 นาที

2.3 จัดทำแฟลชไดรฟ์ (Flash Drive) ความจุไม่น้อยกว่า 16 GB พร้อมบันทึก E-book และวิดีโอทัศน์ จำนวน 1,000 อัน

2.4 จัดทำสื่อบอร์ด หรือสื่อบทความ หรือบทสัมภาษณ์ หัวข้อ หมู่บ้านต้นแบบ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” แนวพระราชดำริ เผยแพร่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นที่รู้จักของประเทศ ขนาดเต็มหน้า (สี่สี) จำนวน 4 ครั้ง

➤ ผลกระทบที่เกิดกับองค์กร หรือประชาชน

1. พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้รับการเทิดพระเกียรติ โดยการประกาศผลสำเร็จของหมู่บ้านในการพัฒนาตามแนวพระราชดำริฯ

2. ส่งเสริมและสนับสนุนหมู่บ้านต้นแบบการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการสนองพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด แนวพระราชดำริฯ

3. กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมสนับสนุน กระบวนการวิจัยพัฒนาชุมชนอย่างมีส่วนร่วม โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนร่วมกับชุมชน โดยใช้ศาสตร์พระราชาเป็นกลไกการพัฒนาชุมชนผ่านกระบวนการเรียนรู้ การวิเคราะห์ การน้อมนำแนวพระราชดำริมาใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน รวมทั้งได้พัฒนาศักยภาพชุมชน และขยายแนวทางการทำงาน

4. กรมการพัฒนาชุมชน สามารถต่อยอดโครงการโดยการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านต้นแบบ ให้มีความต่อเนื่อง และผลักดันให้เป็นต้นแบบในการขยายผลศาสตร์พระราชาในระดับพื้นที่ ท้องถิ่น อีกทั้งหนุนเสริม สร้างเครือข่ายชุมชนพัฒนาตามแนวพระราชดำริฯ (ศาสตร์พระราชา) ซึ่งเป็นการเสริมพลังการพัฒนาที่ยั่งยืน

➤ ผลลัพธ์

หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี นราธิวาส เชียงใหม่ และจังหวัดสกลนคร จำนวน 145 หมู่บ้าน มีการต่อยอดองค์ความรู้เพื่อเกิดการพัฒนายั่งยืน

➤ ผลผลิต

1. มีหมู่บ้านต้นแบบการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ จำนวน 18 หมู่บ้าน
2. มีองค์ความรู้ ผลสำเร็จ การพัฒนาหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จำนวน 18 องค์ความรู้

ผลการประกวดหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการ 9,10 ปฏิบัติบูชา “สืบสาน รักษา ต่อยอด” เพื่อพัฒนาชุมชน

ลำดับ	จังหวัด/รางวัล	ชื่อหมู่บ้านต้นแบบการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้	ชื่อโครงการที่ได้รับรางวัล การพัฒนาหมู่บ้าน
1	ฉะเชิงเทรา	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
	ด้านสังคม	บ้านหนองปรือ หมู่ที่ 14 ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน คน 3 วัย
	ด้านเศรษฐกิจ	บ้านหัวกระพี หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม	โครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพการเกษตรเพื่อสืบสาน รักษา ต่อยอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น
	ด้านสิ่งแวดล้อม	บ้านหนองหว้า หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม	โครงการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินระบบปิด
2	จันทบุรี	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
	ด้านสังคม	บ้านคลองขุด หมู่ที่ 9 ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่	โครงการศูนย์เรียนรู้วัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน ปรารถนากันและอาชีพ
	ด้านเศรษฐกิจ	บ้านไร่เก่า หมู่ที่ 8 ตำบลรำพัน อำเภอท่าใหม่	โครงการสร้างรายได้ด้วยสมุนไพรท้องถิ่น ร่วมอยู่ ร่วมกิน ตามแนวทางพอ
ด้านสิ่งแวดล้อม	บ้านจ้าวหลาวหัวแหลม หมู่ที่ 6 ตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่	โครงการจัดทำซัง (บ้านปลา) และการเก็บขยะบริเวณชายหาดทะเลเจ้าหลาวอย่างยั่งยืน	
3	เพชรบุรี	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
	ด้านสังคม	บ้านโครงการพัฒนา หมู่ที่ 8 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ	โครงการบ้านโครงการพัฒนา 3 ศาสนา สมานฉันท์บนความพอเพียง
	ด้านเศรษฐกิจ	บ้านหนองเขื่อน หมู่ที่ 4 ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ	โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เรียบง่าย บนวิถีพอเพียง
ด้านสิ่งแวดล้อม	บ้านทุ่งขาม หมู่ที่ 1 ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ	โครงการอ่างทุ่งขามตา ร่วมพัฒนาภูมิทัศน์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	
4	เชียงใหม่	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
	ด้านสังคม	บ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ 9 ตำบลแม่โป่ง อำเภอค้อยสะเกิด	โครงการต่อยอดปุ๋ยอินทรีย์ปั้นเม็ด บ้านป่าไม้แดง หมู่ที่ 9
	ด้านเศรษฐกิจ	บ้านปางกอง หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่ออน	โครงการพัฒนาศักยภาพอาชีพปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ขุดล้อม บ้านปางกอง อย่างมีระบบ
ด้านสิ่งแวดล้อม	บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7 ตำบลแม่โป่ง อำเภอค้อยสะเกิด	โครงการพัฒนาอาชีพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนป่าต้นผึ้ง ด้วยการผลิตจานและกระถางจากเศษใบไม้ เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนตามแนวทางพระราชดำริ	
5	สกลนคร	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
	ด้านสังคม	บ้านนาตาล หมู่ที่ 3 ตำบลนาตาล อำเภอเต่างอย	โครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
	ด้านเศรษฐกิจ	บ้านหนองปลาจุก หมู่ที่ 9 ตำบลพังวัง อำเภอเมืองสกลนคร	โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพคุณภาพดี สุวิถีพอเพียงอย่างยั่งยืน
ด้านสิ่งแวดล้อม	บ้านหนองไผ่ หมู่ที่ 7 ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร	โครงการหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ ดินดี มีป่าชุมชน สังคม ยั่งยืน	
6	นราธิวาส	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
	ด้านสังคม	บ้านโคกสยา หมู่ที่ 8 ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส	โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรแบบผสมผสาน บ้านโคกสยา
	ด้านเศรษฐกิจ	บ้านพิกุลทอง หมู่ที่ 6 ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส	โครงการส่งเสริมการปลูกผักและทำปุ๋ยหมักชีวภาพ (จากเศษผักผลไม้ และอาหาร)
ด้านสิ่งแวดล้อม	บ้านคีรี หมู่ที่ 10 ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส	โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษในชุมชน ตามแนวพระราชดำริ	

ผลการจัดระดับหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ลำดับ	ชื่อศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	จังหวัด	จำนวนหมู่บ้าน	ผลการจัดระดับพัฒนา		
				ระดับ A	ระดับ B	ระดับ C
1	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	ฉะเชิงเทรา	43	19	8	16
2	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	จันทบุรี	23	1	5	17
3	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เพชรบุรี	26	9	4	13
4	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	เชียงใหม่	18	18	-	-
5	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	สกลนคร	22	18	4	-
6	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	นราธิวาส	13	12	1	-
รวม			145	77	22	46

หมายเหตุ: A หมายถึง หมู่บ้านที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก
B หมายถึง หมู่บ้านที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้/ปานกลาง
C หมายถึง หมู่บ้านที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปรับปรุง/พัฒนา

ข้อมูล ณ วันที่ 3 กันยายน 2564
โดยกรมการพัฒนาชุมชน

โครงการสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของพันธุกรรมพืชต่าง ๆ ที่อยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมร่วมคิด ร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาสู่ประชาชนชาวไทย
2. เพื่อให้มีการจัดทำฐานระบบข้อมูลพันธุกรรมพืชให้แพร่หลายสามารถสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินงานภายใต้ 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาใน 3 กรอบการดำเนินงาน 8 กิจกรรมหลัก ดังนี้

➤ **กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร**

- กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร
- กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร
- กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

➤ **กรอบการใช้ประโยชน์**

- กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากร
- กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร
- กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

➤ **กรอบการสร้างจิตสำนึก**

- กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร
- กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศเพื่อศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และทำยุทธศาสตร์ชุมชน พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยเมื่อเดือน เมษายน 2560 นายพรชัย จุฑามาศ รองผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้มาชี้แจงกรมการพัฒนาชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และมีความศรัทธาในพระราชดำริที่ทรงทำเพื่อผลประโยชน์แก่มหาชนชาวไทย

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้ขอพระราชทานพระราชนุญาต เข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อน้อมนำพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับภารกิจและอำนาจหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อรักษาภูมิปัญญาและอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

➤ **วัตถุประสงค์**

1. เพื่อสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
2. เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรท้องถิ่น โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
3. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

➤ กรอบแนวคิดการดำเนินงาน อพ.สธ กรมการพัฒนาชุมชน

สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของพันธุกรรมพืช ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากร โดยส่งเสริมให้ประชาชนอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากร ตลอดจนมีการจัดระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมภายใต้การดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) อย่างมีประสิทธิภาพ

➤ เป้าหมายการดำเนินงาน

ประชาชนมีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากพันธุกรรมพืช ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากร อย่างคุ้มค่า

➤ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจหลักสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทุนชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ตามประเด็นการพัฒนาด้านที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล (ทุนธรรมชาติ ทุนกายภาพ ทุนมนุษย์ ทุนสังคม และทุนการเงิน) โดยมีเป้าประสงค์ให้ชุมชนสามารถจัดการทุนชุมชน เพื่อเป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งในการดำเนินงานพัฒนาทุนชุมชนตามประเด็นการพัฒนาดังกล่าวของกรมการพัฒนาชุมชน มีความสอดคล้องกับการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่หก (1 ตุลาคม พ.ศ. 2559 – 30 กันยายน พ.ศ. 2564)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน มีการบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้กองทุนชุมชน มีประสิทธิภาพมีธรรมาภิบาล สนับสนุนการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านสามขาชุมชน ตลอดจนครัวเรือนยากจนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการรักษาพันธุกรรมพืชซึ่งเป็นทุนทางธรรมชาติ เพื่อรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อนำทุนที่มีอยู่ไปส่งเสริมการประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากมีความมั่นคงชุมชนพึ่งตนเองได้ในที่สุด จึงได้จัดทำโครงการสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ขึ้น

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดำเนินโครงการ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1

ประชุมเชิงปฏิบัติการ
สร้างการรับรู้และเข้าใจ
การดำเนินงาน
โครงการ (อพ.สธ.)
หลักสูตร “รักษ์ปฐพี ดินซีวี
ที่หลากหลายในผืนดิน”
ในพื้นที่ 7 จังหวัด และ
ศูนย์พัฒนาชุมชนฯ 6 แห่ง

กิจกรรมที่ 2

จัดทำสารสนเทศ
ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
และภูมิปัญญาท้องถิ่น

➤ **กิจกรรมที่ 1** ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างการรับรู้และเข้าใจการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) หลักสูตร “รักษัปลูกพืช คินชีวีที่หลากหลายในผืนดิน”

➤ วัตถุประสงค์

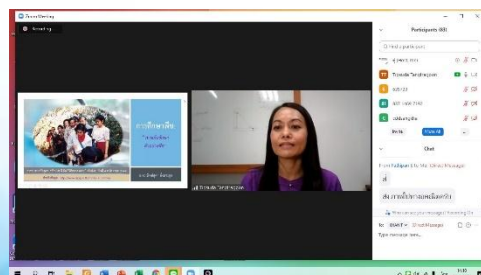
1. เพื่อสนองพระราชดำรินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
2. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

➤ วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. กรมการพัฒนารัฐบาล ประสานวิทยากร ในการจัดทำหลักสูตร “รักษัปลูกพืช คินชีวีที่หลากหลายในผืนดิน” เพื่อจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างการรับรู้และเข้าใจการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) หลักสูตร “รักษัปลูกพืช คินชีวีที่หลากหลายในผืนดิน” ผ่านระบบออนไลน์ ฯ
2. สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ประสานงาน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ สุโขทัย กาญจนบุรี กระบี่ และจังหวัดสุรินทร์และสถาบันการพัฒนารัฐบาล (แจ้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุบลราชธานี อุดรธานี พิษณุโลก เพชรบุรี นครศรีธรรมราช และ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา) จัดการประชุม/เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ
3. กรมการพัฒนารัฐบาลแจ้งโอนจัดสรรงบประมาณให้จังหวัด 7 จังหวัด และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จำนวน 6 แห่ง
4. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 7 แห่ง สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ 56 อำเภอ และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 6 แห่ง จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ผ่านระบบออนไลน์
5. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 7 แห่ง รายงานผลการจัดประชุมฯ ในภาพรวมของจังหวัด ส่งให้กรมการพัฒนารัฐบาล และ บันทึกผลการดำเนินงานในระบบ Budget and Project Management (BPM) หลังจากดำเนินการเสร็จสิ้นภายใน 15 วัน

➤ ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนารัฐบาล ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างการรับรู้และเข้าใจการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) หลักสูตร “รักษัปลูกพืช คินชีวีที่หลากหลายในผืนดิน” ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting เมื่อวันที่ 25 – 27 สิงหาคม 2564 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 262 คน ประกอบด้วย ผู้นำในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต และครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 8 อำเภอ ๆ ละ 3 คน รวม 168 คน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนระดับอำเภอ จำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 8 อำเภอ ๆ ละ 1 คน รวมจำนวน 56 คน เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด จำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 2 คน รวมจำนวน 14 คน และเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 6 แห่ง ๆ ละ 4 คน รวมจำนวน 24 คน

➤ กิจกรรมที่ 2 จัดทำสารสนเทศด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำฐานข้อมูลพันธุกรรมพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เพื่อเป็นฐานข้อมูลพันธุกรรมพืช พืชพื้นถิ่น และสมุนไพรหายาก ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

➤ กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้นำชุมชนในพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบพัฒนาคุณภาพชีวิตและครัวเรือนต้นแบบพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 8 อำเภอ ๆ ละ 3 คน รวมจำนวน 168 คน ได้แก่ จังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุโขทัย กาฬสินธุ์ สุรินทร์ กระบี่ และจังหวัดกาญจนบุรี
2. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอที่รับผิดชอบงานพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอจำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 8 อำเภอ ๆ ละ 1 คน รวมจำนวน 56 คน
3. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดที่รับผิดชอบงาน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จำนวน 7 จังหวัด ๆ ละ 1 คน รวมจำนวน 7 คน
4. เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จำนวน 6 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวม 6 คน ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช พิษณุโลก อุบลราชธานี อุดรธานี นครราชสีมา และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนเพชรบุรี ยกเว้น ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุบลราชธานี จำนวน 2 คน โดยดำเนินการ 2 รุ่น ๆ ละ 1 คน จำนวน 7 รุ่น ๆ ละ 34 คน รวมทั้งสิ้น 238 คน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สืบสานงานแผ่นดิน

➤ ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงริเริ่มงานพัฒนาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา โดยมีพระราชดำริให้ดำเนินการรวบรวมรักษาพรรณพืชต่าง ๆ ที่หายากและกำลังจะหมดไป ในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสานพระราชปณิธานต่อ โดยมีพระราชดำริให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ และดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จึงได้ดำเนินการนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้เข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา โดยมีพื้นที่สนองพระราชดำริ จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง วิทยาลัยการพัฒนาคูขน ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน 3 แห่ง และส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยในระยะเวลา 4 ปี ที่ผ่านมา ได้ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมสนองพระราชดำริ ภายใต้กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ 8 กิจกรรม ตามแนวทางที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยได้ดำเนินงานโครงการ จำนวนทั้งสิ้น 10 โครงการ งบประมาณ ไม่ต่ำกว่า 4 ล้าน 8 แสนบาท

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมการพัฒนาชุมชน (อพ.สธ. - พช.) เป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บท อพ.สธ. - พช. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2569) สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จึงได้จัดทำ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สืบสานงานแผ่นดิน ขึ้น

➤ วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
2. เพื่อพัฒนาพื้นที่สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กรมการพัฒนาชุมชน (อพ.สธ. - พช.) ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น โดยการปลูกรักษาพันธุกรรมพืช การสำรวจรวบรวมพันธุกรรมพืช และบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ (GIS)
3. เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญ แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และผู้นำชุมชน ในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตามแนวพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

➤ ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน ขั้นเตรียมการ

1. ประสานงานพื้นที่สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ. - พช.) จำนวน 16 แห่ง ดำเนินการดังนี้

1.1 เตรียมสำรวจพันธุ์ไม้ที่ยังมิได้จัดเก็บข้อมูลและเตรียมพันธุ์ไม้สำหรับปลูก สำรวจต้นไม้ที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลและเตรียมพันธุ์ไม้สำหรับปลูก เพื่อจับพิกัด ทำรหัสประจำพันธุ์ไม้ ข้อมูลในระบบโปรแกรม GIS และจัดทำแผ่นป้าย QR Code

1.2 จัดหาพันธุ์ไม้พื้นถิ่น พันธุ์ไม้ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ สมุนไพรพื้นถิ่น พันธุ์ไม้ให้สีสำหรับร่วมกันปลูกในพื้นที่ที่กำหนด โดยเตรียมดินพร้อมอุปกรณ์ในการปลูก

2. ประสานงานจังหวัดอุบลราชธานี และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุบลราชธานี กำหนดพื้นที่ ณ ศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ป่าดงใหญ่วังอ้อ อำเภอบึงนาราง จังหวัดอุบลราชธานี เตรียมสำรวจพันธุ์ไม้ที่ยังมิได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อจับพิกัด ทำรหัสประจำพันธุ์ไม้ บันทึกข้อมูลในระบบโปรแกรม GIS และจัดทำแผ่นป้าย QR Code

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนดำเนินการ

กิจกรรมอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สืบสานงานแผ่นดิน ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมสำรวจพันธุ์ไม้ โดยจับพิกัด ทำรหัสประจำต้นไม้ บันทึกข้อมูลและจัดทำป้าย QR Code ประจำต้นไม้ ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง วิทยาลัยการพัฒนาคูเมือง ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน (ศูนย์สารภี) จำนวน 3 แห่ง ส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนมสาร จันทบุรี และศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ปาดังใหญ่วังอ้อ อำเภอบึงนาราง จังหวัดอุบลราชธานี

2. กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืช ปลูกไม้พื้นถิ่น พันธุ์ไม้ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ สมุนไพรพื้นถิ่น และพันธุ์ไม้ให้สี ในพื้นที่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง วิทยาลัยการพัฒนาคูเมือง ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน (ศูนย์สารภี) จำนวน 3 แห่ง และส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนมสาร จันทบุรี และศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ปาดังใหญ่วังอ้อ อำเภอบึงนาราง จังหวัดอุบลราชธานี

เป้าหมาย

1. พื้นที่สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมการพัฒนาคูเมือง (อพ.สธ. – พช.) จำนวน 16 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง วิทยาลัยการพัฒนาคูเมือง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน (ศูนย์สารภี) จำนวน 3 แห่ง ส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนมสาร จันทบุรี และศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ปาดังใหญ่วังอ้อ อำเภอบึงนาราง จังหวัดอุบลราชธานี

2. ศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ปาดังใหญ่วังอ้อ อำเภอบึงนาราง จังหวัดอุบลราชธานี

สถานที่ดำเนินการ

1. ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 แห่ง
2. วิทยาลัยการพัฒนาคูเมือง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
3. ศูนย์เรียนรู้ทุนชุมชน (ศูนย์สารภี) จำนวน 3 แห่ง
4. ส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนมสาร จันทบุรี และศูนย์พุทธธรรมพรหมวชิรญาณ ปาดังใหญ่วังอ้อ อำเภอบึงนาราง จังหวัดอุบลราชธานี

โครงการส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริศูนย์เรียนรู้ชุมชน (ศูนย์สารภี) ตำบลขี้ม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

➤ ความเป็นมา

ศูนย์สารภี ตำบลขี้ม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นศูนย์ที่กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 ตั้งอยู่บนพื้นที่ราชพัสดุ พื้นที่จำนวน 2 ไร่ 64.5 ตารางวา โดยการนำรูปแบบโครงการสารภีมาขยายผล เพื่อใช้เป็นศูนย์สาธิตด้านอาชีพ เกษตรกรรม โดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามาเรียนรู้ และร่วมดำเนินการตามความสนใจ ตลอดจนการเรียนรู้อะบอบประชาธิปไตย โดยคัดเลือกหมู่ที่ 6 ตำบลขี้ม่วง เป็นสถานที่ตั้งศูนย์โครงการสารภี ตำบลขี้ม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ประมาณ 4 ไร่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสารภี 8 กิโลเมตร โดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินงานในระยะแรก ดังนี้

- (1) เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เป็นการลดอัตราว่างงาน และการทำงานไม่เต็มที่ของเกษตรกร
- (2) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนแต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการปรับปรุงสภาพ ปริมาณผลิตผล ทางการเกษตร และอุตสาหกรรมในครัวเรือน อันเกี่ยวเนื่องจากการเกษตร
- (3) เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างพลังกลุ่มหรือพลังการผลิตและการต่อรอง ให้กลุ่มเกษตรกร
- (4) เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- (5) เพื่อจัดตั้งองค์กรสำหรับเกษตรกร ตามความต้องการของท้องถิ่น
- (6) เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการฝึกหัดการดำเนินงานแบบช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เฉลี่ยผลประโยชน์และความเสียหายอย่างเป็นธรรม
- (7) เพื่อดำเนินงานพัฒนาชุมชนให้เป็นจุดเริ่มต้นในรูปแบบพัฒนาเน้นหนักระดับตำบล เป็นศูนย์กลางพัฒนาวิชาการเกษตรแล้วขยายผลออกไปสู่ชุมชนอื่น ๆ
- (8) เพื่อยกระดับการครองชีพและฐานะทางสังคมของเกษตรกรให้ดีขึ้น เพื่อรองรับการพัฒนา ทางการเมือง

หลังจากปี พ.ศ. 2517 อันเป็นปีสิ้นสุดการลงนามความร่วมมือระหว่างมูลนิธิเพื่อการศึกษา และการสงเคราะห์ กับกรมการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชนได้รับงานทั้งหมดมาดำเนินการเอง โดยจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการ

โครงการสารภี ตำบลขี้ม่วง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต ขึ้นเป็นแห่งแรกของประเทศไทย เป็นการระดมทุนในท้องถิ่น โดยเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2517 สมาชิกก่อตั้งจำนวน 46 คน เงินทุนครั้งแรก 1,200 บาท ปัจจุบันกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตตำบลขี้ม่วงดังกล่าว ได้เปลี่ยนรูปแบบไปเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในระดับหมู่บ้าน ต่าง ๆ ของตำบลขี้ม่วง

ศูนย์สารภีตำบลขี้ม่วง เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จ เยี่ยมโครงการสารภี จำนวน 4 ครั้ง ในระยะเวลา 4 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2518 ถึงปี พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่พสกนิกร และเจ้าหน้าที่โครงการเป็นล้นพ้น

กิจกรรมหลักที่ศูนย์สารภีตำบลขี้ม่วงดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำฐานเรียนรู้ด้านอาชีพ จำนวน 9 ฐาน (ฐานเรียนรู้การเลี้ยงกบ ฐานเรียนรู้การเลี้ยงปลา ฐานเรียนรู้การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ฐานเรียนรู้การปลูกผัก ฐานเรียนรู้การเลี้ยงแห่นแดง ฐานเรียนรู้การเพาะเห็ดนางฟ้า ฐานเรียนรู้ การทำน้ำหมักชีวภาพ ฐานเรียนรู้การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ฐานเรียนรู้การทำสารชีวภัณฑ์ และฐานเรียนรู้ การทำลูกประคบสมุนไพร)

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ประโยชน์ศูนย์สารภี ในการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ต่างๆ ในงานพัฒนาชุมชน รวมทั้งใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมงานสำคัญต่างๆ ตามนโยบาย กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีการขับเคลื่อนกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ชุมชน ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในลักษณะของการพัฒนาชุมชน ด้วยการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ได้แก่ คริวเรือนยาจน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้ที่ตกงาน รวมถึงประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ โดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างอาชีพ และรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริศูนย์เรียนรู้ชุมชน (ศูนย์สารภี) ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

- 1) กรมการพัฒนาชุมชน โดยสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จัดทำและขออนุมัติโครงการฯ และโอนจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดดำเนินการ
- 2) นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชน ร่วมกันกำหนดรูปแบบและแนวทางการอบรมและฝึกทักษะอาชีพตามโครงการฯ
- 3) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุเพื่อสนับสนุนการอบรมและฝึกทักษะอาชีพ
- 4) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนการดำเนินงาน
- 5) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สรุปรายงานผลการดำเนินงานส่งให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากดำเนินการกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว

กลุ่มเป้าหมาย

คริวเรือนยาจน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และประชาชนที่สนใจ จำนวน 350 คน

สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน (ศูนย์สารภี) หมู่ที่ 6 ตำบลขัวมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

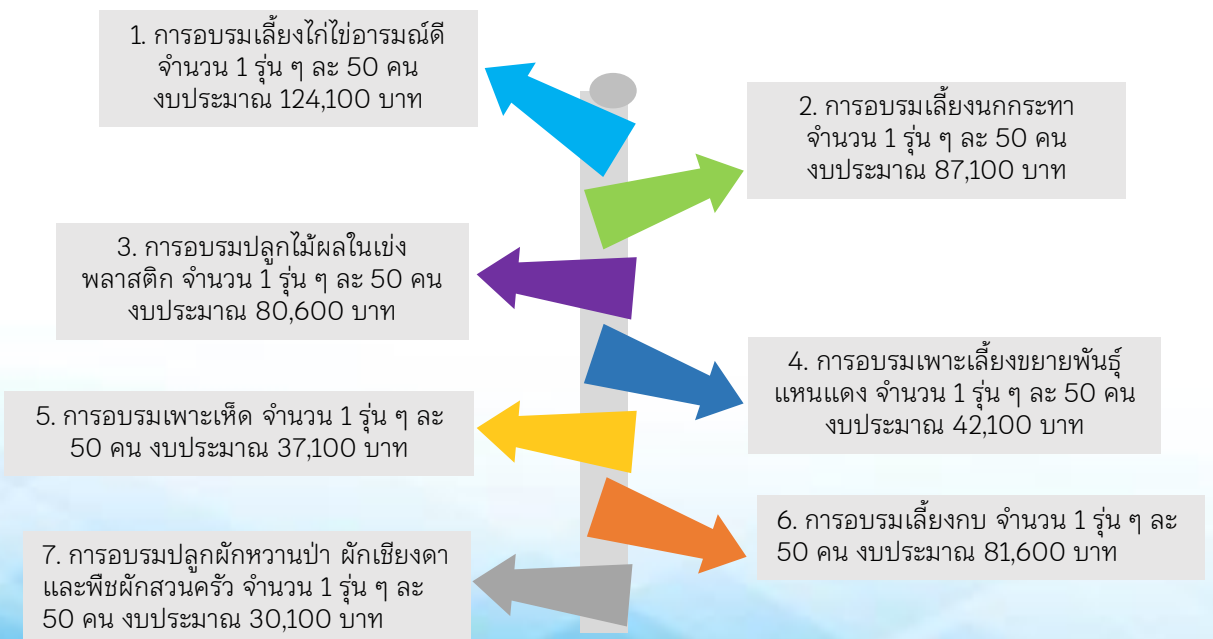
ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ไตรมาสที่ 4 (เดือนกันยายน 2564)

งบประมาณ

จำนวน 482,700 บาท (สี่แสนแปดหมื่นสองพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

การดำเนินงาน ประกอบด้วย 7 กิจกรรม

➤ ผลการดำเนินงาน

ครัวเรือนยากจน ผู้ด้อยโอกาส ผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และประชาชนที่สนใจ จำนวน 350 คน ได้รับความรู้และฝึกทักษะอาชีพ

ฝึกอาชีพ

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ

➤ ความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน เป็น 1 ใน 12 หน่วยงาน ที่ร่วมสนองพระราชดำริ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 31 ไร่ 54 ตารางวา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา โดยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงาน พัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในด้าน “การส่งเสริม ศิลปหัตถกรรม และอุตสาหกรรมในครัวเรือน” เพื่อเป็นศูนย์กลางในการฝึกอบรม ด้านการฝึกอาชีพและถ่ายทอดวิทยาการ แผลงใหม่ในด้านอาชีพทั่วไปและงานด้านศิลปาชีพ ให้กับ หน่วยงานที่สนใจและประชาชน เพื่อเป็นอาชีพเสริม

กรมการพัฒนาชุมชน โดยส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นหน่วยงานสังกัดอยู่ใน กลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริ ดังนี้

1. ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือนตามแนวทางศิลปาชีพ
2. ฝึกอบรมและการเป็นวิทยากรประจำฐานการเรียนรู้
3. ดำเนินงานกิจกรรมขยายผลสู่พื้นที่บริการรอบศูนย์
4. จัดแสดงและจำหน่ายสินค้าศิลปหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

➤ ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้ดำเนินงานโครงการ ส่งเสริมศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ กิจกรรมจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ฐานศิลปาชีพตามแนว พระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ฐานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ มีผลการ ดำเนินงาน ดังนี้

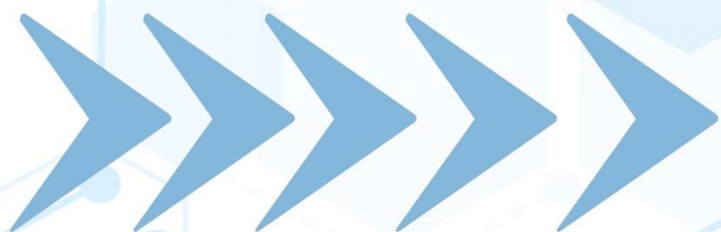
➤ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของส่วนงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนา เขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 1 ชุด

- 1) X-stand จำนวน 4 ชิ้น
- 2) Roll up 2 slide จำนวน 4 ชิ้น
- 3) Black drop 2 slide จำนวน 1 ชิ้น
- 4) ธงญี่ปุ่น จำนวน 6 ชิ้น
- 5) Standee board จำนวน 2 ชิ้น
- 6) บอร์ดนิทรรศการสำเร็จรูป 8 ช่อง

ส่วนที่ 3

การเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

การเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

จากแนวความคิดที่ว่า **จะพัฒนาใครเขา ต้องเริ่มจากตัวเราก่อน** สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยมองว่า เจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานให้บรรลุผลสำเร็จตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ทางการเงิน ซึ่งถือเป็นรากฐานของการเสริมสร้างและพัฒนาระบบทุนชุมชน และการบริหารจัดการทุนชุมชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ได้มีดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในสำนัก ดังนี้

➤ 1. สทอ. ตีคอาวุธทางปัญญา..เติมเต็ม..ความรู้เพื่อการพัฒนา..

สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ได้เชิญ บริษัท ธนาकारไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) นำโดย นายกมลภู ภูริดิฐสกุล ตำแหน่ง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการกลุ่มงาน กลุ่มบริหารธุรกิจไมโครไฟแนนซ์ และสาขาสินเชื่อ และคณะ มาบรรยายและจัดกิจกรรมหัวข้อ “การพัฒนาความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล” เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้เรื่อง การเงินส่วนบุคคล สำหรับงานทุนชุมชน โดยมีหัวข้อในการแลกเปลี่ยนความรู้ ดังนี้

- 1) การจัดการค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน (Latte Factor)
- 2) การทำความรู้จักเครดิตบูโร (Credit Bureau)
- 3) การบริหารจัดการหนี้ (Debt Management)
- 4) การบริหารจัดการเงินเพื่อความมั่นคงหลังเกษียณ (Happy Retirement)

การบรรยายและการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ด้วยเกมการแข่งขันเพิ่มพูนความรู้ด้านการเงิน ได้รับเสียงตอบรับจากผู้ร่วมประชุมอย่างดี ทั้งในด้านความรู้และการนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

➤ 2. การศึกษาดูงาน NTL Culture WOW

สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ได้ศึกษาดูงาน NTL Culture WOW เพื่อศึกษาการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของ บริษัท เงินดีดล้อ จำกัด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สทอ. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมองค์กรที่โดดเด่นเรื่องการส่งต่อความรู้ด้านการพัฒนาทักษะทางการเงินสู่ชุมชน และเพิ่มพูนความรู้เรื่องการผลิตหนี้ของประชาชน การส่งเสริมพฤติกรรมการออม การลงทุนที่ชุมชนสามารถทำได้ และการเป็นที่ปรึกษาทางการเงินให้กับชุมชน เพื่อนำความรู้เหล่านั้นมาปรับใช้ในการส่งเสริมและพัฒนางานทุนและองค์กรการเงินต่อไป

3. การให้ความรู้ เรื่อง “การปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลชุมชน”

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้เชิญ ดร.อานนท์ แผลงประสพโชค นักวิจัยฯ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) และคณะ มาเป็นวิทยากร ให้ความรู้ เรื่องการปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลชุมชน แก่นักวิชาการพัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบงาน ฐานข้อมูลชุมชน เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดเก็บฐานข้อมูลชุมชน ปี 2564 ให้สามารถ นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ในการนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฐานข้อมูล ชุมชน ได้ฝึกปฏิบัติ และนำความรู้มาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บฐานข้อมูลชุมชน ประกอบด้วย ฐานข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และฐานข้อมูลกองทุนแก้ไขปัญหาคความยากจน (กย.คจ.) ได้ทันที

4. การจัดเวทีเสวนา หัวข้อ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากปัจจุบันสู่อนาคต ลดความเหลื่อมล้ำให้ประชาชน”

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จัดกิจกรรม “ครบรอบ 47 ปี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สร้างเสริมคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง” พร้อมทั้ง จัดเวทีเสวนา หัวข้อ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากปัจจุบันสู่อนาคต ลดความเหลื่อมล้ำให้ประชาชน” ผู้เข้าร่วมเสวนา ประกอบด้วย นางวิไลวรรณ ไกรโสดา รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน นายสุพจน์ อาวาส คณะทำงาน เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต นายบุญศรี จันทร์ชัย ประธาน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี และนายสมคิด เอนกวัฒนชัย ประธาน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านป่าแดง จังหวัดชลบุรี

รวมทั้ง มีกิจกรรมเวทีถอดบทเรียน หัวข้อ “ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” ซึ่งได้รับเกียรติจาก ศ.ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี อดีตอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน พร้อมด้วยนางสาวเขมฤทัย อัครนนท์ ผู้อำนวยการส่งเสริมผู้ประกอบการ ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) นายบรรจง พรหมวิเศษ รองประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี ร่วมถอดบทเรียนและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาคี สถาบันการเงินร่วมจัดบูรณิทรศการ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน และธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) รวมถึง บูรณิทรศการผลผลิตของออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลหนองสาหร่าย จังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านป่าแดง จังหวัดชลบุรี

5. การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง “การส่งเสริมทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) แก่คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนชุมชน”

สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน ได้เชิญ นางสาวสาวิณี อินทร์ประสิทธิ์ นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดนนทบุรี มาแนะนำและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อเสนอในการปรับปรุงและพัฒนางานของนักเรียนทุนรัฐบาล เพื่อดึงดูดผู้มีศักยภาพสูงที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในประเทศ ร่วมกับทีมนักวิชาการสำนักพัฒนาทุนฯ เรื่อง “การส่งเสริมทักษะทางการเงิน (Financial Literacy) แก่คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนชุมชน” ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนและกองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชน ด้านการเสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

6. การจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันต่อต้านการทุจริตโครงการ WE STRONG : สร้างสังคม สทอ. ต่อต้านการทุจริต

สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด ประจำปี 2564 มิติที่ 1 จัดกิจกรรม สทอ. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันต่อต้านการทุจริตภายใต้โครงการ WE STRONG : สร้างสังคม สทอ. ต่อต้านการทุจริต โดยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) นางสาวนภวรรณ ชลพิณทุวิสุทธิ ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลพบุรี บรรยายให้ความรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานด้านการป้องกันการทุจริตและการระมัดระวังของเจ้าหน้าที่รัฐให้แก่บุคลากรของสำนักพัฒนาทุนฯ ผ่านระบบ Zoom Cloud Meeting

7. การส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดทุกคนกำหนดเป้าหมายในการต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบและการส่งเสริมค่านิยมองค์กร ABC DEF และ S&P ของตนเอง

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้จัดทำโครงการ WE STRONG : สร้างสังคม สทอ. ต่อต้านการทุจริต ภายใต้โครงการพัฒนาชุมชนใสสะอาด ประจำปี 2564 มิติที่ 1 ด้านบทบาทผู้บริหารและความพยายามริเริ่มของหน่วยงานในการสร้างความโปร่งใส วัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรทุกคนของสำนักพัฒนาทุนฯ ได้ปลูกจิตสำนึกในการปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หุ่นแทและตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการ การส่งเสริมให้การปฏิบัติราชการในหน่วยงานเป็นไปด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งการน้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนส่งเสริมให้คนในองค์กรมีค่านิยม ABC DEF และ S&P ในการทำงานร่วมกัน

8. การพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development : IDP)

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดได้มีโอกาสได้พัฒนาตนเองผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

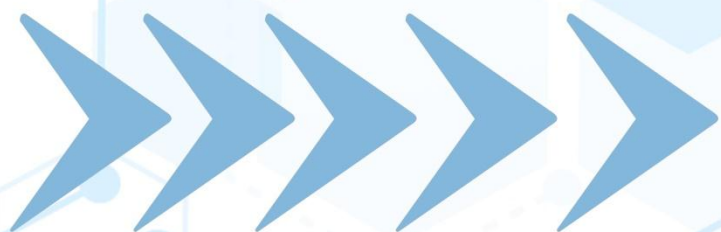
- 1) การฝึกอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การศึกษาดูงาน
- 2) การศึกษาด้วยตนเอง ได้แก่ การอ่านหนังสือ การชมภาพยนตร์ การเรียนรู้ผ่านบทเรียน e-Learning
- 3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (On the job Training) ได้แก่ การมอบหมายงาน การสอนแนะนำงาน เป็นต้น

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรมีการศึกษาและเรียนรู้บทเรียนได้ด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้ มีทักษะที่พร้อมสำหรับการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบายและงานสำคัญของกรมการพัฒนารัฐบาล และสามารถนำความรู้จากบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ จึงได้กำหนดให้การพัฒนาตนเองรายบุคคลเป็นหนึ่งในเป้าหมายการปฏิบัติงานรายบุคคล โดยกำหนดให้บุคลากรในสังกัดทุกคน จัดทำแผนการพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development : IDP) โดยกำหนดกิจกรรมการพัฒนาตนเอง ไม่น้อยกว่า 70 ชั่วโมง/คน/ปี

ส่วนที่ 4

ความภาคภูมิใจ

ความภาคภูมิใจ

➤ ความภาคภูมิใจ

จากความทุ่มเทในการทำงานที่ผ่านมา บวกกับวัฒนธรรมองค์กรที่โดดเด่นของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน นั่นคือ คนในองค์กรมีความเป็นพี่เป็นน้อง เป็นครอบครัวเดียวกัน มีความรักสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วม และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน โดยใช้รูปแบบ Cross Function รวมทั้งมีค่านิยมองค์กร ABC DEF S&P ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนงานของกรมการพัฒนาชุมชน ตามประเด็นการพัฒนาที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาลให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ ส่งผลให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้ร่วมกันขับเคลื่อนจนได้รับรางวัลเป็นสิ่งจรรีความตั้งใจในการทำงานของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้รับรางวัล ดังนี้

1. รางวัล เลิศรัฐ ประจำปี 2564

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้รับรางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทพัฒนาการบริการ ชื่อผลงาน **“การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”**

2. รางวัล รักษาสภาพความเป็นหน่วยงานพัฒนาชุมชนใสสะอาด “ต้นแบบ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ พิจารณาเป็นหน่วยงานพัฒนาชุมชนใสสะอาด “ต้นแบบ” เป็นระยะเวลา 4 ปี ติดต่อกัน (ปี 2560 – 2563) โดยในปี 2564 สามารถรักษาสภาพความเป็นหน่วยงานพัฒนาชุมชนใสสะอาด “ต้นแบบ” ได้อีกหนึ่งปี โดยอยู่ในระดับ A ได้คะแนน 102 คะแนน จากคะแนนเต็ม 110 คะแนน (เกณฑ์การรักษาสภาพหน่วยงานพัฒนาชุมชนใสสะอาด “ต้นแบบ” ระดับ C คะแนนตั้งแต่ 81 คะแนนขึ้นไป ระดับ B คะแนนตั้งแต่ 91 คะแนนขึ้นไป และระดับ A คะแนนตั้งแต่ 101 คะแนนขึ้นไป)

3. รางวัล KM ดีเด่น เนื่องในกิจกรรม KM Day สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

นายคานิต สุภี ผอ.กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน องค์ความรู้ดีเด่น ภายใต้หัวข้อเรื่อง “มหาดไทยวิถีใหม่ สู้ภัยโควิด” ชุดความรู้ “การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ผ่านระบบออนไลน์ระบบ Zoom”

4. รางวัล POPPOLAR VOTE “สทอ. ขอบคุณที่รักกัน ปี 2564” ที่ 1 ในใจคุณ

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เชิดชูเกียรติบุคคลที่มีการดำเนินชีวิต และปฏิบัติงานตามค่านิยมองค์กร ABCDEF และ S&P และการต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบดีเด่น และมอบเกียรติบัตรให้แก่ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด 5 คน

ผลคะแนนลำดับที่ 1
รางวัลกิตติมศักดิ์
นายทรงพล วิชัยทัตตะ

ชนะเลิศลำดับที่ 1
นางสาวจุฑาทิพย์ สมปราชยานันท์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชน
ตามแนวพระราชดำริ

ชนะเลิศลำดับที่ 2
นางสาวพัชรี ศรีสุวรรณ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ชนะเลิศลำดับที่ 3
นายชาลี ชูชัย
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ชนะเลิศลำดับที่ 4
นางสาวกวีธิดา ใจศิริ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

5. โครงการ “คนดีศรี สทอ.”

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จัดทำโครงการ “คนดีศรี สทอ.” เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติตนดีเด่นสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ตามข้อบังคับกรมการพัฒนารัฐบาลว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาข้าราชการกรมการพัฒนารัฐบาล พ.ศ. 2559 และมาตรฐานทางจริยธรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562

สรุปผลการโหวตของเจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนการประเมินคัดเลือกบุคคลต้นแบบ “คนดีศรี สทอ.” ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านความพอเพียง ดำรงตนด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่
 - (1) นางสาวจุฑาทิพย์ สมปราชญ์นันท์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
 - (2) นางสาวกษพร มณีพันธ์ ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
- 2) ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ได้แก่
 นางสาวกวีริศา ใจศิริ ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
- 3) ด้านความมีวินัย ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ และมีความตรงต่อเวลา ได้แก่
 - (1) นายชาติ ชูชี ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
 - (2) นางสาวกษพร มณีพันธ์ ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
 - (3) นางสาวกรรมภัทรมัย สุริยะศรี ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
- 4) ด้านจิตอาสา คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ได้แก่
 นางสาวพา ทองพลอย ตำแหน่ง พนักงานสถานที่

ก้าวต่อไปของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

ทิศทางการขับเคลื่อนงานสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนได้กำหนดการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกรมการพัฒนาชุมชน โดยการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล ตามประเด็นการพัฒนา เรื่องที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารและการเข้าถึงแหล่งทุน และพัฒนาทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ชุมชนสามารถจัดการกองทุนชุมชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ไปสู่เป้าหมายสูงสุดภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชนได้กำหนดการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจ ตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย 2 แผนงานบูรณาการ 3 โครงการ ได้แก่ แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด จำนวน 1 โครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน และแผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน และ 2) โครงการบริหารจัดการหนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

▶ โครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดให้ประชาชนโดยใช้กลไกกองทุนแม่ของแผ่นดิน

- เป้าหมาย**
1. หมู่บ้านปลอดภัยจากยาเสพติด
 2. หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด

- ตัวชี้วัด**
1. จำนวนหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินมีศักยภาพและสามารถยกระดับเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน 878 หมู่บ้าน
 2. ร้อยละ 100 ของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ขับเคลื่อนภายใต้ 2 กระบวนงาน ดังนี้

➤ 1. เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

- 1.1 เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ
- 1.2 สนับสนุนกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ต้นแบบหนุนเสริมสัมมาชีพชุมชนแก่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ผ่านการบำบัด
- 1.3 การพัฒนาและยกระดับหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินสู่การเป็นต้นแบบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

➤ 2. เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

- 2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน
- 2.2 สนับสนุนกิจกรรมหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

▶ 1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งเงินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุน

กิจกรรมหลัก ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากด้วยกองทุนชุมชน

กิจกรรมย่อยที่ 1 : เพิ่มประสิทธิภาพกองทุนชุมชน

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อส่งเสริมกองทุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนและนำเงินไปประกอบอาชีพ
 2. เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการดำเนินชีวิต การออม การวางแผนทางการเงิน และการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับความเสี่ยงภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน
 3. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และประกาศความสำเร็จกองทุนชุมชนที่มีการบริหารจัดการดีเด่น

- เป้าหมาย**
1. กองทุนชุมชนเป้าหมายมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 6,000 กลุ่ม/หมู่บ้าน
 2. ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนมีอาชีพ มีรายได้ จำนวน 150,000 คน

- ตัวชี้วัด**
1. จำนวนประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายเข้าถึงแหล่งเงินทุน 150,000 คน
 2. กองทุนที่มีอยู่ในชุมชนรับรู้และตระหนักถึงประโยชน์ต่อการบริหารจัดการหนี้สิน และการเงิน และการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 6,000 กองทุน

ขับเคลื่อนภายใต้ 3 กระบวนงาน ดังนี้

➤ 1. พัฒนากลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 สนับสนุนการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

- 1) จัดทำฐานข้อมูลกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) จัดทำฐานข้อมูลประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน
- 3) จัดทำคู่มือยุทธศาสตร์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

1.2 เพิ่มศักยภาพกลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน

- 1) ประชุมการขับเคลื่อนงานเศรษฐกิจฐานรากด้วยกองทุนชุมชน
- 2) เพิ่มศักยภาพกลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล
- 3) เพิ่มศักยภาพคณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน(กข.คจ.)
- 4) เสริมสร้างศักยภาพคณะกรรมการศูนย์สวัสดิการตลาด
- 5) เสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนด้านการจัดทำบัญชีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

➤ 1. พัฒนากลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล (ต่อ)

1.2 เพิ่มศักยภาพกลไกการขับเคลื่อนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาลและการเข้าถึงแหล่งทุน (ต่อ)

- 6) ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 - (1) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 - (2) สนับสนุนจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 7) เตรียมความพร้อมทีมขับเคลื่อนการส่งเสริมการออมและการพัฒนาทักษะทางการเงิน (Financial Literacy)

➤ 2. เสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนและการเข้าถึงแหล่งทุน

2.1 Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

- 1) ประชุมเชิงปฏิบัติการ Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) ส่งเสริมประชาชนเข้าถึงแหล่งทุน

2.2 กองทุนชุมชนเกื้อหนุนความสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาล

- 1) กองทุนชุมชนเกื้อหนุนความสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) ติดตามสนับสนุนกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

2.3 สร้างความเข้มแข็งโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)

- 1) สร้างความเข้มแข็งโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน กข.คจ.
- 2) สนับสนุนเชิงวิชาการสร้างความเข้มแข็งโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน กข.คจ.

➤ 3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนชุมชนและยกระดับสู่การเป็นต้นแบบ

3.1 จัดการความรู้ศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ

- 1) เวทีวิเคราะห์และจัดการความรู้ศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ
- 2) สนับสนุนเชิงวิชาการการจัดการความรู้ศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ
- 3) จัดทำคู่มือจัดการความรู้ศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ

3.2 สนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ต้นแบบ

- 1) เวทีวิเคราะห์ศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน กข.คจ. ต้นแบบ
- 2) สนับสนุนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน กข.คจ. ต้นแบบ

3.3 มหกรรมการออมลดความเหลื่อมล้ำของประชาชน

- 1) มหกรรมการออมลดความเหลื่อมล้ำของประชาชน (ระดับจังหวัด)
- 2) มหกรรมการออมลดความเหลื่อมล้ำของประชาชน (ส่วนกลาง)

3.4 เวทีทบทวนการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนชุมชนและการเข้าถึงแหล่งทุน

3.5 ส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน (ศูนย์สารภี)

- 1) ส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน(ศูนย์สารภี) ตำบลบัวม่วง
- 2) ส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน(ศูนย์สารภี) ตำบลท่าช้าง
- 3) ส่งเสริมอาชีพตามแนวพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน(ศูนย์สารภี) ตำบลละงู

3.6 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา "สืบสาน รักษา ต่อยอด" เพื่อพัฒนาชุมชน

- 1) การประกวดหมู่บ้านต้นแบบการน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้
- 2) การประชาสัมพันธ์โครงการ 9 ; 10 ปฏิบัติบูชา "สืบสาน รักษา ต่อยอด" เพื่อพัฒนาชุมชน
- 3) สนับสนุนทางวิชาการงานศิลปะตามแนวพระราชดำริ

➤ 3.เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทุนชุมชนและยกระดับสู่การเป็นต้นแบบ (ต่อ)

3.7 สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

- 1) ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างการรับรู้และเข้าใจการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
- 2) จัดทำสารสนเทศด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) จัดนิทรรศการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
- 4) พัฒนาศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาและทรัพยากรท้องถิ่นและสื่อเพื่อสร้างการรับรู้
 - (1) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ อพ.สธ.
 - (2) ผลิตสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจชุมชนด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

3.8 เสริมสมรรถนะวิทยากรงานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ

- 1) พัฒนาศูนย์วิทยากรด้านการทอผ้าตามแนวพระราชดำริ
- 2) พัฒนาศูนย์วิทยากรด้านการสร้างการเรียนรู้ศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ
- 3) สนับสนุนทางวิชาการงานศิลปาชีพตามแนวพระราชดำริ

แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

▶ 2. โครงการบริหารจัดการหนี้

กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

กิจกรรมย่อย : การแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในการเป็นกลไกการบริหารจัดการกองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐในการเข้าถึงแหล่งทุนและบริหารจัดการหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน
 2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้าน/ชุมชนบูรณาการกลไกการทำงานในการบริหารจัดการหนี้สินของประชาชน
 3. เพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจนสามารถเป็นต้นแบบ และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้

- เป้าหมาย**
1. มีหมู่บ้าน/ชุมชนสามารถบูรณาการกลไกการทำงานในการจัดการทุน การจัดการระบบความคิดและการจัดการเศรษฐกิจชุมชน
 2. ครัวเรือนเป้าหมายสามารถเข้าถึงแหล่งทุนและใช้ประโยชน์จากกองทุนชุมชนในการสร้างอาชีพและรายได้ และบริหารจัดการเงินทุนนำสู่การลดหนี้ ปลดหนี้ของครัวเรือน
 3. ครัวเรือนเป้าหมายมีหนี้สินลดลงไม่น้อยกว่า 7,704 ครัวเรือน

- ตัวชี้วัด**
1. ร้อยละ 100 ของพื้นที่เป้าหมาย สามารถจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้ (107 แห่ง)
 2. ร้อยละ 90 ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถบริหารจัดการหนี้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด และร้อยละ 80 ของครัวเรือนเป้าหมายได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน (จำนวน 7,704 ครัวเรือน)

ขับเคลื่อนภายใต้ 3 กระบวนงาน ดังนี้

➤ 1. จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

- 1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- 1.2 ศึกษาดูงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ
- 1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

➤ 2. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

- 2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการบริหารจัดการหนี้ "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"
- 2.2 สนับสนุนกิจกรรมการบริหารจัดการหนี้ตามแผน

➤ 3. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

- 3.1 ติดตาม สนับสนุน การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบ ด้านการบริหารจัดการหนี้
- 3.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้
- 3.3 สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้

นโยบายการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนตามภารกิจ/หน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต

- 1. ส่งเสริมและพัฒนาให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 3,623 กลุ่ม
- 2. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนโดยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 50,000 คน
- 3. รณรงค์ให้พัฒนากร ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตใหม่ ในหมู่บ้านที่ยังไม่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและประชาชนมีความพร้อม
- 4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 10 ของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่
- 5. รณรงค์ให้สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการเพิ่มเงินสะสมเพื่อให้มีเงินใช้เพียงพอหลังหยุดทำงาน (Happy money Happy retirement)
- 6. ปรับปรุงฐานข้อมูลกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในระบบ Big Data ของกรมการพัฒนาชุมชนให้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

โครงการแก้ไข ปัญหาความ ยากจน (กข.คจ.)

- 1. ส่งเสริมและพัฒนาให้โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 5,377 กองทุน
- 2. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 100,000 คน
- 3. ติดตาม สนับสนุน การดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ.2553 และทางการดำเนินงานที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด อย่างเคร่งครัด เช่น ทบทวนวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน ทะเบียนครัวเรือนเป้าหมาย ทะเบียนคุมลูกหนี้ให้เป็นปัจจุบัน การส่งใช้คืนเงินยืมของครัวเรือนเป้าหมายตามสัญญา เป็นต้น
- 4. ปรับปรุงฐานข้อมูลโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ในระบบ Big Data ของกรมการพัฒนาชุมชนให้ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

ศูนย์จัดการ กองทุนชุมชน

- 1. ส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ให้สามารถปรับโครงสร้างหนี้ และลด ปลดหนี้ได้ จำนวน 14,250 ครัวเรือน (ในศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งในปี 2551 - 2562 จำนวน 924 แห่งๆละ 5 ครัวเรือน รวม 4,620 ครัวเรือน และศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งในปี 2563 - 2565 จำนวน 321 แห่ง ๆ ละ 30 ครัวเรือน รวม 9,930 ครัวเรือน)
- 2. พัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 27 แห่ง ใน 27 จังหวัดที่ยังไม่มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ลพบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา ตราด ปราจีนบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา พังงา ภูเก็ต สตูล หนองบัวลำภู อุตรดิตถ์ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ ยโสธร ลำปาง แม่ฮ่องสอน สุโขทัย นครสวรรค์ และจังหวัดพิจิตร
- 3. จัดระดับการพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่จัดตั้งในปี 2551 - 2564 จำนวน 1,138 แห่ง
- 4. ปรับปรุงฐานข้อมูลศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ในระบบ Big Data ของกรมการพัฒนาชุมชนให้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

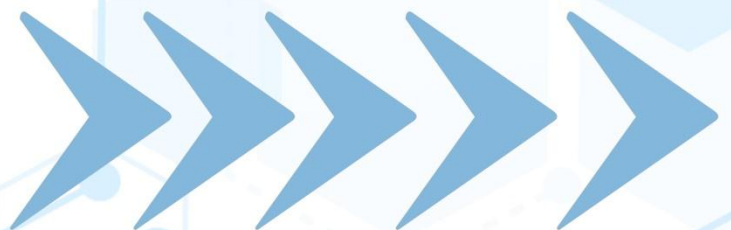

กองทุนแม่ ของแผ่นดิน

- 1. พัฒนาศักยภาพและยกระดับการพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ฯ อย่างน้อย 2,377 หมู่บ้าน
- 2. หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินมีกลไกและเครื่องมือป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ครบ 5 องค์ประกอบ (กลุ่มสมาชิก, คณะกรรมการ, กฎระเบียบ/กติกา, กิจกรรม, กองทุน)
- 3. หมู่บ้านกองทุนแม่ฯ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของครัวเรือนในหมู่บ้านที่ยังไม่ได้เป็นสมาชิก

ภาคผนวก

- รายชื่อกลุ่มออมทรัพย์/โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่ได้รับรางวัลกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน เรื่อง ผลคัดเลือกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ประจำปี พ.ศ.2564 ลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2564
- ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เรื่อง ผลการพิจารณารางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2564 ลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2564
- บทความเชิงวิชาการ สทอ.
- คู่มือการดำเนินงานกองทุนชุมชน

รายชื่อกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่	ชื่อกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปางปูก	2	นาไร่หลวง	สองแคว	น่าน
2	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหนอง	7	ยม	ท่าวังผา	น่าน
3	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านน้ำชำ	2	น้ำชำ	สูงเม่น	แพร่
4	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านห้วยโป่ง	7	สะเอียบ	สอง	แพร่
5	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านดงกินน้ำ	17	เวียงสะอาด	พยุคมฤมิพิสัย	มหาสารคาม
6	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านโคกกลาง	5	แคน	วาปีปทุม	มหาสารคาม
7	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโนนม่วง	7	ดงเค็ง	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
8	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหนองเขื่อนช้าง	14	โนนทอง	หนองเรือ	ขอนแก่น
9	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแม่ปะดอย	7	แม่ปะ	เถิน	ลำปาง
10	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านปิ่นเต่า	7	แม่สั่น	ห้างฉัตร	ลำปาง
11	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหลายท่า	4	ป่าไผ่	ลี้	ลำพูน
12	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านต้นผึ้ง	2	ท่าแม่ลอบ	แม่ท่า	ลำพูน
13	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสันหลวงใต้	13	เกาะช้าง	แม่สาย	เชียงราย
14	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านเปงบน	10	ดงมะหาวัน	เวียงเชียงรุ้ง	เชียงราย
15	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านห้วยฝาย	5	ห้วยทราย	แม่ริม	เชียงใหม่
16	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหม้อ	12	ป่าไผ่	สันทราย	เชียงใหม่
17	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคุณกลาง	10	เด่นราษฎร์	หนองฮี	ร้อยเอ็ด
18	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านคางสูง	5	ธวัชบุรี	ธวัชบุรี	ร้อยเอ็ด
19	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านห้วยแก้ว	6	แม่ฮี้	ปาย	แม่ฮ่องสอน
20	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านแม่แลบ	6	แม่ลาน้อย	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
21	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านอุปรี	3	สำราญใต้	สามชัย	กาฬสินธุ์
22	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองแสงใหม่	3	ไค้โนน	ห้วยผึ้ง	กาฬสินธุ์
23	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านป่าแฝกดอย	4	ป่าแฝก	แม่ใจ	พะเยา
24	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านห้วยสา	14	ร่มเย็น	เชียงคำ	พะเยา
25	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านช้างทูน	2	ช้างทูน	บ่อไร่	ตราด
26	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านธรรมชาติล่าง	6	คลองใหญ่	แหลมงอบ	ตราด
27	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองปลาไหล	2	หนองปลาไหล	เขาย้อย	เพชรบุรี
28	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านท่าเสลา	4	ยางน้ำกลัดเหนือ	หนองหญ้าปล้อง	เพชรบุรี
29	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคลองสามแพรก	๔	เนคคลองบาง ปลากด	พระสมุทรเจดีย์	สมุทรปราการ
30	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านหัวคู้	๑	ศิระจรเข้้น้อย	บางเสาธง	สมุทรปราการ
31	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทอนอม	6	ช่องไม้แก้ว	ทุ่งตะโก	ชุมพร
32	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) บ้านสุขสันติ	17	นาพญา	หลังสวน	ชุมพร

ที่	ชื่อกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
33	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านถนนวิหาร	11	บึงมะลู	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ
34	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.)บ้านกอย	2	คู	ราชิไศล	ศรีสะเกษ
35	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านท่าตอ	2	ท่าตอ	มหาราช	พระนครศรีอยุธยา
36	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.)กข.คจ.บ้านแค	3	บ้านแค	ผักไห่	พระนครศรีอยุธยา
37	บ้านสวนมะม่วง	3	โพนางด้าออก	สรรพยา	ชัยนาท
38	บ้านหัวตะพาน	14	แพรกศรีราชา	สรรคบุรี	ชัยนาท
39	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเขาไม้แก้ว	4	เขาคราม	เมืองกระบุรี	กระบี่
40	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านควน	1	คลองขนาน	เหนือคลอง	กระบี่
41	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านหนองสระพัง	9	โพนงาม	คำชะอี	มุกดาหาร
42	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนบ้านดอนขาด	4	ชะโนดน้อย	ดงหลวง	มุกดาหาร
43	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหนองแพบ	7	ศรีกะอาง	บ้านนา	นครนายก
44	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเขาหัวนา	9	เขาเพิ่ม	บ้านนา	นครนายก
45	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านไผ่ยาวสามัคคี	9	โพธิ์ทอง	ปางศิลาทอง	กำแพงเพชร
46	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนบ้านทำร้อยไร่	11	มหาชัย	ไทรงาม	กำแพงเพชร
47	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองม่วง 2000	7	บางกล้า	บางกล้า	สงขลา
48	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านยูงทอง	4	คลองหอยโข่ง	คลองหอยโข่ง	สงขลา
49	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองรี	7	หนองกบ	บ้านโป่ง	ราชบุรี
50	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.)บ้านเขาดิน	6	หนองกระทุ่ม	ปากท่อ	ราชบุรี
51	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทัพยายปอน	1	ประดู่ยี่น	ลานสัก	อุทัยธานี
52	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหนองไผ่ล้อม	8	หนองยายดา	ทัพทัน	อุทัยธานี
53	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านอู่สะเภา	10	ลือ	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
54	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหนองแก้ว	1	หนองแก้ว	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
55	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปางหัวช้าง	14	หนองย่างเสือ	มวกเหล็ก	สระบุรี
56	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านพูนาม	5	ธารเกษม	พระพุทธบาท	สระบุรี
57	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสายโท 7 เหนือ	6	จันทบเพชร	บ้านกรวด	บุรีรัมย์
58	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านโคกเฟื่อง	2	ลำโรงใหม่	ละหานทราย	บุรีรัมย์
59	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคุ้ม	6	คูเมือง	มหาชนะชัย	ยโสธร
60	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านดงบัง	3	หนองคู	เมืองยโสธร	ยโสธร
61	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านธารปลิว	10	ทุ่งหว้า	ทุ่งหว้า	สตูล
62	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านควนสตอ	7	ควนสตอ	ควนโดน	สตูล
63	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปลายคลองก	8	ยกกระบัตร	บ้านแพ้ว	สมุทรสาคร
64	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านหนองนกไข่	5	หนองนกไข่	กระทุ่มแบน	สมุทรสาคร
65	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองคูกลาง	10	เด่นราษฎร์	หนองฮี	ร้อยเอ็ด
66	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านคางสูง	5	ธวัชบุรี	ธวัชบุรี	ร้อยเอ็ด
67	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบ่าหวี	2	บ่าหวี	หาดสำราญ	ตรัง

ที่	ชื่อกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
68	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) กข.คจ.บ้านล่องน้ำ	3	หนองบัว	รัฐา	ตรัง
69	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสวนมะม่วงใต้	5	บ้านจิว	สามโคก	ปทุมธานี
70	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองสำนัก	8	หนองสามวัง	หนองเสือ	ปทุมธานี
71	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกพุทรา	2	โคกพุทรา	โพธิ์ทอง	อ่างทอง
72	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านยางซ้าย	1	ยางซ้าย	โพธิ์ทอง	อ่างทอง
73	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านขามตามูบ	10	ธารละหลอด	พิมาย	นครราชสีมา
74	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านเกาะลอย	10	หนองกรด	ด่านขุนทด	นครราชสีมา
75	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองสังข์	1	หนองสังข์	นาแก	นครพนม
76	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านนาโอ	4	นาเดื่อ	ศรีสงคราม	นครพนม
77	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านป่า	5	ท่าน้ำ	ปะนาเระ	ปัตตานี
78	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข คจ.)	5	นาเกตุ	โคกโพธิ์	ปัตตานี
79	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนานอก	2	ปากแพรก	ปากพะนัง	นครศรีธรรมราช
80	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านวังไทร	7	กำโลน	ลานสกา	นครศรีธรรมราช
81	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านกระยุง	3	นาบัว	เมืองสุรินทร์	สุรินทร์
82	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านยาง	1	ยาง	ศีร์ษะภูมิ	สุรินทร์
83	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสันหลวงใต้	13	เกาะช้าง	แม่สาย	เชียงราย
84	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) บ้านปงบน	10	ดงมะหาวัน	เวียงเชียงรุ้ง	เชียงราย
85	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปลั่งลัก	๑	หนองหญ้าไซ	หนองหญ้าไซ	สุพรรณบุรี
86	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านทะเลเพลาะ	๓	หนองขาม	หนองหญ้าไซ	สุพรรณบุรี
87	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านกำแพงแสน	9	ห้วยหมอนทอง	กำแพงแสน	นครปฐม
88	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) บ้านชัยขันธุ์	2	คลองโยง	พุทธมณฑล	นครปฐม
89	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังไทร	7	ไร่ใหม่	สามร้อยยอด	ประจวบคีรีขันธ์
90	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านสองกะลอน	4	ห้วยทราย	เมืองประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์
91	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหลายท่า	5	ป่าไผ่	ลี้	ลำพูน
92	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านทาแม่ลอบ	2	ทาแม่ลอบ	แม่ทา	ลำพูน
93	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลบางกร่าง	3	บางกร่าง	เมืองนนทบุรี	นนทบุรี
94	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) บ้านหนองไผ่ขาด	5	บ้านใหม่	บางใหญ่	นนทบุรี
95	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเขายี่สาร	1	ยี่สาร	อัมพวา	สมุทรสงคราม
96	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) บ้านบางกระบือ	4	บางกระบือ	บางคนที	สมุทรสงคราม
97	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองมะนาว	10	เกาะจันทร์	เกาะจันทร์	ชลบุรี
98	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน(กข.คจ.) บ้านเขากะทิง	2	บางเสร่	สัตหีบ	ชลบุรี
99	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเขมงคังมัน	8	ชากโดน	แกลง	ระยอง
100	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)บ้านคลองยาง	4	เขาน้อย	เขาชะเมา	ระยอง
101	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแหลมถ่อ	5	ข่อยสูง	อำเภอดรอน	อุตรดิตถ์
102	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านหนองหัวนา	8	สองคอน	อำเภอฟากท่า	อุตรดิตถ์

ที่	ชื่อกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
103	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านลานยาง	10	วังประจวบ	เมืองตาก	ตาก
104	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)บ้านเงาไผ่	11	ช่องแคบ	พบพระ	ตาก
105	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน(กข.คจ) บ้านกมลา	6	กมลา	กะทู้	ภูเก็ต
106	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านมาหนิก	7	ศรีสุนทร	ถลาง	ภูเก็ต
107	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปากชวด	6	พรุไทย	บ้านตาขุน	สุราษฎร์ธานี
108	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน(กข.คจ.)บ้านเข็ยร	5	คลองไทร	ท่าฉาง	สุราษฎร์ธานี
109	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาขุมแซง	1	เทพคีรี	นาวิ่ง	หนองบัวลำภู
110	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านทรายอุดม	6	กุดดินจี่	นากลาง	หนองบัวลำภู
111	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านปุนสวรรค์	9	นาสนุ่น	ศรีเทพ	เพชรบูรณ์
112	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านเนินคนธา	8	ท่าแดง	หนองไผ่	เพชรบูรณ์
113	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านไสเสียบ	5	เกาะเต่า	ป่าพะยอม	พัทลุง
114	กองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน(กข.คจ.)บ้านสังเขย่า	3	ท่ามะเดื่อ	บางแก้ว	พัทลุง
115	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสวนพริก	2	ตากแดด	เมือง	พังงา
116	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านไทรทอง	8	บางวัน	คุระบุรี	พังงา
117	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านกองหิน	4	บางสระเก้า	แหลมสิงห์	จันทบุรี
118	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านบ่อไฟไฟม่	4	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี
119	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านห้วยไทร	2	ลำเลียง	กระบุรี	ระนอง
120	กองทุนหมู่บ้านแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ)	5	กำพวน	สุขสำราญ	ระนอง
121	กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน บ้านบาตันใน	5	ลิดล	เมืองยะลา	ยะลา
122	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนอก	2	ดาฮี	ยะหา	ยะลา
123	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเปล	3	กะลวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
124	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนบ้านตาเซะใต้	6	ปะลुरू	สุไหงปาดิ	นราธิวาส
125	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองขุ่น	2	วาริน	ศรีเมืองใหม่	อุบลราชธานี
126	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านโนน	2	ทุ่งเทิง	เดชอุดม	อุบลราชธานี
127	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโนนงาม	9	ห้วยส้ม	ภูกระดึง	เลย
128	โครงการแก้ไขปัญหา (กข.คจ.) บ้านห้วยยาง	2	โนนป่าซาง	ผาขาว	เลย
129	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านคำสมบูรณ์	3	บึงโขงหลง	บึงโขงหลง	บึงกาฬ
130	โครงการแก้ไขปัญหา (กข.คจ.) บ้านศรีรุ่งเรือง	13	ปากคาด	ปากคาด	บึงกาฬ
131	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบ้านกระทุ่มแพ้ว	4	กระทุ่มแพ้ว	บ้านสร้าง	ปราจีนบุรี
132	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านบ้านหนองจอก	11	บ้านพระ	เมืองปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี
133	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสำนักเย็น	1	พระแท่น	ท่ามะกา	กาญจนบุรี
134	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านทุ่งนา	4	หนองเป็ด	ศรีสวัสดิ์	กาญจนบุรี
135	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองแวง	10	ไชยวาน	ไชยวาน	อุดรธานี
136	โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) บ้านดอนยางเดี่ยว	10	โพนงาม	หนองหาน	อุดรธานี
137	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทุ่งตาเปรี๊ยะ	6	ดงประคำ	พรหมพิราม	พิษณุโลก

ที่	ชื่อกองทุนเกื้อหนุนความสำเร็จ	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
138	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านคลองท่าเนียบ	6	วังวน	พรหมพิราม	พิษณุโลก
139	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านดงไทย	8	นาทุ่ง	สวรรคโลก	สุโขทัย
140	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านมะขามค่อม	9	ยางซ้าย	เมืองสุโขทัย	สุโขทัย
141	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองขาว	5	บึงบัว	วชิรบุรี	พิจิตร
142	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านปากดง	11	สากเหล็ก	สากเหล็ก	พิจิตร
143	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านใหม่พัฒนา	2	หนองแถม	โคกสว่าง	ลพบุรี
144	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านไทรงาม	5	น้ำสุต	พัฒนานิคม	ลพบุรี
145	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโคกหลวง	6	ธาตุทอง	สว่างแดนดิน	สกลนคร
146	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านเหล่าเจริญ	8	ห้วยหลัว	บ้านม่วง	สกลนคร
147	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองสับฟาก	1	หนองกระทุ่ม	ค่ายบางระจัน	สิงห์บุรี
148	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนบ้านกระทุ่มโพรง	6	พระงาม	พรหมบุรี	สิงห์บุรี
149	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านกุดตะกร้า	10	ผักชะ	วัฒนานคร	สระแก้ว
150	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านค่ายเจริญ	1	คลองหินปูน	วังน้ำเย็น	สระแก้ว
151	กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังชุมพร	7	เขานกััน	แม่वंกั	นครสวรรค์
152	โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) บ้านนุ่งผักกาด	2	เขานกััน	แม่वंกั	นครสวรรค์

ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน

เรื่อง ผลคัดเลือกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่ กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินโครงการการแก้ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน กิจกรรมที่ ๓ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงาน พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่องค์ความรู้ สร้างการเรียนรู้และสร้างความตระหนักในการปรับพฤติกรรมทางการเงิน นั้น

บัดนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้พิจารณาการคัดเลือกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏผล ดังนี้

๑. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแขวงเรือ
หมู่ที่ ๗ ตำบลดงเมืองแ่อม อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น
๒. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน
หมู่ที่ ๗ ตำบลลำห้วยหลัว อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
๓. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านซากทองหลาง
หมู่ที่ ตำบลซากบก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
๔. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก
หมู่ที่ ๙ ตำบลด่านช้าง อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
๕. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย
หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านเวียง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่
๖. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์
หมู่ที่ ๑๓ ตำบลโนนคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
๗. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น
หมู่ที่ ๑๐ ตำบลนาดอกคำ อำเภอนาดัง จังหวัดเลย
๘. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยสิงห์
หมู่ที่ ๑ ตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา
๙. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า
หมู่ที่ ๘ ตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
๑๐. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ
หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
๑๑. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่
หมู่ที่ ๑๑ ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
๑๒. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านไอร์เจียะ
หมู่ที่ ๕ ตำบลซากอ อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

๑๓. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโรงวัว
หมู่ที่ ๘ ตำบลเสือโฮก อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท
 ๑๔. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาตินสอ
หมู่ที่ ๑๒ ตำบลดอนแสลบ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี
 ๑๕. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง
หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าสะบ้า อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง
 ๑๖. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง
หมู่ที่ ๔ ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
 ๑๗. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี
หมู่ที่ ๑๓ ตำบลหนองม่วง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว
 ๑๘. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ
หมู่ที่ ๙ ตำบลศรีกระอาง อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
เรื่อง ผลการพิจารณารางวัลเลิศรัฐ ประจำปี ๒๕๖๔

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้มีมติมอบรางวัลให้กับหน่วยงานที่มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภายในองค์กร และเปิดระบบราชการให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

๑. รางวัลเลิศรัฐ

เป็นรางวัลแห่งเกียรติยศที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูหน่วยงานที่ได้มุ่งมั่นปฏิบัติราชการจนประสบความสำเร็จมีความเป็นเลิศแห่งหน่วยงานภาครัฐทั้งปวง

๑.๑ รางวัลเลิศรัฐยอดเยี่ยม เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานที่ได้รับรางวัลระดับดีเด่น ทั้ง ๓ รางวัล ในปีเดียวกัน ประกอบด้วยรางวัลบริการภาครัฐ รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน ๒ รางวัล

ที่	หน่วยงาน
๑	กรมปศุสัตว์
๒	กรมสรรพากร

๑.๒ รางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ จำนวน ๑ รางวัล

ที่	หน่วยงาน	ผลงาน
๑	- กรมควบคุมโรค - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข - กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - กรมการแพทย์	การพัฒนาแพลตฟอร์มระบบนิเวศข้อมูลดิจิทัลแบบบูรณาการ

๑.๓ รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จำนวน ๑ รางวัล

ที่	หน่วยงาน	ผลงาน
๑	กรมชลประทาน	โครงการผันน้ำแบบชุมชนมีส่วนร่วมในทุ่งหนองน้ำบางระกำ

๒. รางวัลบริการภาครัฐ

เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีผลการพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อประชาชน ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นที่ยังพอใจ มีจำนวน ๑๐๓ รางวัล

๒.๑ รางวัลบริการภาครัฐ ระดับดีเด่น จำนวน ๓๐ รางวัล

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
ประเภทนวัตกรรมบริการ จำนวน ๘ รางวัล			
๑	- กรมการแพทย์ - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	- โรงพยาบาลมะเร็งอุดรธานี - คณะวิศวกรรมศาสตร์	"AI Chest 4 All (DMS-TU) for Thai people"
๒	กรมที่ดิน	กองเทคโนโลยีทำแผนที่	นวัตกรรมบริการรังวัดที่ดินด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียมแบบจลน์ (RTK GNSS Network)
๓	กรมวิชาการเกษตร	สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ	นวัตกรรมบริการตรวจไส้เดือนฝอยในพีชนำเข้าสู่ส่งออกด้วยคลื่นความถี่เหนือเสียง
๔	กรมอนามัย	ศูนย์ห้องปฏิบัติการกรมอนามัย	ชุดตรวจอนามัยสิ่งแวดล้อม (DOH Test Kits)
๕	กองทัพเรือ	โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า	นวัตกรรมอุปกรณ์ Drainmate Pro
๖	จังหวัดศรีสะเกษ	ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ	ปฏิบัติหอมแดงด้วยนวัตกรรมจากสิ่งเหลือใช้ให้เป็นเงินล้าน
๗	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมพลังงานสะอาดและสิ่งแวดล้อม	ตาลเดี่ยวโมเดล การจัดการขยะสู่พลังงานและสร้างรายได้ เพื่อความยั่งยืนของชุมชน
๘	มหาวิทยาลัยมหิดล	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี	อุปกรณ์เก็บและล้างสายสวน (Endovascular Basin)
ประเภทพัฒนาการบริการ จำนวน ๖ รางวัล			
๑	กรมพิธีการทูต	กองเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต	โครงการพัฒนาระบบยื่นคำร้องขออำนวยความสะดวกด้านเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตแบบออนไลน์ (e-Privilege)
๒	กรมส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง	สร้างรายได้ ขยายผลผลิต พืชดินนี้สมาชิกสหกรณ์
๓	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	กองวิศวกรรมกรมการแพทย์	การพัฒนาระบบสื่อสารสำหรับงานบริการด้านการแพทย์ฉุกเฉินและสาธารณสุข
๔	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	โรงพยาบาลตะกั่วป่า	การพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางทะเลฝั่งอันดามัน
๕	บริษัท ไปรษณีย์ไทย ดิสทริบิวชัน จำกัด	บริษัท ไปรษณีย์ไทย ดิสทริบิวชัน จำกัด	เพิ่มศักยภาพและยกระดับการให้บริการจัดส่งน้ำยาล้างไตให้ผู้ป่วย

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๖	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	ศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ	ศูนย์นวัตกรรมการผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่ออุตสาหกรรม
ประเภทขยายผลมาตรฐานการบริการ จำนวน ๑ รางวัล			
๑	จังหวัดสุรินทร์	โรงพยาบาลสุรินทร์	โปรแกรม Thai COC เพื่อการดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องอย่างไร้รอยต่อ
ประเภทยกระดับบริการที่ตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด 19 จำนวน ๖ รางวัล			
๑	กรมการกงสุล	-	ระบบลงทะเบียนออนไลน์สำหรับการขอรับหนังสือรับรองการเดินทางเข้าราชอาณาจักร
๒	กรมควบคุมโรค	-	DDC COVID-19 เร็วคือรอด ประชาชนปลอดภัย
๓	กรมประมง	-	กรมประมงร่วมใจต้านภัยสู้โควิด
๔	กรมปศุสัตว์	-	การตรวจประเมินสถานประกอบการเพื่อการส่งออกอาหารคนและสัตว์เลี้ยง โดยการตรวจประเมินระยะไกล
๕	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	-	“ถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สู่อุปกรณ์พัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการของประเทศไทย”
๖	กรมสรรพากร	-	การยกระดับการให้บริการที่ตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด 19 กรมสรรพากร
ประเภทยกระดับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการ จำนวน ๙ รางวัล			
๑	กรมการปกครอง	-	-
๒	กรมเจ้าท่า	-	-
๓	กรมปศุสัตว์	-	-
๔	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	-	-
๕	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	-	-
๖	กรมสรรพสามิต	-	-
๗	กรมสรรพากร	-	-
๘	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	-	-
๙	สำนักงานประกันสังคม	-	-

๒.๒ รางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี จำนวน ๗๓ รางวัล

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
ประเภทนวัตกรรมบริการ จำนวน ๑๗ รางวัล			
๑	กรมควบคุมโรค	กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	"Com-led CRS" ระบบปกป้องพิทักษ์สิทธิ ด้านเอดส์ฯ ด้วยพลังของชุมชน
๒	กรมควบคุมโรค	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๔ จังหวัดสระบุรี	โปรแกรมฐานข้อมูลสุขภาพกลุ่มเสี่ยง Naphralan 4.0
๓	กรมชลประทาน	สำนักวิจัยและพัฒนา	สารควบคุมกำจัดผักตบชวาในทางน้ำ
๔	กรมบัญชีกลาง	กองระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและราคากลาง	e-GP Blockchain
๕	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	กองวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีฝนหลวง	แผนที่ความต้องการน้ำเพื่อการปฏิบัติการฝนหลวง
๖	กรมสรรพากร	-	คืน VRT ด้วยเทคโนโลยี Blockchain
๗	กรมอนามัย	ศูนย์อนามัยที่ ๓ นครสวรรค์	อสม. กับหุ่นเต้านมจำลองมหัศจรรย์ คัดกรองมะเร็ง ลดเสี่ยงให้สตรีเขต ๓
๘	กรมอนามัย	สำนักทันตสาธารณสุข	การขับเคลื่อนมาตรการจัดเก็บภาษีน้ำตาล ในเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพคนไทย
๙	กองทัพบก	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	แม่พิมพ์เสมือนจริงผสมยาปฏิชีวนะ เพื่อรักษากระดูกสะโพกติดเชื้อ
๑๐	กองทัพอากาศ	กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ	โปรแกรมเฝ้าตรวจและพิสูจน์ฝ่าย เพื่อการป้องกันภัยทางอากาศของประเทศไทย
๑๑	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	โรงพยาบาลมหาชนะชัย	เครื่องตรวจประเมินความรู้สึกทำผู้ป่วยเบาหวานแบบดิจิทัล
๑๒	จังหวัดภูเก็ต	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล จังหวัดภูเก็ต	การพัฒนาท่าเรืออัจฉริยะ (Smart Pier)
๑๓	การประปานครหลวง	ฝ่ายคุณภาพน้ำ	Salt-board บอกคุณภาพ
๑๔	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	สำนักประยุกต์และบริการภูมิสารสนเทศ	"ระบบชี้จุดไฟฟ้าเพื่อการลด PM 2.5 ด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ"
๑๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ศูนย์ฝึกสมอง	โปรแกรมฝึกสมองสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะการรู้คิดบกพร่องเล็กน้อย
๑๖	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	-	ระบบสารสนเทศสำหรับบริหารจัดการเครื่องมือแพทย์ในโรงพยาบาล WepMEt
๑๗	มหาวิทยาลัยมหิดล	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี	อุปกรณ์ช่วยเดินกำหนดจังหวะในผู้ป่วยพาร์กินสัน

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
ประเภทพัฒนาการบริการ จำนวน ๓๓ รางวัล			
๑	กรมการค้าภายใน	กองชั่งตวงวัด	การขออนุญาตให้นำเครื่องชั่งตวงวัดออกจากด่านศุลกากรผ่านระบบออนไลน์
๒	กรมการพัฒนาชุมชน	สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน	การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนโดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
๓	กรมการแพทย์	สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ	Innovative Foot Orthotic Clinic
๔	กรมการแพทย์	โรงพยาบาลเลิดสิน	ดูแลด้วยใจ ห่วงใย ใส่ใจ โดยใช้เทคโนโลยี
๕	กรมกิจการเด็กและเยาวชน	สถานสงเคราะห์เด็กชายยะลา จังหวัดยะลา	ต้นแบบการพัฒนาเด็กพิเศษ ELS Model
๖	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท	สังคมสมานฉันท์ สร้างวัฒนธรรมการไกล่เกลี่ย
๗	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	สำนักงานคุ้มครองพยาน	"ประสานพลังรัฐ คุ้มครองราษฎร์ สร้างสันติภาพสู่ภาคใต้"
๘	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	เจรจา ก้าวไกล...ฝ่าภัยโควิด 19
๙	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	กองลิขสิทธิ์	ระบบปรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ และใช้บริการข้อมูลลิขสิทธิ์
๑๐	กรมพัฒนาที่ดิน	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	การพัฒนาระบบบริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน : ดินออนไลน์
๑๑	กรมวิชาการเกษตร	สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน	การผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนด้วยนวัตกรรมปาล์มน้ำมัน
๑๒	กรมศุลกากร	สำนักงานเลขานุการกรม	Customs Chatbot (นายอากร)
๑๓	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา	ชีวิตดีดล้อ (Life On Vehicle Enjoy)
๑๔	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	ศูนย์สนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๑๒ จังหวัดสงขลา	การพัฒนาระบบการบริหารจัดการศูนย์เครื่องมือแพทย์ในโรงพยาบาล
๑๕	กรมสรรพสามิต	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	e-Excise บริการอิเล็กทรอนิกส์จัดเดียว
๑๖	กรมสรรพสามิต	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	การขอใบอนุญาตจำหน่ายสุรา ยาสูบและไฟ ต่อเนื่อง ผ่านธนาคารกรุงไทย และ 7 - ELEVEN ทั่วประเทศ

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๑๗	กรมสรรพากร	กองมาตรฐานการจัดเก็บภาษี	ระบบ My Tax Account
๑๘	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน	“TLS” “GLP”: คุ้มครองสิทธิพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน
๑๙	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	กองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ	รู้ทัน (ROOTAN) : มาตรการเชิงรุกรองรับอาชญากรรมไซเบอร์ในช่วงสถานการณ์โควิด 19
๒๐	กรมหม่อนไหม	กองตรวจสอบและรับรองมาตรฐานหม่อนไหม	ผ้าไหมไทยก้าวไกลด้วย “มาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน”
๒๑	กรมหม่อนไหม	สำนักอนุรักษ์และตรวจสอบมาตรฐานหม่อนไหม	บ้านปากกล้วย สืบสานไหมไทยอีสานในแดนใต้
๒๒	กรมอนามัย	ศูนย์อนามัยที่ ๙ นครราชสีมา	มหัศจรรย์ ๑,๐๐๐ วันแรกแห่งชีวิต เขตสุขภาพที่ ๙
๒๓	กองทัพบก	โรงพยาบาลค่ายสุรสีห์	“การพัฒนาชุดแพทย์เผชิญเหตุทางทหาร (M-MERT SURASI MODEL)”
๒๔	สำนักงานประกันสังคม	กองบริหารการเงินและการบัญชี	การพัฒนาบริการชำระเงินสมทบทางอิเล็กทรอนิกส์แบบครบวงจร
๒๕	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กองต่อต้านการค้ามนุษย์	“PROTECT-U App. ออก Line”
๒๖	กรุงเทพมหานคร	สำนักการแพทย์	โครงการ กทม. ใส่ใจ ผู้สูงวัย หัวใจแกร่ง
๒๗	จังหวัดกาญจนบุรี	โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา	One day One visit One Stop service
๒๘	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กองจัดการโครงการสังคมและสิ่งแวดล้อม ฝ่ายสังคมและสิ่งแวดล้อม	โครงการ ๑ ตำบล ๑ ช่างไฟฟ้า
๒๙	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์	นวัตกรรมเพิ่มผลผลิตและมูลค่ากล้วยไข่เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจการเกษตร
๓๐	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	สำนักพัฒนา	ฟื้นฟูป่า พัฒน่าน้ำ แก่จนคนบนพื้นที่สูง
๓๑	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	-	ระบบศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th)
๓๒	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย	สายกำกับผลิตภัณฑ์ประกันภัย	ประกันภัยเพื่อประชาชนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๓๓	มหาวิทยาลัยมหิดล	คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี	ปลูกถ่ายตับจากพ่อแม่สู่ลูกการให้ที่ยิ่งใหญ่ เติมความหวังให้ครอบครัว
ประเภทขยายผลมาตรฐานการบริการ จำนวน ๒ รางวัล			
๑	กรมควบคุมโรค	สำนักงานป้องกันควบคุมโรค ที่ ๑ เชียงใหม่	มาตรฐานการให้บริการตรวจรักษามาลาเรีย อย่างแม่นยำในพื้นที่ห่างไกลตามแนวชายแดนไทย
๒	สำนักงานปลัดกระทรวง สาธารณสุข	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดยะลา	ระบบการบริหารยาแบบผู้ป่วยมีส่วนร่วม ขณะนอนโรงพยาบาลในจังหวัดยะลา
ประเภทบูรณาการข้อมูลเพื่อการบริการ จำนวน ๒ รางวัล			
๑	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมชลประทาน - กรมอุตุนิยมวิทยา - สำนักงานทรัพยากรน้ำ แห่งชาติ	-	ระบบบูรณาการข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการน้ำ
๒	- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า - สำนักงานประกันสังคม - กรมสรรพากร	-	การเชื่อมโยงข้อมูลเริ่มต้นธุรกิจ
ประเภทยกระดับบริการที่ตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด 19 จำนวน ๑๔ รางวัล			
๑	กรมการขนส่งทางบก	-	DLT ยุคใหม่ ปลอดภัยสู่ NEW NORMAL
๒	กรมพัฒนาสังคม และสวัสดิการ	-	พัฒนาสังคมวิถีใหม่ รู้ทัน ปลอดภัย ห่างไกล โควิด-19
๓	กรมวิทยาศาสตร์บริการ	-	การยกระดับการให้บริการตรวจสอบคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ป้องกันเชื้อโควิด-19
๔	กรมส่งเสริมการเกษตร	-	ระบบส่งเสริมการเกษตรในสถานการณ์ COVID-19 เพื่อการบริการเกษตรกรอย่างยั่งยืน
๕	กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ	-	ช่องทางการค้ายุคใหม่แบบไร้ขีดจำกัด
๖	กรมสุขภาพจิต	-	ดูแลจิตใจในสถานการณ์ COVID-19 (DMH Combats the 4th Wave of COVID-19)
๗	กรมหม่อนไหม	-	ยกระดับงานบริการด้านหม่อนไหมฝ่าวิกฤติ โควิด-19
๘	กรมอนามัย	-	กรมอนามัยยกระดับกระบวนการทำงาน และส่งเสริมป้องกันการแพร่ระบาดโควิด 19
๙	กองทัพอากาศ	-	หุ่นยนต์เพื่อการพยาบาลผู้ป่วย COVID-19 (RTAF Nursing Bot) “น้องถาดหลุม”
๑๐	สำนักงานคณะกรรมการ อาหารและยา	-	อย. รุก ปรับกระบวนการ ยกย่องการบริการ ร่วมต้านภัยโควิด

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๑๑	กรุงเทพมหานคร	-	ระบบคัดกรอง COVID-19 ของกรุงเทพมหานคร (BKK COVID-19)
๑๒	จังหวัดขอนแก่น	-	การช่วยเหลือผู้ประกอบการมะม่วงบ้านแฮด ในช่วงวิกฤติโควิด 19
๑๓	จังหวัดสงขลา	-	เทคโนโลยีสารสนเทศในระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค COVID-19 จังหวัดสงขลา
๑๔	การไฟฟ้านครหลวง	-	การบริหารจัดการงานบริการในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 ของการไฟฟ้านครหลวง
ประเภทยกระดับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการ จำนวน ๕ รางวัล			
๑	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	-	-
๒	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	-	-
๓	สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	-	-
๔	การไฟฟ้านครหลวง	-	-
๕	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	-	-

๓. รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารราชการบนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อและมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง มีจำนวน ๗๘ รางวัล

๓.๑ รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเด่น จำนวน ๓๖ รางวัล

ที่	หน่วยงาน/บุคคล/กลุ่มบุคคล	ผลงาน
ประเภทรางวัลเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance) จำนวน ๔ รางวัล		
๑	กรมที่ดิน	
๒	กรมป่าไม้	
๓	กรมสรรพากร	
๔	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	
ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) จำนวน ๑๖ รางวัล		
๑	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
๒	กรมประมง	หนองบัวพัฒนา ชาวประชาร่วมใจ ชุมชนก้าวไกล สร้างรายได้จากการมีส่วนร่วม

ที่	หน่วยงาน/บุคคล/กลุ่มบุคคล	ผลงาน
๓	กรมปศุสัตว์	การยกระดับอาชีพการเลี้ยงไก่เนื้อเกษตรกร จังหวัดชัยภูมิ สู่ความยั่งยืน
๔	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	โครงการชุมชนต้นแบบบ้านน้ำเค็ม : เครือข่ายเตรียมพร้อม รับมือภัยพิบัติโดยชุมชน
๕	กรมป่าไม้	เครือข่ายรักษป่า พัฒนาชีวิต ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง
๖	กรมพัฒนาที่ดิน	ปลูกผัก รั้งดิน สร้างรายได้ คีนถิ่น สู่ลุ่มน้ำภาค
๗	กรมพัฒนาพลังงานทดแทน และอนุรักษ์พลังงาน	การพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ บ้านเป็งเค็ง ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก
๘	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	สวนอุตสาหกรรมต้นแบบ GOOD LABOUR PRACTICES : GLP โดยผ่านกลไกการบริหารแบบมีส่วนร่วม
๙	กรมสุขภาพจิต	พะงันสร้างใจ ปฐมวัยสร้างชาติ
๑๐	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	รวมพลังชุมชนสร้างป่า พัฒนากาแฟสร้างชีวิตสู่ความยั่งยืน บ้านปางขอน
๑๑	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	การบริหารจัดการสินค้าปาล์มน้ำมันแบบมีส่วนร่วม ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร
๑๒	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด	น้ำพุดเดล : รูปแบบการควบคุมพืชกระท่อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
๑๓	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	โครงการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย เกษตรกรอินทรีย์ จังหวัดปราจีนบุรี
๑๔	สำนักงานปลัดกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	โครงการเครือข่ายขยะพันธุ์ดี ต้นแบบอย่างความดี เพื่อชุมชนเจ้าพระยา
๑๕	องค์การบริหารส่วนตำบลทับน้ำ	การบริหารจัดการน้ำต่อสู้อุทกภัยถล่ม
๑๖	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	ชุมชนไม่มีค่า ดูแลรักษา สร้างรายได้
ประเภทรางวัลผู้นำที่ส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen) จำนวน ๘ รางวัล		
๑	นางกมลทิพย์ พรหมเดช ประธานชมรมแม่และเด็ก	พะงันสร้างใจ ปฐมวัยสร้างชาติ
๒	นายทวีวัตร เครือสาย นายกสมาคมประชาสังคมชุมพร	การบริหารจัดการสินค้าปาล์มน้ำมันแบบมีส่วนร่วม ตำบลละแม อำเภอละแม จังหวัดชุมพร
๓	นายไมตรี จงไกรจักร ประธานศูนย์ประสานงานชุมชนบ้านน้ำเค็ม	โครงการชุมชนต้นแบบบ้านน้ำเค็ม : เครือข่ายเตรียมพร้อม รับมือภัยพิบัติโดยชุมชน
๔	นางระตะนะ ศรีวรกุล ประธานเครือข่ายสหกรณ์เกษตรกรอินทรีย์ จังหวัดปราจีนบุรี	โครงการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย เกษตรกรอินทรีย์ จังหวัดปราจีนบุรี
๕	นายวาสนา นาคติกล ประธานชมรมผู้ประกอบการมาตรฐาน ฟาร์มสัตว์ปีก จังหวัดชัยภูมิ	การยกระดับอาชีพการเลี้ยงไก่เนื้อเกษตรกร จังหวัดชัยภูมิ สู่ความยั่งยืน

ที่	หน่วยงาน/บุคคล/กลุ่มบุคคล	ผลงาน
๖	สิบท สงคราม บัวทอง กำนันตำบลน้ำพุ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	น้ำพุโมเดล : รูปแบบการควบคุมพืชกระท่อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
๗	นายสมศักดิ์ บ่องเขาย้อย ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ประจวบคีรีขันธ์บางแก้ว	โครงการผันน้ำแบบชุมชนมีส่วนร่วมในทุ่งหนองน้ำ บางระกำ
๘	นายสมหมาย มากสาคร ผู้ใหญ่บ้าน ชุมชนบ้านคุดมะม่วง จังหวัดกำแพงเพชร	โครงการเครือข่ายขยะพันธ์ดี ต้นแบบอย่างความดี เพื่อชุมชนเจ้าพระยา

ประเพณีร่วมใจแก้จน (Collaboration towards Poverty Eradication) จำนวน ๘ รางวัล

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๑	กรมพัฒนาที่ดิน	สถานีพัฒนาที่ดิน ศรีสะเกษ	โครงการโคกงานแก้จน ปลูกถั่วพุ่มบำรุงดินดี ผลผลิต ข้าวหอมมะลิเพิ่มพูน
๒	กรมส่งเสริมการเกษตร	สำนักงานเกษตร จังหวัดเพชรบูรณ์	โครงการวิสาหกิจชุมชนภายใต้แปลงใหญ่ร่วมใจแก้จน ชุมชนผู้ปลูกกาแฟน้ำหนาว
๓	กรมส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดสุโขทัย	โครงการวิถีแก้จนของคนสหกรณ์บ้านหนองบัว
๔	สำนักงานการปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	สำนักงาน การปฏิรูปที่ดิน จังหวัดนครสวรรค์	โครงการบ้าน วัด โรงเรียน : การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ปลูกพืชและสมุนไพรทางการเกษตร และแปรรูปในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
๕	จังหวัดขอนแก่น	สำนักงานเกษตร จังหวัดขอนแก่น	โครงการจังหวัดเงินล้านแสนต่อ
๖	จังหวัดขอนแก่น	สำนักงานเกษตร และสหกรณ์ จังหวัดขอนแก่น	โครงการโนนเขวา โมเดล
๗	จังหวัดชลบุรี	สำนักงาน การท่องเที่ยว และกีฬา จังหวัดชลบุรี	โครงการต้นแบบการท่องเที่ยวทางเลือกของจังหวัดชลบุรี
๘	เทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี	กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมือง หนองปรือ	โครงการสร้างโอกาส เสริมพลังให้คนพิการมีอาชีพ มีงานทำ

๓.๒ รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดี จำนวน ๔๒ รางวัล

ที่	หน่วยงาน/บุคคล/กลุ่มบุคคล	ผลงาน
ประเภทรางวัลเปิดใจใกล้ชิดประชาชน (Open Governance) จำนวน ๓ รางวัล		
๑	กรมการพัฒนาชุมชน	
๒	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
๓	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
ประเภทรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) จำนวน ๒๖ รางวัล		
๑	กรมการพัฒนาชุมชน	โครงการพัฒนาเส้นใยกล้วยเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายและเคหะสิ่งทอ
๒	กรมการพัฒนาชุมชน	โครงการส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการชุมชน
๓	กรมการพัฒนาชุมชน	สารชีโรซ์ แบรินด์ ขับเคลื่อนสู่บุรีรัมย์โมเดล
๔	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรในยุคการค้าเสรี
๕	กรมประมง	ปลาของพ่อ หล่อเลี้ยงชีวิตพิชิตความจนคนท่าข้าม
๖	กรมประมง	อนุรักษ์พันธุ์ปลาประจำถิ่นบริเวณพื้นที่ต้นน้ำมูล
๗	กรมพัฒนาที่ดิน	คันทาพารวย คุน้ำสวย ช่วยขจัดภัยแล้ง ตำบลบึงกระจับ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์
๘	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	ศูนย์ส่งเสริมสวัสดิการสังคมชุมชนบนพื้นที่สูง (ศสส.)
๙	กองบัญชาการกองทัพไทย	ภูคาโมเดล : ต้นแบบฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ ด้วยหลักกิจกรรมธรรมชาติ บ้านใหม่ภูคา อำเภอบัว จังหวัดน่าน
๑๐	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มกาแพบ้านถ้ำสิงห์ อำเภอมะนัง จังหวัดชุมพร
๑๑	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	สานเพื่อก่อ ซ่อมเพื่อสร้าง SYNERGY OF KRABI
๑๒	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	รวมพลัง รวมใจ สุขโขทัยเมืองผาสุก
๑๓	สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	โครงการการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านควนอินนอโม
๑๔	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	พรุหมาก - เกาะครก ร่วมใจบำบัดยาเสพติด
๑๕	จังหวัดขอนแก่น	ขอนแก่นรวมใจ ลดมลพิษทางอากาศ (PM 2.5) เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
๑๖	จังหวัดขอนแก่น	ถึงขยะล่องหน ตำบลบ้านแฮด
๑๗	จังหวัดตาก	การพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อแนวชายแดนชเวนนอกโก่
๑๘	จังหวัดนครศรีธรรมราช	การพัฒนาเมืองด้วยทุนทางวัฒนธรรม (ตลาดชุมทางทุ่งสง)
๑๙	จังหวัดเพชรบุรี	โครงการชุมชนสีเขียวร่วมใจ ลดภัยคาร์บอน จังหวัดเพชรบุรี
๒๐	จังหวัดสมุทรปราการ	รณรงค์คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

ที่	หน่วยงาน/บุคคล/กลุ่มบุคคล	ผลงาน
๒๑	จังหวัดสมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมกิจกรรมการปลูกป่าชายเลน
๒๒	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	มั่นคงด้วยอาหาร ธนาคารในป่า รักษาทรัพยากร
๒๓	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ภายใต้ที่ดินจำกัด
๒๔	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	พัฒนาชุมชนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการมีส่วนร่วม ตำบลแม่ศึก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
๒๕	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	โครงการส่งเสริมและสนับสนุนนวัตกรรมดิจิทัล เพื่อชุมชน ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
๒๖	สถาบันพระปกเกล้า	โครงการปฏิบัติการเสริมสร้างพลังพลเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ประเภทรางวัลผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ (Engaged Citizen) จำนวน ๔ รางวัล

๑	นายคำภีร์ หงษ์คำ ประธานกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ตำบลบึงกระจับ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์	คันทนาพารวย คุน้ำสวย ช่วยขจัดภัยแล้ง ตำบลบึงกระจับ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
๒	นางจันทร์ธิดา ปิ่นศิริ ประธานเครือข่าย ทสม. อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี	โครงการชุมชนสีเขียวร่วมใจ ลดภัยคาร์บอน จังหวัดเพชรบุรี
๓	นายมรินทร์ ต้นดีชำนาญกุล รักษาการประธานคณะกรรมการ ประชาคมวัฒนธรรม อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	การพัฒนาเมืองด้วยทุนทางวัฒนธรรม (ตลาดชุมชนทุ่งสง)
๔	นายวิสูตร นวมศิริ อดีตผู้ใหญ่บ้าน บ้านบางบ่อล่าง หมู่ ๑๐ ตำบลบางแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม	โครงการส่งเสริมกิจกรรมการปลูกป่าชายเลน

ประเภทรางวัลเลื่องลือขยายผล (Participation Expanded) จำนวน ๑ รางวัล

๑	กรมพัฒนาที่ดิน	ปลูกฮักท้องถิ่น หมออินอินทรีย์ วิถีโสธร
---	----------------	---

ประเภทร่วมใจแก้จน (Collaboration towards Poverty Eradication) จำนวน ๘ รางวัล

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๑	กรมกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว	ศูนย์เรียนรู้ การพัฒนาสตรี และครอบครัว จังหวัดเชียงราย	โครงการศูนย์เรียนรู้และจำหน่ายผ้าทอกะเหรี่ยง ครบวงจรบ้านคางใจ

ที่	หน่วยงาน	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	ผลงาน
๒	กรมที่ดิน	สำนักจัดการที่ดิน ของรัฐ	โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน สาธารณประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขจัดความยากจน และพัฒนาชนบท
๓	กรมส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดตาก	โครงการร่วมใจแก้จนชุมชนชาติพันธุ์ สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูง แบบโครงการหลวงพบพระ จำกัด
๔	กรมส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดสงขลา	โครงการสัมมนาเพื่ออัตลักษณ์สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แก่ชุมชน สหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด
๕	กรมส่งเสริมสหกรณ์	สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดอำนาจเจริญ	โครงการส่งเสริมเลี้ยงสุกรครบวงจร แก่หนี้ แก้จน
๖	กรมหม่อนไหม	ศูนย์หม่อนไหม เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดกาญจนบุรี	โครงการสร้างอาชีพ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพิ่มรายได้ แก้จน
๗	สำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	สำนักงานนโยบาย และแผน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	โครงการกองทุนสิ่งแวดล้อมหลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พอเพียงสู่ชุมชน พื้นฟู ดิน น้ำ ป่า อ่าเอนแวงน้อย จังหวัดขอนแก่น
๘	องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดปัตตานี	กองแผน และงบประมาณ องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ปัตตานี	โครงการน้ำคือชีวิต : ศาสตร์พระราชาสู่แปลงเกษตร ผสมผสานประชารัฐ

๔. รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ
ขององค์กร มีจำนวน ๑๔ รางวัล

๔.๑ รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ๔.๐ จำนวน ๑๕ รางวัล

ที่	หน่วยงาน
ระดับพัฒนาจนเกิดผล (Significance) จำนวน ๑ รางวัล	
๑	กรมสรรพากร
ระดับก้าวหน้า (Advance) จำนวน ๑๔ รางวัล	
๑	กรมธนารักษ์
๒	กรมศุลกากร
๓	กรมสรรพสามิต
๔	กรมปศุสัตว์

ที่	หน่วยงาน
๕	กรมพัฒนาที่ดิน
๖	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๗	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๘	กรมบังคับคดี
๙	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๑๐	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๑	กรมสุขภาพจิต
๑๒	จังหวัดขอนแก่น
๑๓	จังหวัดพิจิตร
๑๔	จังหวัดสระบุรี

๔.๒ รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ รายนาม จำนวน ๓๔ รางวัล

ที่	หน่วยงาน
หมวด ๑ ด้านการนำองค์การและความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวน ๙ รางวัล	
๑	กรมการปกครอง
๒	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
๓	กรมที่ดิน
๔	กรมพัฒนาที่ดิน
๕	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
๖	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๗	จังหวัดขอนแก่น
๘	จังหวัดพิษณุโลก
๙	จังหวัดแพร่
หมวด ๒ ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์และการสื่อสารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ จำนวน ๑๑ รางวัล	
๑	กรมการแพทย์
๒	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๓	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๔	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๕	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๗	จังหวัดตราด
๘	จังหวัดนครราชสีมา
๙	จังหวัดศรีสะเกษ
๑๐	จังหวัดสมุทรสาคร
๑๑	จังหวัดสิงห์บุรี

ที่	หน่วยงาน
หมวด ๓ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน ๘ รางวัล	
๑	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๒	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
๓	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๔	สำนักงานประกันสังคม
๕	จังหวัดชัยนาท
๖	จังหวัดนครสวรรค์
๗	จังหวัดลำพูน
๘	จังหวัดหนองคาย
หมวด ๔ ด้านการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานขององค์กรและการจัดการความรู้ จำนวน ๓ รางวัล	
๑	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๒	กองทัพเรือ
๓	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
หมวด ๕ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล จำนวน ๑ รางวัล	
๑	กรมการแพทย์
หมวด ๖ ด้านกระบวนการคุณภาพและนวัตกรรม จำนวน ๒ รางวัล	
๑	กรมการพัฒนาชุมชน
๒	จังหวัดอำนาจเจริญ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิชิต เครืองาม)

ประธานกรรมการพัฒนาระบบราชการ

การออม The Series

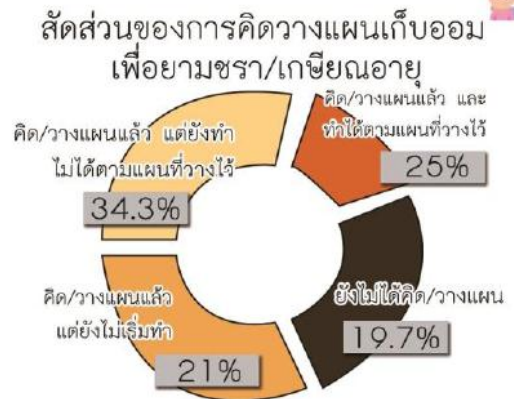

บทความ : ญัฐปัทม์ เทียงธรรม
กรรมกริรมย์ สุริยะศรี

ตอนที่ 2 การออมเชิงคุณภาพเพื่อชีวิตวัยเกษียณ

พฤติกรรมกรรมการออมของคนไทย จากผลสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า คนไทยในปัจจุบันมีการออมเงิน คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 77.4 ของประชากรทั้งหมด โดยร้อยละ 47.4 เป็นการออมระยะสั้น ส่วนร้อยละ 52.6 เป็นการออมระยะยาว ซึ่งแบ่งออกเป็นการออมเพื่อการซื้อบ้าน การออมเพื่อการศึกษาบุตร และการออมเพื่อยามเกษียณ แสดงให้เห็นว่าคนไทยที่คิดวางแผนออมเงินเพื่อยามเกษียณยังมีจำนวนน้อย หากพิจารณาการวางแผนเก็บออมเพื่อยามเกษียณของคนไทยส่วนใหญ่ มีเพียงร้อยละ 25 เท่านั้น ที่มีการวางแผนเก็บออมเพื่อยามเกษียณและสามารถทำตามแผนที่วางเอาไว้ได้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 สัดส่วนของการคิดวางแผนเก็บออมเพื่อยามชรา/เกษียณอายุ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

RETIREMENT PLANNING?

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562 พบว่า ตัวชี้วัดที่คนไทยไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด คือ ตัวชี้วัดที่ 21 คนอายุ 60 ปี ขึ้นไป ไม่มีอาชีพและรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.นฤา วะสี หัวหน้ากลุ่มงานวิจัย สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ กล่าวว่า คนอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีสัดส่วนในการพึ่งเงินโอนจากลูกหลานเป็นรายได้หลักเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 27 ซึ่งบ่งบอกถึงช่วงที่อยู่ในวัยทำงานไม่ได้มีการวางแผนออมเงินยามเกษียณ เมื่อถึงวัยเกษียณจึงมีปัญหาเรื่องของการใช้จ่ายไม่เพียงพอและต้องอาศัยเงินโอนจากลูกหลานมากขึ้น รวมถึงไม่มีเงินออมเป็นของตัวเอง ถ้ายังปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไป คนไทยส่วนใหญ่จะไม่สามารถเกษียณอายุได้อย่างมั่งคั่งแน่นอน

“เพื่อให้คนไทยทุกคนมีชีวิตวัยเกษียณอย่างเกษม
เราควรเริ่มต้นวางแผนการออมและการลงทุนในระยะยาว
ตั้งแต่วันนี้ ด้วยการ “ออมเชิงคุณภาพ” ตามสมการที่ว่า
“รายได้ - เงินออม = เหลือจ่าย”
โดยให้เงินออมเป็นส่วนสำคัญของชีวิตที่จะการันตี
ความมั่งคั่ง และไม่เป็นภาระของลูกหลานอีกต่อไป”

วางแผนเกษียณ ด้วย 6 ขั้นตอน

- 1 กำหนดอายุเกษียณและอายุขัย ปกติคนเราจะเกษียณที่อายุ 60 ปี และมีอายุขัยซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 80 ปี
- 2 คำนวณค่าใช้จ่ายในยามเกษียณ ถ้าเราวางแผนเกษียณตอนอายุ 60 ปี และใช้ชีวิตจนถึงอายุ 80 ปี ดังนั้น เราจะมีเวลา 20 ปี ในการใช้จ่ายยามเกษียณ หากใช้เงินเดือนละ 20,000 บาท x 12 เดือน x 20 ปี จะได้เท่ากับ 4,800,000 บาท ซึ่งเป็นเงินก้อนที่เราต้องเก็บไว้ก่อนเกษียณ คิดจากสูตร (ภาพที่ 2)

[คิดจากสูตร : ค่าใช้จ่ายรายเดือน X 12 X จำนวนปีที่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณ]

ภาพที่ 2 สูตรการคำนวณค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ (<https://aommoney.com>)

- 3 ตรวจสอบเงินออมเพื่อเกษียณจากแหล่งต่าง ๆ โดยถามตัวเองตอนนี้ว่า “เรามีเงินออมเพื่อเกษียณจากแหล่งใดบ้าง” เช่น ประกันชีวิต กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund : LTF) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund : RMF) กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เป็นต้น
- 4 คำนวณเงินออมที่ยังขาดอยู่ ถ้าหากยังไม่มี เราจะเตรียมออมเงินหรือเงินลงทุนอย่างไรบ้าง
- 5 วางแผนออมเงินเพิ่ม โดยจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เขียนแผนการออมเพิ่ม มีวินัย และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
- 6 ทบทวนเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ โดยตรวจสอบว่าเราทำได้ตามแผนที่วางไว้หรือไม่ การออมและการลงทุนที่เราทำไว้ มีผลตอบแทนหรือความเสี่ยงเป็นอย่างไร เพื่อปรับปรุงแผนการออมให้เหมาะสมตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้

“แล้วเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจะเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนมีการ “ออมเชิงคุณภาพ” อย่างไร?”

1. สํารวจข้อมูลการออมและจัดกลุ่มการออมของคนในชุมชน

กลุ่มที่ 1 : ไม่มีเงินออม ควรหาสาเหตุที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ค่าครองชีพสูง เงินไม่พอใช้ ไม่มีเงินเหลือเก็บ มีหนี้สินเยอะ และหาวิธีแก้ไข ปัญหาโดยให้คนในชุมชนจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อสำรวจตัวเองว่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปหรือไม่ เมื่อทราบแล้วจะได้ปรับพฤติกรรมให้ประหยัดขึ้น วางแผนการออมก่อนใช้จ่ายในแต่ละเดือน และมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้

กลุ่มที่ 2 : มีเงินออม

โดยให้คนในชุมชนกำหนดเป้าหมายหลังเกษียณตามหลัก “SMART Goals” เพื่อวางแผนเกษียณสุข (ภาพที่ 3)

“SMART Goals”

S	Specific ชัดเจน เป้าหมายที่ดีต้องถูกกำหนดไว้อย่างเฉพาะเจาะจง ชัดเจน ไม่คลุมเครือ รู้ว่าต้องการอะไรและจะบรรลุเป้าหมายก่อนไหน
M	Measurable วัดผลได้ เป้าหมายที่ดีต้องวัดผลเป็นตัวเลขหรือ ตัวเงินได้อย่างชัดเจน เพราะจะทำให้เห็นระยะทางของความก้าวหน้า และรู้ว่าใกล้จะถึงเป้าหมายแล้วหรือยัง
A	Achievable ทำสำเร็จได้ เป้าหมายที่ดีต้องสามารถทำให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ รู้ว่าต้องทำอะไร และมีความรับผิดชอบในการทำให้สำเร็จ
R	Realistic เป็นไปได้ เป้าหมายที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ สอดคล้อง สอดคล้องกับความเป็นจริง และมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตเรา
T	Time Bound มีกรอบเวลาที่แน่ชัด รู้ว่าต้องให้ระยะเวลาทำใ้สำเร็จตามเป้าหมาย แต่โดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ เป้าหมายระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี) ระยะกลาง (1-10 ปี) และระยะยาว (10 ปีขึ้นไป)

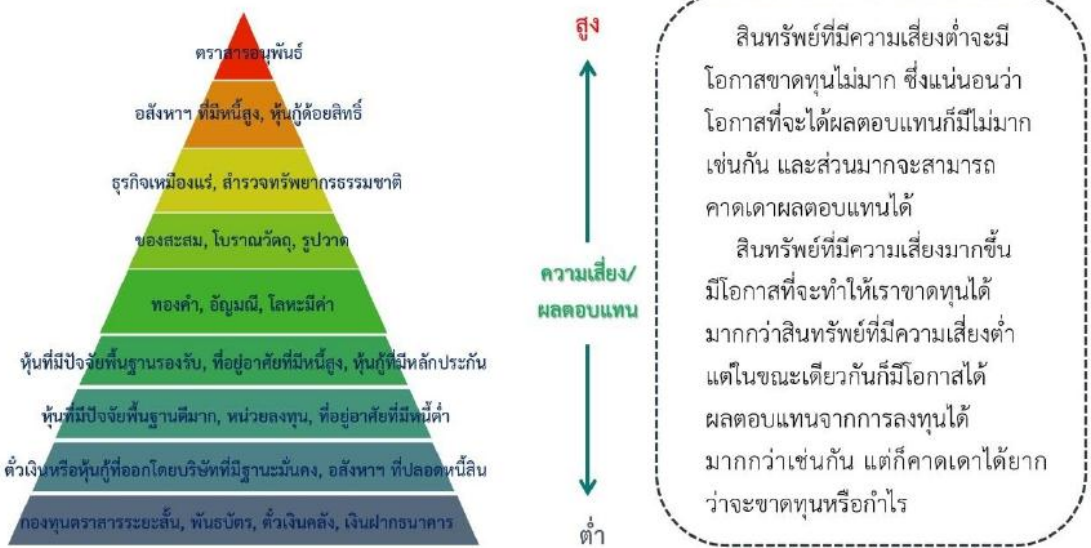
ภาพที่ 3 กำหนดเป้าหมายชีวิตด้วย “SMART Goals” (www.set.or.th)

2. สนับสนุนการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

สนับสนุนให้คนในชุมชนในระดับครัวเรือนพึ่งพาตนเอง โดยการสร้างความมั่นคงทางอาหาร เช่น ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ แปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน และในระดับก้าวหน้า โดยการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการในยุค 4.0 เพื่อผลิตสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับรูปแบบ “โซเชี่ยลคอมเมอร์ซ” (Social Commerce) คือ การขายสินค้าผ่านโซเชี่ยลมีเดียโดยตรง ไม่ว่าจะเป็น Instagram Facebook หรือ Line

3. จัดสรรเงินออมและการลงทุน

ส่งเสริมให้คนในชุมชนวางแผนการออมก่อนใช้จ่าย และให้ความรู้ในเรื่องการเลือกของทางการลงทุนที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยยึดสโลแกนที่ว่า “การลงทุนมีความเสี่ยง โปรดศึกษาข้อมูลก่อนการตัดสินใจลงทุน” เพราะฉะนั้นก่อนจะแนะนำให้คนในชุมชนลงทุนทุกครั้ง ต้องให้คนในชุมชนลองประเมินตัวเองก่อนว่า “เขาสามารถรับความเสี่ยงได้แค่ไหน” ในแบบทดสอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือเข้าไปที่ลิงค์ https://www.set.or.th/education/th/online_classroom/risk.html และต้องลงทุนอะไรบ้าง (ภาพที่ 4) โดยสามารถติดตามได้เพิ่มเติมใน SET Education ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือเข้าไปที่ลิงค์ <https://www.set.or.th/set/education/main.do>

ภาพที่ 4 ปิรามิดการลงทุน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

4. จัดกิจกรรมรณรงค์การออมเพื่อวัยเกษียณ

โดยร่วมกับสถาบันทางการเงิน และส่วนราชการในจังหวัด เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการออมเพื่อวัยเกษียณ

5. ติดตามและประเมินผล

เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนตรวจสอบว่าคนในชุมชนทำได้ตามแผนการออมเพื่อวัยเกษียณที่วางไว้หรือไม่ ถ้ายังไม่เป็นไปตามแผนก็ต้องมีการทบทวนและปรับปรุงให้เหมาะสม

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน เชื่อว่า “การวางแผนเกษียณอายุ” เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้วัยเกษียณมีสุขภาพทางการเงินที่ดี ส่งผลให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจดีตามไปด้วย เพราะไม่ต้องกังวลกับปัญหาทางการเงิน เวลาเจ็บป่วยก็มีเงินรักษา แถมมีเงินมาใช้จ่ายเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ พร้อมก้าวไปสู่ วัยเก่าผู้มีชีวิต “เกษียณสุข” ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน. “รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2562.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://bit.ly/34sLRmg> สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2563
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. “เงินทองต้องวางแผน : กำหนดเป้าหมายชีวิต.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.set.or.th/set/financialplanning/lifeevent.do?name=wealth_lifegoals&innerMenuId=1 สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2563
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. “วางแผนเกษียณอย่างไร ให้มีเงินใช้ไปทั้งชาติ.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.set.or.th/set/financialplanning/lifeevent.do?name=lifeevent_detail_retire-1&innerMenuId=14 สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2563
- นายปั้นเงิน aomMoney. “3 วิธีเด็ด ๆ สำหรับเตรียมเงินใช้จ่ายเกษียณ.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://cutt.ly/Nf5TN4S> สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2563
- ปนัดดา ภูหอม. “ภาวะการออมของคนไทย.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://bit.ly/3nojEpi> สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2563
- ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. “คู่มือเงินทองต้องวางแผน ฉบับสมาชิก กบข. ตอน เกษียณสบาย สบายใจได้.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.gpf.or.th/thai2019/assets/pdf/GPFRetirement2019_WebPDF_new.pdf สืบค้นวันที่ 4 ตุลาคม 2563
- TNN16. (30 กันยายน 2563). รายการ BUSINESS WATCH [Video file]. สืบค้นจาก <https://youtu.be/HVUo1-ha8l4>

1. นายทรงพล วิชัยชัทคะ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
2. นางสาวจุฑาทิพย์ สมปราชาฐานันท์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชน
ตามแนวพระราชดำริ
3. นางทัศนีย์ ตันจริยภรณ์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
4. นายวิญญ์ สืบทรง
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
5. นางจุฑารัตน์ ชุนเกาะ
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

จัดทำโดย

ทีมวิชาการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

“ สทอ. ”
 สภากงทุนชุมชนตามหลักการวินาศ
 ฉบับที่ 4 : 29 กันยายน 2564

**ปลดหนี้ประชาชนอย่างยั่งยืนด้วย
 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน**

ผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ก่อให้เกิดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประชาชนในชนบท ประชาชนส่วนหนึ่งต้องการเงินทุนในการเลี้ยงชีพแต่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน จึงทำให้หลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน พร้อมใจกันส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนได้ง่ายขึ้น และกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย คือหนึ่งในหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรการเงินชุมชนในพื้นที่ชนบททั่วประเทศ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนสามารถกู้ยืมเงินมาลงทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ นอกจากนี้ ยังมีองค์กรการเงินชุมชนในชุมชนอีกหลายกลุ่มที่ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุน เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กองทุนกลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นต้น แต่ปัญหาที่ตามมา คือ **“ประชาชนได้กู้ยืมเงินหลายที่ เป็นหนี้หลายทาง”** ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินพอกพูนเพิ่มขึ้น

ในปี พ.ศ. 2551 กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน” โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็งเป็นแกนหลักในการจัดตั้ง และต่อมาในปี พ.ศ. 2561 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม องค์กรการเงินต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนให้ประชาชน ที่เป็นหนี้ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญาเงินกู้จากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม กองทุน องค์กรการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ ปรับลดอัตราดอกเบี้ย ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ มีเป้าหมายให้ประชาชนสามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด ซึ่งผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่ผ่านมา ในช่วงปี 2560–2562 สามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จำนวน 45,873 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 50.77 ของครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 924 แห่ง/หมู่บ้าน มีการดำเนินการบริหารจัดการหนี้ผ่านกิจกรรม “สำนึกดี แพลนดี บริหารหนี้ได้” ซึ่งมีครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 90,360 ครัวเรือน และมีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกจำนวน 40,231 ครัวเรือน ใน 924 หมู่บ้าน สามารถลดและปลดหนี้ได้ถึง 871,827,496 บาท

การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ภายใต้โครงการบริหารจัดการหนี้ไปสู่อีก 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ได้รับความสนใจจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ให้กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน เสนอต่อคณะกรรมการ โดยผลการศึกษาดังนี้ หลักการที่นำไปใช้ในการขยายผลการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในพื้นที่ อันดับแรกคือ การคัดเลือกพื้นที่ในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ควรเลือกพื้นที่ที่มีจำนวนครัวเรือนเป็นจำนวนมากที่ประสบปัญหาภาวะหนี้สิน

และมีความพร้อม ความสมัครใจ ประกอบกับความเข้มแข็งของคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่สามารถบูรณาการกองทุนชุมชนในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการหนี้ร่วมกันได้ มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของแต่ละกองทุน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมถึงมีการบริหารจัดการความเสี่ยงในการปรับโครงสร้างหนี้ ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอในการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและส่งเสริมอาชีพ จะช่วยหนุนเสริมให้ชุมชนร่วมใจกันบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือนให้หมดไป อีกทั้งการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน และมีนโยบายให้สถาบันการเงินของรัฐ ออกมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพื่อช่วยเสริมสภาพคล่องในการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา ว่าเกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณของรัฐบาลอย่างเหมาะสม อีกทั้งเพื่อเป็นข้อมูลให้รัฐบาลจะนำไปพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการในภายภาคหน้าต่อไป

มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างจริงจัง รวมถึงพัฒนาให้ปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความตระหนัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ มีความขยัน อดทน และมุ่งมั่นที่จะนำครอบครัวไปสู่อนาคตที่ดีกว่า การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ จะต้องมีการสำรวจ และจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ พร้อมนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดประเภทลูกหนี้ โดยนำข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมด มาวิเคราะห์จำนวนหนี้และศักยภาพของลูกหนี้ทั้งหมดแต่ละราย จัดกลุ่มตามจำนวนยอดหนี้ทั้งหมด โดยจัดลำดับการคัดเลือกครัวเรือนเพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ และครัวเรือนต้องเข้าใจในแนวทางการช่วยเหลือ สมัครใจ ยอมรับ และมีความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การลดหนี้ ปลดหนี้ในที่สุด

การบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ไม่อาจใช้แก้ปัญหาให้กับครัวเรือนเป้าหมายได้ทุกครัวเรือน เพราะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณภาพของลูกหนี้ จิตสำนึก ความตระหนักรับผิดชอบของลูกหนี้ เนื่องจากการดำเนินชีวิตของแต่ละครัวเรือนแตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายหรือลูกหนี้ขาดคุณภาพในการบริหารจัดการหนี้ คือ มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ มีรายได้ไม่มั่นคง ขาดรายได้ประจำ ขาดการออมเงิน ขาดวินัยทางการเงิน ขาดองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาทางการเงิน และปัญหาเชิงพฤติกรรม เช่น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อดายมูข เป็นต้น ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้ต้องได้รับการปรับแนวคิดทัศนคติในการสร้างวินัยทางการเงิน

การขยายผลไปสู่ครัวเรือนที่จัดอยู่ในประเภทลูกหนี้เสียหรือหนี้สินล้นพ้นตัวเพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถเข้าสู่กระบวนการ 1 ครัวเรือน 1 สัญญาต่อไป จะต้องเพิ่มความเข้มแข็งทางการเงินครัวเรือนเป้าหมาย โดยปรับหลักสูตรการอบรมและเสริมทักษะแก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่องการพัฒนาทักษะทางการเงินและการจัดการด้านการเงินเพื่อการประกอบอาชีพ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีทำธุรกรรมด้านการเงินเพื่อความสะดวกและลดต้นทุนอาศัยความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนาชุมชนและการเงินชุมชน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ที่ค้ำจุนถึงการตลาด ความต้องการ และศักยภาพของครัวเรือนเป้าหมาย อีกทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาและทักษะในการพัฒนาอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ พัฒนาด้านการตลาดให้ทันสมัยนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งผลให้ครัวเรือนเป้าหมายมีรายได้อย่างยั่งยืน

การวางระบบติดตาม ประเมินผล โดยระบบที่
 เลี้ยง ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชน มีการติดตาม สนับสนุน
 การดำเนินงาน ในรูปแบบทีมที่ปรึกษาแก่พื้นที่ จะมี
 กลไกในการติดตามสนับสนุน การดำเนินการที่มี
 พัฒนาการจังหวัด ผู้อำนวยการกลุ่มงาน พัฒนาการ
 อำเภอ ติดตามกำกับดูแล รวมทั้งกำกับเจ้าหน้าที่ที่
 รับผิดชอบให้ความสำคัญในการดำเนินการขับเคลื่อน
 การดำเนินงานมีนักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดเป็นผู้
 ประสานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระดับกรม ทำหน้าที่
 ถ่ายทอดแนวทางสื่อสารสร้างความรู้ ความเข้าใจ
 ติดตาม สนับสนุนให้คำแนะนำ และมีพัฒนาการ
 ลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานต่อเนื่อง มีคณะกรรมการ
 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ติดตามตรวจเยี่ยมครัวเรือน
 เป้าหมายโดยตรง เป็นผู้ตรวจสอบ ประเมินความสามารถ
 ในการชำระหนี้ครัวเรือน และส่งเสริมการประกอบ
 อาชีพ เพื่อให้กำลังใจ ให้คำแนะนำปรึกษาและสร้าง
 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการกับครัวเรือน
 เป้าหมาย และจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนเป็นตัวอย่าง
 ให้ครัวเรือนที่ต้องการเข้าสู่การบริหารจัดการหนี้ใน
 อนาคต หากแต่การดำเนินการด้วยทีมที่ปรึกษาแก่พื้นที่

จำเป็นต้องเพิ่มองค์ประกอบของทีมในระดับพื้นที่ อัน
 หมายถึง ผู้แทนองค์กรชุมชน แกนนำชุมชน ประชาญ
 ชาวบ้าน คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนต้นแบบ
 รวมถึงหน่วยงานภาคี และสถาบันการเงินภาครัฐในพื้นที่ชุมชน
 เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
 การเกษตร (ธ.ก.ส.) ลงพื้นที่ติดตามกระตุ้นหนุนเสริม
 ให้กำลังใจเป็นที่ปรึกษาาร่วมกัน ตรวจสอบ ประเมิน
 ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเป้าหมาย
 และร่วมกันสร้างระบบที่เลี้ยงให้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย
 อย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนั้นแล้ว การผลักดันให้การแก้ไข
 ปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน เป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไข
 ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำตาม
 นโยบายรัฐบาล จะต้องอาศัยศูนย์อำนวยการจัดความ
 ยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลัก
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ที่จัดตั้งโดย
 รัฐบาล ซึ่งมีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคี
 การพัฒนาที่เกี่ยวข้องเป็นองค์ประกอบ ถือเป็นการทำงาน
 ร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างบูรณาการทุกมิติ
 ตลอดจนการบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับ
 สถาบันทางการเงินและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่นนำ
 บทเรียนและประสบการณ์ของศูนย์จัดการกองทุน
 ชุมชนร่วมกันจัดการความรู้ ค้นหาตัวแบบความสำเร็จ
 เพื่อการพัฒนาเป็นหลักสูตร เพิ่มพูนความรู้ในการ
 พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชุมชนและท้องถิ่น
 ต่อไป

จัดทำโดย ทีมวิชาการสำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน (สทอ.)
 กรมการพัฒนาชุมชน
 บทความ : เปรมวดี มีสวัสดิ์
 มุกษะรินทร์ พทโรสภาวะโ
 ภาพ : กรรรมภิมรย์ สุริยะศรี

ติดตาม ฉบับที่ 1 – ปัจจุบัน ของ สทอ.

เอกสารอ้างอิง

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. 2564.

รายงานผลการพิจารณาในภาพรวมเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนของประชาชน ในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.

ทีปรึกษา (coach)

1. นายทรงพล วิชัยทัตะ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
2. นางสาวจุฑาทิพย์ สมปราชญานันท์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ
3. นางทัศนีย์ ดันจรรย์ภรณ์
ผู้อำนวยการกลุ่มประสานแผนและยุทธศาสตร์
4. นายศานิต สุขขี
ผู้อำนวยการส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน
5. นางเตือนใจ อุ่นจันทร์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
6. นางสาวนฤมล รัตนเสนีย์
รักษาการหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

ทีมวิชาการ สทอ.

1. นายชาติ ชูชี
2. ว่าที่ ร.ต.หญิงลดา เสรีเรืองยุทธ
3. นางสาวกชพร มณีฝัน
4. นายธนพล ทองแดง
5. นางสาวกนกพรรณ กลีบขจร
6. นางสาวกาญจนา สิมพันธ์
7. นางสาวสุธาสินี พุ่มกุมาร
8. นางสาวลลดา สิทธิเกตุ
9. นางสาวธัญญ์นภัส รวิหิรัณยภรณ์
10. นางสาวเปรมวดี มีสวัสดิ์
11. นางสาวปฐิณญา ปงหาญ
12. นายกฤษฎา กำใจ
13. นางสาวกวีธิดา ใจศิริ
14. นางสาวกรรมภัทรมย์ สุริยะศรี
15. นางสาวมุกษะรินทร์ พุทธิโสภาวะโก

“ สทอ. ”
สร้างสังคมชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล
ฉบับที่ 5 : 1 ตุลาคม 2564

พช. ต้นผลงาน “การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”
คว้ารางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ปี 2564

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้มีมติมอบรางวัลให้กับหน่วยงานที่มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศทั้งในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภายในองค์กร และเปิดระบบราชการให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ประกาศผลรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2564 โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรางวัลเลิศรัฐ 3 สาขา จำนวน 6 รางวัล และ 1 ใน 6 รางวัลนั้น เป็นผลงานของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ประเภทพัฒนาการบริการ ที่มีผลการพัฒนาคุณภาพการให้บริการเพื่อประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม และเป็นที่ยังพอใจ ระดับดีในผลงาน “การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”

กรมการพัฒนาชุมชน ได้มอบหมายให้สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน ดำเนินการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2551-2564 รวมทั้งสิ้น 1,138 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่ 76 จังหวัด 878 อำเภอ ถือเป็นหนึ่งในการกิจสำคัญ ด้านการดูแลเศรษฐกิจระดับครัวเรือน เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ กรมการพัฒนาชุมชน ที่ว่า “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565” โดยมีตัวอย่างความสำเร็จที่มีผลการบริหารจัดการหนี้ที่โดดเด่นของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ จำนวน 54 แห่ง สามารถบริหารจัดการหนี้ภายใต้ข้อจำกัดตามบริบทพื้นที่จนประสบผลสำเร็จ เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน ตัวอย่างเช่น

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยยาบ หมู่ที่ 2 ตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน มีความโดดเด่นด้านชุมชนเกื้อกูล มีสมาชิก 3 กองทุน รวมเงินทุน 3,100,000 บาท มีรูปแบบภายใต้แนวคิด “เงินมาก ปัญหายิ่งมาก มีเท่าไร ใช้เท่าศักยภาพที่มี” กำหนดอัตราดอกเบี้ยเท่ากันทุกกองทุน ร้อยละ 4 ต่อปี ระยะ 1 ปี สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ 82 ครัวเรือน เป็นเงิน 3,670,912 บาท ลดหนี้ได้ 53 ครัวเรือน เป็นเงิน 1,362,795 บาท และปลดหนี้ได้ 8 ครัวเรือน เป็นเงิน 175,000 บาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหินลาด หมู่ที่ 2 ตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านธิ จังหวัดชลบุรี มีความโดดเด่นด้านการแก้หนี้นอกระบบ มีสมาชิก 3 กองทุน รวมเงินทุน 12,500,000 บาท มีรูปแบบภายใต้แนวคิด “เงินเป็นของประชาชน” กำหนดอัตราดอกเบี้ยเท่ากันทุกกองทุน ร้อยละ 12 ต่อปี ระยะเวลาการกู้ 2 ปี เจ็อนไข : กู้ 2 ปี สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ และมีครัวเรือนที่เป็นหนี้นอกระบบ 1 ครัวเรือน (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อเดือน) สามารถลดหนี้ได้เป็นเงิน 350,000 บาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโป่ง หมู่ที่ 6 ตำบลป่าแดด อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีความโดดเด่น เสนอบริหารจัดการหนี้ตามพฤติกรรมของสมาชิก “บ้านโป่งโมเดล” มีสมาชิก 2 กองทุน รวมเงินทุน 3,667,289 บาท มีรูปแบบภายใต้แนวคิด “ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้สอดคล้องผลการดำเนินงาน” กรณีไม่สามารถปรับอัตราดอกเบี้ยของกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้เท่ากัน (อัตราดอกเบี้ยต่างกัน) โดยยึดพฤติกรรมของคนในชุมชน (วินัยการชำระเงิน) มีเมนูการกู้เงินให้เลือก 4 เมนู สามารถปรับโครงสร้างหนี้ได้ 88 ครั้ง เรือน เป็นเงิน 3,667,289 บาท ลดหนี้ได้ 88 ครั้ง เรือน เป็นเงิน 599,669 บาท และปลดหนี้ได้ 8 ครั้ง เรือน เป็นเงิน 185,000 บาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาวไทย หมู่ 4 ตำบลชากไทย อำเภอเวียงชัย จังหวัดจันทบุรี มีความโดดเด่นด้านการจัดการเงินแบบธนาคารหรือชากไทยโมเดล มีสมาชิก 3 กองทุน รวมเงินทุน 8,035,380 บาท มีรูปแบบภายใต้แนวคิด “ไม่กระทบการดำเนินงานกองทุนเดิม” (อัตราดอกเบี้ยไม่เท่ากัน ระยะเวลาต่างกัน) ตาม “**เมนู 357**” คือ กระจายระยะเวลาชำระหนี้ แบ่งออกเป็น 3 ปี 5 ปี และ 7 ปี เลือกวิธีการชำระเงินที่เหมาะสมกับตนเอง และให้กลุ่ม/องค์กร ติดตามสนับสนุนและหนุนเสริมครัวเรือนที่เข้าสู่กระบวนการ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายและรู้จักเก็บออม สามารถลดหนี้ได้ 27 ครัวเรือน เป็นเงิน 570,270 บาท ปลดหนี้ได้ 2 ครัวเรือน เป็นเงิน 50,000 บาท และส่งเสริมอาชีพจนมีเงินทุนคืนกลุ่ม เป็นเงิน 38,500 บาท และมีแผนที่จะปลดหนี้ได้ในปี 2566 อีก 39 ครัวเรือน

ผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทั้ง 1,031 แห่ง ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	ลดหนี้		ปลดหนี้		รวม	
	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนเงิน (บาท)
2560	4,015 (ร้อยละ 4.44)	152,424,000	770 (ร้อยละ 0.85)	22,515,859	4,785 (ร้อยละ 5.29)	174,939,859
2561	6,966 (ร้อยละ 7.70)	129,249,743	58 (ร้อยละ 0.06)	22,189,835	7,547 (ร้อยละ 8.35)	151,439,578
2562	20,030 (ร้อยละ 22.16)	324,140,430	2,546 (ร้อยละ 2.81)	75,626,768	22,576 (ร้อยละ 24.98)	399,767,198
2563	10,061 (ร้อยละ 11.13)	147,538,956	904 (ร้อยละ 1.00)	38,657,609	10,965 (ร้อยละ 12.13)	186,196,565
รวม	41,072 (ร้อยละ 45.45)	753,353,129	4,801 (ร้อยละ 5.31)	158,990,071	45,873 (ร้อยละ 50.76)	912,343,200

กรมการพัฒนาชุมชน ได้วางแผนนำข้อมูลการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเข้าสู่ระบบ TMAP ในการบริหารจัดการคนยากจนแบบชี้เป้าซึ่งเป็นภารกิจของศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นและกำหนดเป็นวาระเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในทุกพื้นที่ของประเทศ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals (SDGs) เป้าหมายที่ 1 จัดความยากจน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้ มีอาชีพ และหลุดพ้นความยากจน จากความสำคัญข้างต้น กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้กำหนดแผนการดำเนินงานโดยการขยายผลการจัดตั้งและพัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ภายใต้แผนงานบูรณาการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ในปี 2565 งบประมาณ 33,302,200 บาท เพื่อดำเนินการโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพกลไกการขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชน 107 แห่ง ในพื้นที่ 76 จังหวัด รวมถึงสนับสนุนกองทุน “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” 321 แห่ง (ที่จัดตั้งในปี 2563 - 2565)

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” ที่ประสบความสำเร็จนั้น เกิดจากคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และสมาชิก ได้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ อีกทั้งมีความตระหนักถึงปัญหาในชุมชนร่วมกันและต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับหลักการ “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการผลักดันให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนจนประสบความสำเร็จ

รางวัลเลิศรัฐ สาขาบริการภาครัฐ ประเภทพัฒนาการบริการ ประจำปี 2564 ครั้งนี้ ได้สร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรของสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และชาวพัฒนาชุมชนทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ที่เพียรพยายาม และตั้งใจร่วมสร้างผลงาน เพื่อพัฒนาองค์กร พัฒนาคู่มือการบริหารงานให้ประชาชนได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม มุ่งหวังให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ที่ปรึกษา (coach)

1. นายทรงพล วิชัยขัทคะ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
2. นางเตือนใจ อุ่นจันทร์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน
3. นางสาวนฤมล รัตนเสนีย์
รักษาการหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

เอกสารอ้างอิง

เอกสารประกอบการสมัครรางวัลบริการภาครัฐ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. ชื่อผลงาน : การแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือน โดยศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จัดทำโดย ทีมวิชาการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน (สทอ.)
กรมการพัฒนาชุมชน
บทความ : เปรมวดี มีสวัสดิ์
 मुखะรินทร์ พุทธิโสภาวะโภ
ภาพ : ชาลี ชูชี

ติดตาม ฉบับที่ 1 – ปัจจุบัน ของ สทอ.

ทีมวิชาการ สทอ.

1. นายชาลี ชูชี
2. ว่าที่ ร.ต.หญิงลดา เสรีเรืองยุทธ
3. นางสาวกชพร มณีฝัน
4. นายธนพล ทองแดง
5. นางสาวกนกพรรณ กลีบขจร
6. นางสาวกาญจนา สิมพันธ์
7. นางสาวสุธาสิณี พุ่มกุมาร
8. นางสาวธัญญ์ณภัท รวีหิรัญภรณ์
9. นางสาวลลดา สิทธิเกตุ
10. นางสาวเปรมวดี มีสวัสดิ์
11. นางสาวปฐิฎญา ปงทนาย
12. นายกฤษฎา กำใจ
13. นางสาวกวีริดา ใจศิริ
14. นางสาวกรรมภัทรีย์ สุริยะศรี
15. นางสาว मुखะรินทร์ พุทธิโสภาวะโภ

คู่มือการดำเนินงานกองทุนชุมชน

คู่มือเพิ่มศักยภาพ ด้านการบริหารโครงการ บริหารหนี้ และบริหารสัญญา

โหลดเลย >>>>

คู่มือการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน

โหลดเลย >>>>

Cookbook คู่มือการดำเนินงานกองทุนชุมชน (ฉบับเต็ม)

โหลดเลย >>>>

Cookbook คู่มือการดำเนินงานกองทุนชุมชน (ฉบับย่อ)

โหลดเลย >>>>

คู่มือกิจกรรมการยกระดับการดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ

โหลดเลย >>>>

ทำเนียบผู้บริหาร สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

1. นายณรงค์ ปยุตติริรักษ์ 30 กันยายน 2552 – 4 กันยายน 2554
2. นายเส่ง สิงห์โตทอง 5 กันยายน 2554 – 12 พฤศจิกายน 2556
3. นายธงชัย บุตรนุชิต 13 พฤศจิกายน 2556 – 14 ธันวาคม 2557
4. นายประมวล มุ่งมาตร 15 ธันวาคม 2557 – 30 กันยายน 2558
5. นายไพศาล สุขปัญญา 9 พฤศจิกายน 2558 – 5 ธันวาคม 2559
6. นายธงชัย บุตรนุชิต 6 ธันวาคม 2559 – 11 พฤศจิกายน 2561
7. นายทรงพล วิชัยทัตตะ 12 พฤศจิกายน 2561 - ปัจจุบัน

ที่ปรึกษา

นายทรงพล วิชัยขัทคะ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
นางสาวจุฑาทิพย์ สมปราชญ์นันท์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ
นายศานิต สุขขี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาองค์การการเงินชุมชน
นางทัศนีย์ ตันจรรย์ภรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์
นางเดือนใจ อุ๋นจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาทุนชุมชน และปฏิบัติหน้าที่
นางสาวนฤมล รัตนเสนีย์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลทุนชุมชน
	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่
	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

คณะผู้จัดทำ

นางสาวมยุรี เیینประเสริฐ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวสิริกาญจน์ หอมวิเศษวงศา	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นายชาลี ชูขี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวกนกพรธรม กลีบขจร	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวพัชรี ศรีสุวรรณ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นายณัฐพล ปาลีวินช	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวกชพร มณีฝัน	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวธัญญ์ณภัส วัทธิรัตนภรณ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นายธนพล ทองแดง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวกวีธิดา ใจศิริ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวปฐิญา ปงหาญ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางวรุณยุพา นันตรัตน์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นางสาวกรรมภิรมย์ สุริยะศรี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นางสาวมุกษะรินทร์ พุทโธสวະโก	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นายกฤษฎา กำใจ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

เรียบเรียงและพิสูจน์อักษร

นางสาวกชพร มณีฝัน	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นางสาวปฐิญา ปงหาญ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นายกฤษฎา กำใจ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นางสาวมุกษะรินทร์ พุทโธสวະโก	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

ออกแบบรูปเล่ม

นายกฤษฎา กำใจ	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
นางสาวมุกษะรินทร์ พุทโธสวະโก	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2564

จัดพิมพ์โดย

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง ชุมชนพึ่งตนเองได้ภายในปี 2565

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น 3
ถนนแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กทม.10210
โทรศัพท์ 0 - 2143-8908 โทรสาร 0 - 2143-8908 0-2143-8909